

Νεογαία

ΑΡΙΘ. ΦΥΛ. 34 (85)
26 ΜΑΪΟΥ 1940-Ε'

ΒΙΒΛΙΟΝ ΥΠΕΡΕΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΟΣΜΗΤΕΙΑ
ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΩΝ
16-8-85
36000
ΔΙΑΡΚΕΙΑ...
ΑΜΕΡΟΝ...

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΣΗΜΟΣ ΕΚΔΟΣΙΣ
ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΡΓΑΝ. ΝΕΟΛΑΙΑΣ
(Νόμος 334)

Νομικοὺ Προσώπων Δημοσίου Δικαίου, διοικου-
μένου ὑπὸ Ἀνωτάτου Διοικητικοῦ Συμβουλίου
προεδρευομένου ὑπὸ τῆς Α. Ε. τοῦ Ἀρχηγοῦ
τῆς Κυβερνήσεως κ. ΙΩΑΝΝΟΥ ΜΕΤΑΞΑ, ὅστις
καὶ ἐκτελεστικῶς ταύτην, ἀνατιθεμένου ὑπὸ
τοῦ Κυβερνητικοῦ Ἐπιτρόπου
κ. ΑΛΕΞ. ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΥ

ΕΤΟΣ Β'. — ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΔΕΥΤΕΡΑ ΑΘΗΝΑΙ

ΓΡΑΦΕΙΑ :

Δ/ΣΕΩΣ, ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ & ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΥ

Ὁδὸς Λεωχάρους 19 (Β' δροφος)

Ἀριθ. Τηλεφ. Λογιστηρίου 32-094

» » Συντάξεως 34-425

ΑΛΜΗΛΟΓΡΑΦΙΑ : Περιοδικὸν «ΝΕΟΛΑΙΑ»

Ὁδὸς Λεωχάρους 19

Ἀριθ. Τεύχ. 34 — 25 Μαΐου 1940

ΤΙΜΗ Δραχ. ΤΕΣΣΑΡΕΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ

Μελῶν καὶ μὴ
μαθητῶν μελῶν

ΕΤΗΣΙΑ (Ἑσωτερικὸν) Δρ. 160 — 200

ΕΞΑΜΗΝΟΣ » 80 — 100

ΤΡΙΜΗΝΟΣ » 40 — 50

ΕΤΗΣΙΑ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἀπρ. Ἀγγλίας 1

Ἀμερικῆς Δολ. 6

Αὐγύπτου Ἀλρ. 1

Διὰ Νομικὰ Πρόσωπα Δημοσίου καὶ Ἰδιω-
τικοῦ Δικαίου (Δήμου, Κοινότητος) καὶ
Σχολικὰς Ἑφορίας. ΕΤΗΣΙΑ Δρχ. 300

ΕΜΒΑΣΜΑΤΑ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ «ΝΕΟΛΑΙΑ»

ἢ ΣΠ. ΡΟΥΒΑΛΗΝ, Γεν. Γραμματέα Ε.Ο.Ν.

Διὰ πᾶσαν πληρωμὴν πρέπει νὰ λαμβάνητε ἀπόδειξιν φέρουσαν τὴν ὑπογραφὴν τοῦ Γεν. Γραμ-
ματέως τῆς Ε.Ο.Ν. κ. Σ. ΡΟΥΒΑΛΗ Συνταγματάρχου & α. καὶ τὴν σφραγίδα τῆς Ε.Ο.Ν.

ΑΠΟΤΑΜΙΕΥΣΙΣ

Ἀπὸ τὰς βραβευθείσας σχολικὰς ἐκθέσεις ὑπὸ τῶν Ταχ. Ταμιευτηρίων

ΣΧΟΛΗ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ ΚΑΒΑΛΑΣ
Ε' ΤΑΞΙΣ ΚΛΑΣΣΙΚΟΥ

Ἡ Ἀποταμίευσις καὶ ἡ Οἰκονομία ἐν τῷ πλαι-
σίῳ τοῦ Ἑθνικοῦ Κράτους.

(Σύνθεσις ἐν τῷ Σχολείῳ)

Δὲν ὑπάρχει λόγος νὰ ἀνατρέξωμεν εἰς παρωχημέ-
νας ἐποχὰς ἢ εἰς τὰ οἰκονομικὰ συστήματα ἄλλων κρα-
τῶν, ἵνα ἐννοήσωμεν τὴν σημασίαν τῆς ἀποταμιεύσεως
ἐν τῷ πλαισίῳ τοῦ ἀτόμου, τῆς οἰκογενείας καὶ τοῦ
κράτους.

Αἱ σοφαὶ ὑποθήκαι τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς Κυβερνήσεως
μᾶς παρέχουν, διὰ τῆς προορεκτικῆς μελέτης των, τὰς
στερεὰς βάσεις δι' ὅλα τὰ ζητήματα.

Δὲν ἔχει παρέλθει ἀκόμη μὴν, ἀφ' οὗτο ὁ ἐπιτελής
τοῦ 1912 διελάλει εἰς σύμπαντα τὸν Ἑλληνικὸν κόσμον
τὴν σημασίαν τῆς ἀποταμιεύσεως, τῆς οἰκονομίας...
Ἀποταμιεύσεως, ἥτις θὰ ἐπιτευχθῇ ἐπὶ τῇ βάσει ὕγιων
ἀρχῶν: «Θέλω ὁ κάθε ἐργάτης, ὁ κάθε γεωργός, νὰ ἐν-
ταίη τὰς δυνάμεις του διὰ τὴν εὐημερίαν τοῦ ἔθνους,
διὰ τὸν πολλαπλασιασμὸν τῶν πόρων του. Θέλω νὰ ξερι-
ρίζω ἀπὸ τοὺς κήπους σας τὰ πλουμιστὰ λουλού-
δια, καὶ ὁ καθένας σας νὰ φυτέψῃ κατὰ τὸν χρῆσιμον, νὰ
βγάλῃ ἔστω καὶ ἓνα κιλὸ πατάτες. Θέλω σὲ ὅλες τὰς
πράξεις σας νὰ κυριαρχῇ ἡ οἰκονομία. Καὶ λέγοντας οἰ-
κονομία, δὲν ἐννοῶ τὸν περιορισμὸν τῶν βασικῶν διὰ
τὴν ὑγείαν σας στοιχείων. Ἐννοῶ τὴν κατάπαισιν, κατὰ
τὸ δυνατόν, τῶν περιττῶν ἐξόδων, τὴν καλοκουροσύνην, τὸ
φύλαγμα καὶ αὐτῶν τῶν ψυχίων τῆς τραπέζης σας, ἀπὸ
τὰ ὁποῖα καὶ μόνον ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς χάνει κατ' ἔτος
45.000.000 δραχμῶν»!

Εἶναι ἀδύνατον νὰ ὑπάρχῃ ἄνθρωπος ἄλλος, ἄλλος
ἀρχηγὸς κράτους, ὅστις νὰ ἔχῃ θέσει ὕγιεινὰς βά-
σεις διὰ τὴν οἰκονομίαν καὶ τὴν ἀποταμίευσιν τοῦ λαοῦ!
Τὸ κράτος τῆς 4ης Αὐγούστου κατένοησε καὶ ἐφήρμοσε
δύο κυρίως πράγματα. Τὸ ἀναγκαῖον τῆς ἀτομικῆς καὶ
δι' αὐτῆς τῆς κρατικῆς ἀποταμιεύσεως, καὶ τὸν τρόπον
τῆς δημιουργίας τῶν κρατικῶν κεφαλαίων καὶ τῆς χρη-
σιμοποιήσεως αὐτῶν.

Κατὰ τὴν ἐποχὴν τῶν κομματικῶν διαταραχῶν τὸ
πνεῦμα τῆς κρατικῆς ἀποταμιεύσεως εἶχε τελείως ἐκλεί-

ψει. Τὰ ὑπὸ βαρεῖας φορολογίας συλλεγόμενα χρήματα
τοῦ τιμίου ἰδρώτος τοῦ λαοῦ διεσπαθίζοντο κατὰ τὸν
πλέον αἰσχροὺν τρόπον. Τὸ ὑστέρημα τοῦ λαοῦ, ἀντὶ νὰ
χρησιμοποιητῇ ἐπωφελῶς, ἀντὶ μέρος αὐτοῦ νὰ φυλάσ-
σεται διὰ πιθανῶς δυσκολωτέρους καιροὺς, ἐισέρρεεν
ἀφθόνως εἰς τὰ θυλάκια τῶν κομματάρχων. Καὶ, ὡς τῆς
δυστυχίας, ἐν δεδομένη στιγμῇ, ὅτε μᾶς ἐχρειάσθησαν
ἀεροπλάνα κατεφύγαμεν εἰς τὴν βοήθειαν ἄλλων βαλ-
κανικῶν κρατῶν...

Τώρα, πόσον διάφορος εἶναι ἡ κατάστασις! Τὸ κρά-
τος τῆς 4ης Αὐγούστου, διὰ τῆς περισυλλογῆς, διὰ τῆς
φράξεως τῶν ὀπῶν ἐκ τῶν ὁποίων ἐξήρχετο ὁ χρυσὸς μας,
διὰ τῆς δημιουργίας καταλλήλου ἀποταμιευτικοῦ πνεύ-
ματος παρὰ τῷ λαῷ, διὰ τῆς πολιτικῆς τῆς αὐταρκειᾶς,
διὰ τῆς ἐντάσεως τῆς ἐργασίας κατάρθωσεν ἕν θαῦμα!...
Ἄνευ οὐδεμιᾶς φορολογικῆς ἐπὶ πλέον ἐπιβαρύνσεως,
διὰ τῆς συστηματικῆς του μεθόδου, ἀνεξωπύρηνσε τὰ οἰ-
κονομικὰ μας, ἐγέμισε τὰ κενὰ ταμεῖα τοῦ κράτους, καὶ
τοιουτοτρόπως ἐδημιούργησε τὰ στοιχεῖα ἐκεῖνα, ἅτινα
τοῦ ἐπέτρεψαν νὰ ἐνισχύσῃ τὸν ἀνύπαρκτον σχεδὸν στρα-
τὸν μας, καὶ νὰ κρατήσῃ τὴν Ἑλλάδα μας «ΦΟΒΕΡΑΝ
ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΕΧΘΡΟΥΣ ΤΗΣ καὶ ΣΕΒΑΣΤΗΝ ΕΙΣ
ΤΟΥΣ ΦΙΛΟΥΣ ΤΗΣ».

Ἐδωσε τεραστίαν ἀνάπτυξιν εἰς τὰ Ταχυδρομικὰ Τα-
μιευτήρια, τὰ ὁποῖα διὰ τῆς εἰσορῆς ὀλονὲν περισσοτέ-
ρων χρημάτων καὶ τῆς καταλλήλου διαθέσεώς των, ἀπέ-
θισαν εἰς τὸν πλέον ἀπαραίτητον ὀργανισμὸν, διὰ τὴν
ῶσον ὁλὸν τε εὐνοϊκὴν διαθίωσιν τοῦ λαοῦ!

Τοιουτοτρόπως ἡ ἀποταμίευσις καὶ ἡ οἰκονομία τοῦ
κράτους μας, ἄνευ οὐδεμιᾶς ἐπιβαρύνσεως τοῦ λαοῦ,
ἔφεραν τὰ ἐξῆς ἀποτελέσματα:

Ἀσφάλειαν τοῦ οἴκου μας, οἰκονομικὴν εὐεξίαν, καλ-
λιτέρους ὁρους διαθίσεως, κοινωνικὰς ἀσφαλίσεις, εὐ-
ρυθμίαν κοινωνικὴν, ἀνάπτυξιν τεραστίως δραστηριότητος,
νέον σφρίγγος καὶ νέαν πρωτοφανῆ ἐντασιν ἐργασίας, ἐν-
τατικὴν ἐκμετάλλευσιν τῶν πλουτοπαραγωγικῶν πηγῶν
τῆς Πατρίδος μας, καὶ τόσα ἄλλα...

Ἐξ ὧν αὐτῶν ἀνεπήδησεν ἡ πίστις ἐπὶ τὸ μέλλον
τῆς Ἑλλάδος, ἡ ἀναζωπύρησις τοῦ ἐθνικοῦ αἰσθήματος
καὶ ἡ δημιουργία τῶν στερεῶν βάσεων ἐπὶ τῶν ὁποίων
στηρίζεται τὸ ὁλονὲν ὑψούμενον οἰκονομικὸν τοῦ «ΤΡΙ-
ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ».

Στυλιανὸς Παπαπασχάλης

ΑΣΦΑΛΗΣ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΣ

Ὁ φοβερώτερος τῶν πολέμων τῆς ἱστορίας εἰσήλθεν
εἰς δραματικώτατην φάσιν ἀπὸ τὴν στιγμὴν ποὺ τὸ κέν-
τρον τῶν ἐπιχειρήσεων μετετέθη εἰς τὸ δυτικὸν μέτωπον.
Πρόκειται ἀράγε αἱ μάχαι ποὺ ἀρχίσαν ἐδῶ καὶ δύο
ἐβδομάδες μετὰ τὴν γερμανικὴν εἰσβολὴν εἰς τὴν Ὀλλαν-
δίαν καὶ τὸ Βέλγιον διὰ νὰ καταλήξουν γρήγορα εἰς τὴν
βορειοδυτικὴν Γαλλίαν νὰ ἐπιταχύνουν τὴν λύσιν τῆς με-
γάλης τραγωδίας; Πρόκειται τάχα νὰ κρίνουν τὴν ἐκθα-
σιν τοῦ πολέμου ἢ μήπως ὅλη αὐτὴ ἡ κατακλυσμικὴ συ-
ναυλία ποὺ γίνεται μετὰ τὰ δαιμονικώτερα ὄργανα τῆς τε-
χνικῆς, ὅλη αὐτὴ ἡ καταγίγξ τοῦ φονικοῦ πυρὸς καὶ τοῦ
σιδήρου, ποὺ δὲν εἶδε παρομοίαν καὶ ἄμποτε νὰ μὴν ἴδῃ
ποτέ πλέον ἡ γῆ, δὲν θὰ εἶναι παρὰ ἓνα ἐπεισόδιον, μίαν
πράξιν μόνον τοῦ δράματος, ποὺ θὰ τὴν ἀκολουθήσουν καὶ
ἄλλαι, περισσότερον ἢ ὀλιγώτερον φρικταὶ ἕως οὗτο
ἐπέλθῃ τὸ τέλος;

Εἶναι πολὺ δύσκολον, πολὺ ἀδύνατον νὰ διακινδυνεύσῃ
κανεὶς εἰς προβλέψεις. Ἡ σύγχρονος τεχνικὴ, διὰ τὰ ἔργα
τῆς ὁποίας τόσον ἀλαζονικὴ ὑπῆρξεν ἡ ἑπάρσις τοῦ ἀν-
θρώπου, ἀπὸ ὁργανον εἰρηνικῆς ἀνέσεως καὶ εὐφορίας
ἐπεμβαίνει πανίσχυρος εἰς τὰ ἔργα τοῦ πολέμου. Καὶ με-
τὰ τὴν ἐπέμβασιν τῆς κινδυνεύει νὰ συμβῇ κατὰ ἀνάλογον
μὲ ὅ,τι συνέβη μετὰ τὴν ἐπέμβασιν τῆς εἰς τὰ ἔργα τῆς πα-
ραγωγῆς καὶ τῆς οἰκονομίας. Ἐνὰ εἶδος βαθεῖας συγ-
χύσεως. Καὶ μ' ὅλο ποὺ εἶναι φοβερόν νὰ τὸ λέγῃ κα-
νεὶς, ὁ νοῦς καταλαμβάνεται ἀπὸ δέος μετὰ τὴν ἰδέαν ὅτι
οἱ ἄνθρωποι, ἀφοῦ ἔχουν ἐξαπολύσει εἰς τὸν πόλεμον τὸ
ψυχρὸν καὶ τυφλὸν ὄργανον τῆς μηχανῆς, δὲν θὰ κατορ-
θώσουν νὰ κυριαρχήσουν ἐπ' αὐτοῦ ὅσον χρειάζεται, ἀλλὰ
θ' ἀφήσουν νὰ τοὺς παρασύρῃ ἡ ἄλογος καὶ ἀνοικτρίμων
φύσις του εἰς ἔκτασιν καταστροφῶν ἄμετρον, πολὺ ἀνω-
τέραν τῆς προβλέψεως καὶ τοῦ σκοποῦ των, εἰς τρόπον
ὅσταν θὰ ἔλθῃ τὸ τέλος καὶ θὰ ἔχῃ κορεσθῇ ὁ Μο-
λῶχ τοῦ μίσους καὶ τῶν ἐκδικήσεων νὰ ἔχουν ναυαγήσῃ
μαζὶ μετὰ τὴν δυνεῖαν τῆς νίκης καὶ τῆς κυριαρχίας καὶ τὰ
ἀγαθὰ καὶ αἱ ἀξίαι τοῦ πολιτισμοῦ, ποὺ αἰῶνων σοφία
καὶ προκοπὴ ἐσώρευε καὶ ἀποθήκευε μετὰ φωτεινὴν καρ-
τερίαν.

Ἡ ἱστορία ἀναφέρει παραδείγματα πολεμικῶν ἐπι-
κρατήσεων ποὺ ἐπῆγσαν ἀπὸ τὴν ἐπιπόνησιν καὶ ἐφαρμο-
γὴν νέας ἀνθρώπου τακτικῆς ἢ νέου ἀνθρώπου ὅπλου.
Αὐτὰ ὅμως συνέβαιναν εἰς ἐποχὰς ὅπου οἱ λαοὶ ἔζων
κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον ἀπομονωμένοι καὶ ὑπὸ διάφο-
ρον καὶ ἄνισον στάθμην ἀναπτύξεως καὶ πολιτισμοῦ. Σή-
μερον ὁ πολιτισμὸς καὶ ἡ ἀνάπτυξις εἶναι ἐνιαῖον, οἰκου-
μενικὸν φαινόμενον. Ἰδιαιτέρως ἡ ἀνάπτυξις, τὰ μέσα
καὶ ἡ ἐπίνοια τῶν λαῶν, ποὺ ἦλθον εἰς σύγκρουσιν εἰς
τὸν παρόντα πόλεμον, εἶναι ποιοτικῶς τοῦλάχιστον ὅμοιαι
καὶ ἴσαι. Εἶναι δύσκολον νὰ παραδεχθῇ κανεὶς ὅτι θὰ
ὑπάρξῃ εἰς τὴν σύγκρουσιν αὐτὴν ὄργανον καὶ ὄπλον καὶ
ἐπιπόνημα τακτικῆς ἢ στρατηγικῆς, ποὺ νὰ εἶναι δύσκολον
ἄσπερ τεθῇ εἰς χρῆσιν καὶ ἐφαρμογὴν νὰ μὴ τὸ ἀφο-
μοιωθῇ ἢ νὰ μὴ τὸ ἐξουδετερώσῃ δι' ἄλλου ἀναλόγου ὁ
ἀντίπαλος. Ἡ διαπίστωσις αὕτη ἐλαττώνει εἰς τὸ ἐλάχι-
στον, ἂν δὲν ἀποκλείῃ ὁλότελα, τὰς δυνατότητας τῶν κε-
ραυνόδολων ἐπιτυχιῶν καὶ προδικάζει τὸν χαρακτῆρα τοῦ
σημερινοῦ πολέμου, ὡς πολέμου ἐξαντλήσεως, ποὺ εἶναι
καὶ ὁ φοβερώτερος ὡς πρὸς τὰς ἀπωτέρας του συνεπείας.
Ἀγόμεθα ἔτσι εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι παρ' ὅλην τὴν κυ-
ριαρχίαν τοῦ μηχανικοῦ καὶ τεχνικοῦ στοιχείου εἰς τὴν
διεξαγωγήν του, ὁ ψυχικὸς παράγων θὰ εἶναι καὶ πάλιν
ἐκεῖνος ποὺ θὰ κρίνῃ ἐν τέλει καὶ τοῦ σημερινοῦ πολέμου
τὴν ἐκβάσιν.

Αὐτὸ τὸ ἀντιλαμβάνονται πολὺ καλὰ οἱ ὑπεύθυνοι κυ-
βερνήται τῶν ἐμπολέμων κρατῶν, ὅπως βλέπομεν ἀπὸ
ὀρισμένα μέτρα τὰ ὁποῖα ἐφαρμόζουν. Πρῶτα πρῶτα ἀπὸ
τὸν αὐστηρότατον ἔλεγχον ποὺ ἐπιβάλλουν εἰς τὰ μέσα
καὶ τὰ ὄργανα τῆς δημοσιότητος. Ἀπὸ τὸν τόνον καὶ τὴν
ἐκτασιν τῶν ἐπισήμων ἀνακοινώσεων γύρω ἀπὸ τὰ γεγο-
νὸτα τοῦ πολέμου. Εἰς ἐποχὴν, ποὺ καμμίαν ἄλλην δὲν ἡμ-
πορεῖ νὰ συγκριθῇ μετ' αὐτὴν, ἀπὸ ἀπόψεως ἀφθονίας καὶ
ταχύτητος μέσων μεταδόσεως πληροφοριῶν, αἱ πολεμικαὶ
καὶ αἱ ἄλλαι ἀνακοινώσεις διατυπώνονται ὡς πυκνοὶ καὶ
σκοτεινοὶ χρησμοὶ ποὺ δὲν λύουν, ἀλλὰ μᾶλλον ἐπισω-
ρεύουν ἀπορίας. Ἡ δημοσιογραφικὴ παρακολούθησις τῶν
ἐπιχειρήσεων, χωρὶς νὰ ἔχῃ τελείως ἀπαγορευθῇ, ἔχει

ὑποβληθῇ εἰς περιορισμοὺς τόσον αὐστηροὺς, ὥστε νὰ κα-
θίσταται ἀδύνατος ὅλη ἐκείνη ἡ φιλολογία τῶν πολεμικῶν
ἀνταποκρίσεων, ποὺ ἦτο τὸ ἐντρυφήμα τοῦ ἀμάχου κοινοῦ
εἰς ἄλλας πολεμικὰς ἐποχὰς. Ἀντὶ τῆς φιλολογίας αὐτῆς
ὅμως ἐδημιουργήθη ἓνα ἄλλο πληθωρικὸν εἶδος, τὸ ὁποῖον
ὅμως δὲν ἔχει καμμίαν ὁμοιότητα καὶ σχέσιν καὶ δὲν
ἔχει καθόλου σκοπὸν νὰ διαφωτίσῃ, ἀλλὰ νὰ συσκοτίσῃ,
νὰ συγχέῃ καὶ νὰ διαστρέφῃ τὰ πολιτικά καὶ τὰ πολεμικά
γεγονότα. Ἡ μεγαλύτερα πρωτοτυπία τοῦ νέου αὐτοῦ
εἶδους εἶναι ὅτι δὲν προορίζεται δι' ἐσωτερικὴν κατανά-
λωσιν, ἀλλὰ δι' ἐξαγωγήν, ὅπως εἰς ἄλλας ἐποχὰς τὰ
κατωτέρας ποιότητος προϊόντα τῆς βιομηχανίας. Ἄλλοτε,
εἰς εὐδαιμονικὰς ἐποχὰς, εἰς τὴν βιομηχανίαν τῆς ἐντυ-
πωσιακῆς εἰδήσεως ἐπεδίδοντο, μᾶλλον ἀκινδύνως, καὶ
ἀποκλειστικὰ διὰ κυκλοφοριακοὺς σκοποὺς αἱ ἀμφιλόλου
ποιότητες ἐφημερίδες. Σήμερον ἡ ἐντυπωσιακὴ πληροφο-
ρία ἡξιώθη τῶν ἐπισημῶν τιμῶν. Φιλοτεχνεῖται εἰς τὰ
ἐπίσημα γραφεῖα τῶν ὑπουργείων μετὰ μεθόδον καὶ μετὰ
σύστημα μελετημένον καὶ ἐξαπολύεται ἀπὸ τοὺς ἐπισημοὺς
ραδιοφωνικοὺς σταθμοὺς πρὸς ὅλους τοὺς ὁρίζοντας.
Σκοπὸς τῆς εἶναι νὰ διαστρέφῃ καὶ νὰ παραμορφώσῃ τὰ
γεγονότα, νὰ δημιουργῇ σύγχυσιν καὶ δυσπιστίαν εἰς τὰ
μετόπισθεν τῶν ἀντιπάλων καὶ τῶν οὐδτέρων, νὰ ὑπο-
νομεύῃ καὶ νὰ κλονίσῃ τὸ θάρρος, νὰ δηλητηριάσῃ τὴν
αἰσιοδοξίαν καὶ τὴν αὐτοπεποίθησιν, νὰ διαταράξῃ τὴν
ἀφοσίωσιν των εἰς τὰ εἰρηνικά των ἔργα καὶ νὰ ἐπηρεάσῃ
τὴν ἀπόδοσιν τῶν ἔργων αὐτῶν, νὰ φονεύσῃ, μετὰ μίαν λέξιν,
τὴν ψυχικὴν των ἀντοχήν.

Ὅπως εἶναι φυσικόν, ἡ ἐντυπωσιακὴ καὶ προπα-
γανδιστικὴ εἰδησις, ποὺ ἀποκτᾷ καὶ αὕτη τὴν ιδιό-
τητα καὶ τὴν σημασίαν ἀληθινοῦ ὅπλου — ὅχι ὀλιγώτερον
φοβεροῦ καὶ ἐπικινδύνου ἀπὸ ὅλα τὰ ἄλλα — θὰ συστη-
ματοποιητῇ ὅσον ὁ πόλεμος προχωρεῖ περισσότερον. Ἡ
οὐσιώδης διαφορά τοῦ ὅπλου αὐτοῦ, κοντὰ εἰς τὰ ἄλλα,
ἔγκειται καὶ εἰς τὸ ἐξῆς: Ὅτι δὲν στρέφεται, ὅπως ἐκεῖνα,
ἀποκλειστικῶς μόνον ἐναντίον τῶν κεκρηγμένων πολε-
μίων, ἀλλὰ καὶ ἐναντίον τῆς κοινῆς γνώμης τοῦ κόσμου
γενικῶς, καὶ φυσικὰ καὶ ἐναντίον τῶν λαῶν ποὺ δὲν πα-
ρεσύρθησαν εἰς τὸν πόλεμον. Χάρης εἰς αὐτὴν εἰς τὸ πε-
δῖον τῶν νεύρων ὁ πόλεμος ἐγενικεύθη. Χρειάζεται ἐπομέ-
νως νὰ γενικευθῇ καὶ ἡ ἄμυνα. Ἡ ἄμυνα ὅμως αὕτη εἶναι
δύσκολον νὰ διευθύνεται καὶ νὰ ἐνεργῇται μετὰ κρατικά μόνον
μέσα. Δὲν φθάνει νὰ διαφευδῇται κάθε τόσο ἡ ἐντυ-
πωσιακὴ εἰδησις, οὐτε καὶ εἶναι εὐκόλον νὰ παρακολου-
θῇται πάντοτε, διότι ἐκτὸς ἀπὸ τοὺς ραδιοφωνικοὺς σταθ-
μοὺς, ποὺ κάμνουν χρῆσιν πάσης γλώσσης, ὁ πόλεμος τῶν
νεύρων διεξάγεται καὶ ἀπὸ τοὺς μυστικοὺς πράκτορας
τῶν ἐμπολέμων καὶ μὴ κρατῶν εἰς ὅλας τὰς χώρας καὶ
εἰς ὅλα τὰ γεωγραφικά πλάτη. Αἰταιεῖται ἐπομένως, πλὴν
τοῦ κράτους, ν' ἀμύνωνται καὶ κατὰ μόνος τὰ άτομα. Καὶ
ἡ ἄμυνα αὕτη δὲν εἶναι δύσκολος. Ὑπάρχει μία ἀσφαλὴς
μέθοδος. Νὰ κατασκευάσῃ ὁ κάθε πολίτης τὴν ἰδίαν του περιέ-
ρυσιν καὶ ν' ἀρκῇται εἰς τὰς ἐλεγχόμενας πληροφορίας,
ποὺ τοῦ δίδουν αἱ ἐπίσημοι πηγαι καὶ ὁ τύπος τῆς χώρας.
Δι' ἐκεῖνους ποὺ δὲν ἀντέχουν εἰς τὸν κακὸν πειρασμὸν τῆς
περιεργείας θὰ συστήσωμεν καὶ μίαν ἄλλην μέθοδον: Νὰ
μὴν ἀφήνουν τὴν κρίσιν των νὰ κοιμᾶται. Νὰ ἐλέγχουν
μόνοι των τὴν πηγὴν ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἔρχεται ἡ εἰδησις,
νὰ τὴν βασανίζουν ὀλίγον εἰς τὴν κρίσιν των, νὰ τὴν συγ-
κρίνουν μετὰ ἄλλας ποὺ ἤκουσαν ἀπὸ ἄλλας πηγὰς καὶ θὰ
ἐκτιμῇσιν εὐκόλως τὴν ἀξίαν της. Εἰς στιγμὰς παναθρω-
πίνης ἀγωνίας, ὅπως αἱ σημεριναί, ἡ ψυχικὴ ἡρεμία καὶ
ἡ ἰσορροπία τῆς κρίσεως καὶ τοῦ τελευταίου πολίτου
εἶναι πολυτιμώτατον ἀγαθόν, ποὺ πρέπει νὰ περιφρουρη-
τᾷ ἀγρόπνως. Εἰδικῶς δι' ἡμᾶς τοὺς Ἕλληνας, ὁ Ἀρ-
χιγός, προσφάτως ἀκόμη, ἔχει χαράξει ἀσφαλέστατον
προσανατολισμὸν μέσα εἰς τὴν δίνην τῶν φοβερῶν γεγο-
νῶτων, διακηρύχας τὴν ἀπόφασιν τῆς Χώρας νὰ μὴ δια-
κόψῃ τὰ εἰρηνικά της ἔργα, παρὰ μόνον εἰς περιπτώσιν
καθ' ἣν θὰ ἡττιλεῖτο ἡ ἀκεραιότης καὶ ἡ ἀνεξαρτησία της.
Ἦτο τὸ φῶς τῆς ἀποφάσεως αὐτῆς, τὴν ὁποίαν καμμίαν
δύναμις, κανὲν γεγονὸς δὲν ἡμπορεῖ νὰ μεταβάλλῃ, ὅλοι οἱ
Ἕλληνες ἡμποροῦν θαυμάσια νὰ διατηροῦν ἀδιατάρακτον
τὴν ψυχικὴν γαλήνην, τὸ θάρρος καὶ τὴν αἰσιοδοξίαν των,
ὀπλισμὸν ἀνεκτίμητον, ἐναντίον ὧν τῶν ἐναντιοτήτων
καὶ ὧν τῶν ἀπροόπτων.

Κδς

Η ΟΜΙΛΙΑ ΤΟΥ Κ.Ε.Ν. κ. ΑΛΕΞ. ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΥ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΑΘΛΗΤΑΣ ΕΠΙ ΤΗ ΛΗΞΕΙ ΤΩΝ Β' ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΩΝ ΑΓΩΝΩΝ

Β'.

Θέλω όμως να με προσέξετε εις το σημείον αυτό και να το καταλάβετε όλοι ότι ξεύροντας τί δυσκολίες έχετε να αντιμετώπισετε, ξεύροντας πάλιν πόσον βασικνή σημασίαν αποδίδουμε εις την άθλητικήν αυτήν κίνησιν της Ε.Ο.Ν., ξεύρουμε συγχρόνως και πόσην ανάγκην βοηθείας έχουν αι διάφοροι Περιφερειακά Διοικήσεις και σάς έπαυλαμθάνα ότι μέσα περίπου εις τα πλαίσια που σάς καθόρισσα θα δώσουμε όλην την βοήθειαν που είναι δυνατόν να παρασχεθώ. Άλλα δια να έχη αποδοτικότητα το πράγμα αυτό, βασιζόμεθα κυρίως επάνω εις την ύπομονήν, εις την έπιμονήν και εις την άντοχήν την ιδικήν σας. Χωρίς αυτήν δεν γίνεται τίποτε. Εάν δίδναμε όλην την βοήθειαν του κόσμου και δεν έδρασιζόμεθα επάνω εις σάς, ή βοήθεια αυτή θα ήτο ματαιαία. Ενώ ξεύρουμε καλά ότι, έστω και αν ή βοήθεια αυτή που θα δώσουμε δεν είναι ανάλογη των αναγκών, πάντως όμως μεγαλύτερα κατά πολύ από την μέχρι σημερον, εν τούτοις έχουμε την πεποίθησιν ότι θα φέρη τα ποθούμενα αποτελέσματα, ακριβώς έπειδή έχουμε πεποιθήσιν εις σάς. Και ο τρόπος αυτός του σκέπτεσθαι είναι εκείνος που διέπει εξ ολοκλήρου την 'Οργάνωσιν, ή οποία έχει ως άρχήν με όλίγα μέσα να κάνει πολλά και πράγματα μεγάλα. Αυτό βέβαια αποτελεί την δυσκολίαν του αγώνος μας, αλλά αυτό ακριβώς αποτελεί και το μεγαλείον του αγώνος μας, αυτό ακριβώς αποτελεί την τιμήν την ιδικήν σας, δια την οποίαν δικαιούσθε να είσθε υπερήφανοι και υπερήφανες.

Και θέλω επίσης να ξεύρετε και να σκέπτεσθε πάντοτε ότι όσα δεν έγιναν εις τον τόπον αυτόν μέσα εις 115 χρόνια, δεν μπορούμε να θέλουμε να γίνουν όλα μέσα εις 4 χρόνια. Λέγω ότι δεν μπορούμε να θέλουμε να γίνουν όλα, διότι πλείστα απ' όσα δεν έγιναν εις τα 115 χρόνια, έγιναν και γίνονται εις τα 4 έξ ολοκλήρου, αλλά βέβαια δεν είναι δυνατόν να γίνουν και όλα. Ότι θα γίνουν, θα γίνουν ασφαλώς, διότι το καθεστώς της 4ης Αυγούστου είναι γόνιμο και δριστικόν, διότι πηγάζει από μέσα από το λαό και την έθνικήν ανάγκην, διότι έχει ως συνέχειάν του, ως έγγυήσιν του, και ως εξασφαλίσιν του 1.000.000 αγόρια και κορίτσια της Ελλάδος.

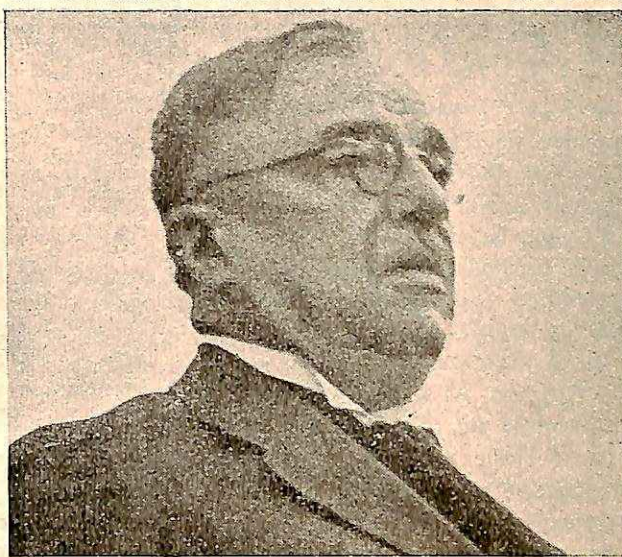
Είναι λοιπόν δριστικόν και μόνιμον, και δι' αυτό βαρυσμιάως όλα θα γίνουν. Θέλω όμως να ξεύρετε και να σκέπτεσθε πάντοτε ότι την στιγμήν αυτήν κάνουμε ένα πράγμα το όποιον όχι μόνον γίνεται δια πρώτην φοράν εις την 'Ελλάδα, αλλά το όποιον είναι δύσκολον να εύρη κανείς ως παράδειγμα εις οιαδήποτε άλλην χώραν, ακόμη και αν ψάξη μέσα εις χώρες πολύ πλουσιώτερες και πολύ μεγαλύτερες.

Είναι πραγματικά δύσκολο να βρή κανείς έναν τόπον μέσα εις τον όποιον να γίνονται συγχρόνως εξοπλισμοί, να γίνονται συγχρόνως παραγωγικά έργα, να γίνονται συγχρόνως εύρύταται κοινωνικά μεταρρυθμίσεις, και όλα αυτά χωρίς ούτε μιας δεκάρας δάνειον. Διατί; Διότι ακριβώς το καθεστώς αυτό προέρχεται από μέσα από τον Λαόν και ξεύρει, τα χρήματα αυτά που δίδει με τον ιδρώτα του ο 'Ελληνικός Λαός, να τα χρησιμοποιή δια τον 'Ελληνικόν Λαόν και μόνον δι' αυτόν και δια κανένα άλλον. Αυτό είναι το μυστικόν του καταπληκτικού αυτού γεγονότος και αυτή είναι ή λύσις του προβλήματος, το όποιον δεν μπορούσε να λυθί από άνεκαθεν, αυτή μαζί με την πίστιν εις την επανάστασιν την όποιαν έκανε ο Ι. Μεταξάς και ή οποία είναι επανάστασις ανήκουσα σε όλους τους 'Ελληνας και πρὸς απ' όλα στους Φαλαγγίτες και τις Φαλαγγίτισσες της Ε.Ο.Ν. Θέλω λοιπόν να τα έχετε υπ' όψιν σας αυτά, ακριβώς για να καταλάβετε ότι κάθε οικονομική θυσία για πράγματα οποσδήποτε αναγκαία, είναι αληθινή θυσία και πρέπει πάντοτε να την βλέπετε και να την εκτιμάτε σαν τέτοια, αποδίδοντας εις αυτήν την αξίαν της πραγματικής θυσίας. Πρέπει λοιπόν ανεξαρτήτως της βοηθείας την οποίαν θα σάς παράσχωμεν, να διατηρήσετε άκμαίαν την άντοχήν σας, την έπιμονήν σας και την ύπομονήν

σας. Και τούτο σάς το λέγω διότι επαναλαμβάνα και τονίζω ότι ξεύρω τις δυσκολίες τις όποιες εις ώρισμένες ιδίως περιφέρειες θ' αντιμετώπισετε. Ξεύρω ότι εις πολλές περιφέρειες τα αγόρια και τα κορίτσια, τα όποια έπιδίδονται εις τον άθλητισμόν, είναι αληθινοί πρωτοπόροι και ειδικώς τα κορίτσια είναι κάτι πάρα πάνω, είναι σχεδόν ήρωίδες. Γι' αυτό τους πρέπει κάθε τιμή. Την δυσκολίαν λοιπόν αυτήν την ξεύρω και την ξεύρετε πολύ καλά, αλλά πρέπει μαζί με όλες τις άλλες δυσκολίες που κάνουν τον αγώνα τους ώραίο να έχουμε την έλλησιν και την δυνατότητα και αυτήν να την υπερνικήσωμεν και να έξουδετερώσωμε.

Σ' αυτήν λοιπόν την προσπάθειαν, την όποιαν σάς διέγραφα, αυτό το όποιον θα κυττάζετε και το όποιον έχουμε απόφασιν να περιφρουρήσωμεν με κάθε τρόπον, με κάθε θυσίαν, με αυστηρότητα που να φθάνη μέχρι σκληρότητας, είναι το πνεύμα το αγωνιστικό και το πνεύμα το άθλητικόν. Θα το περιφρουρήσωμε το γνήσιο αυτό άθλητικό πνεύμα με όλες μας τις δυνάμεις από κάθε διαφθορά, από κάθε ίχνος συναλλαγής ή έπαγγελματισμού, από κάθε ύπόνοια παραποιητική των πραγματικών άρχων της 4ης Αυγούστου, των όποιων ο φαλαγγισμός είναι το δημιούργημα αλλά και ο φρουρός. Με άλλα λόγια την όλην προσπάθειαν θα έμπνιξη παντού και πάντοτε το πνεύμα του 'Ελληνικού Φαλαγγιτισμού. Αυτό θα είναι οποσδήποτε το άπαρσάλευτο θεμέλιο, επάνω εις το όποιον θα προχωρήσωμεν, σε κάθε μας προσπάθεια, έτσι και στην άθλητική. Τελειώνοντας τους Β' Πανελληνίους αγώνας θέλω να ξεύρετε ότι υπάρχουν εκείνοι οι όποιοι κατώρθωσαν να φέρουν αποτελέσματα λαμπρά. Αυτοί οι όποιοι τα έφεραν, δεν τα έφεραν μόνον δια τον έαυτόν τους ούτε δια την Διοίκησιν την όποιαν αντιπροσωπεύουν. Τα έφεραν δι' όλόκληρον την 'Οργάνωσιν. Και αυτοί που δεν έφεραν κανένα αποτέλεσμα, που δεν άνεδείχθησαν δηλ. νικηταί, και αυτοί έφεραν μεγάλα αποτελέσματα δια την 'Οργάνωσιν, το άκαταγώνιστο ήθικό αποτέλεσμα που φέρνει κάθε αγωνιστής, ο όποιος αγωνίζεται τον αγώνα του τίμια και έως το τέλος. Και έτσι με το τέλος των αγώνων δεν υπάρχουν ούτε ήττημένοι αλλά ούτε και άτομικά νικηταί, αλλά υπάρχει ένας και μόνος και μεγάλος νικητής, και αυτός ο νικητής είναι ή Ε. Ο. Ν. Και θέλω να έχετε την πίστιν και την πεποίθησιν ότι ο νικητής αυτός βασιζόμενος εις την πίστιν και τον ένθουσιασμόν που ένέπνευσε εις τα αγόρια και τα κορίτσια της 'Ελλάδος ή πνοή του Ι. Μεταξά, βασιζόμενος, λέγω, επάνω εις αυτά, θέλω να έχετε την πεποίθησιν, την όποιαν να μεταδώσατε παντού, ότι θα είναι νικητής εις κάθε προσπάθειαν και ότι ή νίκη της 'Οργάνωσης θα είναι ή λαμπρότερα νίκη της 'Ελλάδος, διότι εξασφαλίζει μια για πάντα το μέλλον της Χώρας μέσα εις το πλαίσιον της 4ης Αυγούστου, όπως το έχαραξεν υπό την Βασιλικήν αιγίδα ο Ι. Μεταξάς, όπως ακριβώς το ήθέλησε, το έπόθησε και το άνειρεύτηκε ο 'Ελληνικός Λαός, όπως το έπέβαλεν ή παράδοσις, ή ιστορία και ή αποστολή του τόπου μας.

Σας επαναλαμβάνα, πρέπει προ παντός άλλου να διαφυλάξετε και να καλλιεργήσετε το πνεύμα αυτό, το πνεύμα του Φαλαγγιτισμού, διότι αυτό είναι εκείνο το όποιον μας ώθει εις τον αγώνα, εις την θυσίαν για την έπιτυχίαν, για την νίκη στην όποια οδηγεί ο Ι. Μεταξάς, πρώτος αυτός αγωνιστής. Βασιζόμενοι επάνω εις αυτό και επάνω σε σάς θα βαδίζωμεν αδιάσπαστα ένωμένοι τον μεγάλο δρόμο της Ε. Ο. Ν., αυτό τον ανηφορικό που αιά για πάντα, με απόλυτον σταθερότητα, με απόλυτον βεβαιότητα και κατ' ευθείαν γραμμήν μας χάραξε ο Ι. Μεταξάς. Αυτά συναγωνιστές και συναγωνίστριες, με λίγα λόγια, είναι τα συμπεράσματα τα γενικά, τα όποια μπορούμε να βγάλουμε μέσα από την τέλεισιν των Β' Πανελληνίων αγώνων. Είναι δε τα συμπεράσματα αυτά για όλους μας έξόχως πολύτιμα φθάνει να τα έχουμε κάθε στιγμήν μπροστά μας, σε κάθε στιγμήν, όχι μόνον

«Δεν πρέπει, και νομίζω ότι δεν θα παραξενοφαινεται σε κανένα ότι μέσα εις την πυρκαϊάν ή οποία παραδέρνει την ανθρωπότητα, εύρισκομεν ήμεις και καιρόν, και μέσα, και απόφασιν, να μη σταματήσωμεν καθόλου την πρόοδον της 'Ελλάδος και από ήθικης, και από τεχνικής απόψεως. Αυτό προέρχεται από δύο αίτιας: πρώτον μεν διότι κανένας πόλεμος δεν πρέπει ποτέ να σταματά την πρόοδον ενός έθνους, όταν το έθνος αυτό μέσα του αίσθάνεται την ζωτικότητα του πλήρη, τουναντίον μάλιστα ένας πόλεμος κεντρίζει και έρεθίζει την ζωτικότητα του έθνους αυτού προς πρόοδον. Αυτός είναι ο ένας λόγος. Ο δεύτερος είναι ότι ήμεραν και νύκτα και κάθε ώρα και κάθε στιγμήν δεν έχουμε παύσει να έχουμε συγκεντρωμένη την προσοχήν μας εις τα μεγάλα γεγονότα, τα όποια εξέλισσονται περίεξ μας και να λαμβάνωμεν διαρκώς από πάσης απόψεως, και από πολιτικής έσωτερικώς, και από διπλωματικής απόψεως, και από απόψεως πολεμικής παρασκευής πάσαν φροντίδα, ούτως ώστε, αν ποτέ ήθελε παραστή ανάγκη, το όποιον εύχομαι και έλλιγξω να μη συμβή, ή 'Ελλάς να είναι εις θέσιν ως εις άνθρωπος ένωμένη όλη να υπερασπίση την άκεραιότητα και την άνεξαρτησίαν της».

(Από τον λόγον του Άρχηγού κατά τα εγκαινία των έργων του Πειραιώς).

όταν είμαστε μέσα εις τον στίβον, αλλά και όταν είμαστε μέσα εις τον μεγάλο στίβον, εκεί που έθελοντα ταχθήκαμε κάτω από την Σημαία του διπλοπέλεκυ, εκεί όπου δίδομεν την μεγάλην μάχην έναντίον της παρακμής και της καταπτώσεως, τη μάχη έναντίον κάθε πράγματος το όποιον στρέφεται έναντίον της 'Ελλάδος, τη μάχη της 4ης Αυγούστου. Πρέπει μπροστά στα μάτια μας να έχουμε τα συμπεράσματα αυτά, και ακόμη να τα έχουμε εις κάθε εκδήλωσιν της ζωής μας είτε μέσα είτε έξω από την 'Οργάνωσιν, διότι παντού και πάντοτε είμεθα προ παντός Φαλαγγίται και Φαλαγγίτισσες.

Και γι' αυτό ζητώ από σάς, όταν γυρίσετε πίσω, να ελπίτε ότι το σπουδαιότερον το όποιον διδάσκει ή Ε.Ο.Ν. εις όλα τα μέλη της είναι παντού και πάντοτε, εις κάθε περιστάσιν, να είναι πραγματικοί άθληται και άθλητριες και να είναι πραγματικοί αγωνισταί και αγωνίστριες. Σας εύχομαι στους Γ' Πανελληνίους αγώνας να κατέλθωμεν με μίαν προσπάθειαν ακόμη μεγαλύτεραν από την έφειντήν, με μίαν προσπάθειαν που να δείξη όλον το μέγεθος της εργασίας που θα συντελεσθί εν τω μεταξύ, και σάς εύχομαι τα συμπεράσματα του έρχομένου έτους να είναι ακόμη καλλίτερα και ακόμη πιο θριαμβευτικά δια την 'Οργάνωσιν μας. Και με την εύχην αυτήν σάς εύχομαι καλό ταξίδι και καλήν αντίμωσιν. Ζήτω ο Έθνος! Ζήτω ο Βασιλεύς! Ζήτω ο Διάδοχος! Ζήτω ο Άρχηγός! Ζήτω ή Ε. Ο. Ν.! Ζήτω ο άθλητισμός της Ε. Ο. Ν.

Χρ. Κανελ. ΝΕΟΥΣ

Η ΑΛΗΘΙΝΗ ΥΓΕΙΑ

Άγαπητοί μου Φίλοι,

Στην είσοδο του Ίπποκρατείου Νοσοκομείου είδα τις προάλλες μια μικρή κόρη, που περίμενε να πάρη σειρά, για να μπη μέσα. Δίπλα της στεκόταν μια συμπαθητική γριά, που άκουσα να την αποκαλή «γιαγιά», και στο χέρι κρατούσε έναν στενόμακρο φάκελλο. Ήταν ένα λεπτό κορίτσι, με χλωμό πρόσωπο, αλλά με μάτια φωτεινά και ζωηρά. Ρωτούσε για την ώρα που θα έπιτρεπόταν ή είσοδος. Της έδωσα την πληροφορία και τη ρώτησα:

— Για τη γιαγιά σου ρωτάς ή για σένα;
— Για μένα. Θα κάμω έγχείρησι στις άμυγδαλές.

Μιλούσε με θάρρος και σταθερότητα. Κι' όταν σε λίγο την ρώτησα από που είναι, μου απήντησε:

— Απ' εδώ. Είμαι φαλαγγίτισσα. Να και το έγγραφο της 'Οργάνωσης μας.

Και με κύτταξε με χαμόγελο περηφάνειας κι' αυτοπεποίθησεως.

Σκέφτηκα να της φανώ χρήσιμος, μα δεν έχρησάστηκα σε τίποτε. Έδειξε το έγγραφο στον θυρωρό, πήρε από το χέρι τη γιαγιά της και μπήκε μαζί της μέσα.

Σε λίγο συναντηθήκαμε πάλι σ' έναν άλλο διάδρομο. Έλεγε στη γιαγιά της να καθήση σε μια καρέκλα που ήταν εκεί, όσο να γυρίση εκείνη.

— Να μην κουρασθής, γιαγιά. Μια στιγμή να κανονίω τα πράματα, κι' έφτασα.

Και χάθηκε στο βάθος γρήγορη και σθέλη. Στάθηκα και την καμάρωνα. Θαρραλέα χωρίς αγένεια, εύφυη χωρίς αυθάδεια, αξιοπρεπής χωρίς έγωπάθεια, ικανή κι' άξια χωρίς ταπεινήν έπιτηδειότητα. Η γιαγιά της, ταραγμένη, τρομαγμένη, χαμένη μέσα στους μεγάλους εκείνους διαδρόμους, φαινόταν πως δεν ώδηγούσε αυτή τη μικρή της έγγονούλα, αλλά ή έγγονούλα ώδηγούσε αυτήν, κι' ή έγγονούλα έδινε σ' αυτήν θάρρος και δύναμι!

Πάλι χωρίσαμε. Όταν όμως αργότερα έπρόκειτο να φύγω, την είδα ξανά στο διάδρομο, ντυμένη τώρα μ' ένα μακρόν νυχτικό, με μια νοσοκόμο και τη γριά γιαγιά της δίπλα, να προχωρή σ' έναν μεγάλο θάλαμο εκεί κοντά! Έτρεξα και την πρόλαβα.

— Πώς; Θα μπής κι' όλας στο θάλαμο;

— Ναι, αύριο θα μου κάμουν την έγχείρησι.

— Σου εύχομαι περαστικά, παιδί μου. Μήπως θέλεις τίποτε, να σε βοηθώ;

— Ευχαριστώ πολύ. Όλα είναι εν τάξει.

Μου χαμογέλασε και μου ξανάπε: «Σας ευχαριστώ πολύ». Και μπήκε στον θάλαμο με το ίδιο σταθερό και θεληματικό βήμα...

Δεν είναι βέβαια ανάγκη, αγαπητοί μου Φίλοι, να σάς σχολιάσω αυτήν τη σκηνή! Τα σχόλια και τα συμπεράσματα αναδίνονται αυτομάτως απ' αυτήν, όπως το φως από ένα φωτεινό σώμα.

Η κοπέλλα αυτή δεν ήταν άρρωστη, κι' άς έμπαινε στο Νοσοκομείο. Είχε τη βαθύτερη, τη σταθερότερη και πολυτιμότερη υγεία: την υγεία της ψυχής και του πνεύματος, την υγεία του χαρακτήρος και των αισθημάτων, που της την είχε ήδη δώσει ή 'Οργάνωσίς της. Και γι' αυτό ακριβώς ή 'Οργάνωσις έφρόντισε και για τη σωματική της υγεία, σαν συμπλήρωμα, σαν συνέχεια της πρώτης. Τι θα ώφελοόσε να είχε την πιο άπόλυτη σωματική υγεία, αν ή ψυχή της ήταν άρρωστη; Οι άμυγδαλές της θα βγούν, ή σωματική της υγεία θ' αποκατασταθί— ή ψυχική της υγεία θα βοηθήση σ' αυτό κατά πολύ— και ή γνωστή μας συναγωνίστρια, βγαίνοντας αυτές τις μέρες από το Νοσοκομείο, θ' αποτελή ένα ζωντανό κι' ώραίο υπόδειγμα της μόνης αληθινής υγείας, που είναι ή συνδυασμένη υγεία της ψυχής και του σώματος.

Με όλη μου την αγάπη
Μελής Νικολαΐδης

Ο ΥΨΗΛΑΝΤΗΣ

Εάν το ποσόν και η διάθεσις της προσφοράς είναι, όπως πρέπει να είναι, τὴ μόνα κριτήρια τῆς ἀφοσιώσεως εἰς τοὺς ἀγῶνας, εἰς τοὺς Ὑψηλάντας καὶ κατὰ ἀξιολογικὴν τάξιν εἰς τὸν Ἀλέξ. Ὑψηλάντην ἀνήκει ἡ κορυφαία θέσις εἰς τὸ πάνθεον τῶν ἀγωνιστῶν τῆς ἑλληνικῆς ἀναγεννήσεως. Αἱ περιπέτειαι τοῦ ἀγῶνος τοῦ εἰς τὰς ἡγεμονίας καὶ ἡ ἀτυχὴς ἐκβάσις τοῦ ἀγῶνος ἐκείνου, ἡ ἐκκάθικτος καὶ τὸ μαρτύριόν του εἰς τὴν Αὐστρίαν δὲν ἐλαττώνουν καθόλου ἀλλὰ τὸν ἀντιπαραβάλλουν ἀκόμη περισσότερο συγκινητικὴν καὶ ἀκόμη συμπαιθεστέραν τὴν μορφήν τοῦ ἀγνοτάτου τῶν ἀγωνιστῶν τῆς μεγάλης ἐκείνης ἐποχῆς. Τὸ ὅτι ἐπὶ ἕνα αἰῶνα ἔχουν καθυστερήσει αἱ τιμαὶ τοῦ ἔθνους ὠφείλουν εἰς τὸν Ἀλέξανδρον Ὑψηλάντην, δὲν εἶναι ἀποτέλεσμα οὔτε παρανοήσεως τῆς ἀξίας τῆς συμβολῆς του εἰς τὸν ἀγῶνα, οὔτε ὑποτιμῆσεως τῆς μεγάλης μορφῆς του ἀπὸ μέρους τοῦ ἔθνους. Θὰ ἦτο πεπλανημένη καὶ ἀδίκος κάθε τοιαύτη ὑπόνοια. Ἡ μνήμη τοῦ Ὑψηλάντου παρημελήθη, ὀλιγώτερον ἀπὸ τὸ ἔθνος καὶ περισσότερο ἀπὸ τὸ Κράτος. Ὁ Ὑψηλάντης ἦτο μορφή πανελλήνιος, ἀλλὰ δὲν ἦτο τοπικὸς ἥρωας καμμιᾶς ἀπὸ τὰς ἀπελευθερωθείσας περιοχὰς τῆς Ἑλλάδος καὶ ἴσως δὲν εἶναι καὶ ὁ λόγος αὐτὸς ἀσχετος μετὰ τὸν ἀγῶνα τῆς μνήμης του. Διὰ τοῦτο πρέπει νὰ δεχθῶμεν ὡς σύμπτωμα ὀριμότητος τῆς ἑθνικῆς κρίσεως τὸ ζῶηρόν ἐνδιαφέρον τῆς κοινῆς γνώμης διὰ τὸν ἥρωα τοῦ Προϋθου, εἰς τὸν ὁποῖον ὀφείλεται ἡ ἀπόφασις περὶ μετακομιδῆς τῶν λειψάνων του καὶ ἀποδόσεώς των εἰς τὴν ἑλληνικὴν νῆν. Καὶ δὲν ὑπάρχει κανεὶς ὁ ἀμφισβῶν ὅτι εἰς τὰς τελετὰς ποὺ θὰ συνδεύσονται τὴν μετακομιδὴν θὰ προσδοθῇ ἐπισημότητα καὶ πανελλήνιος χαρακτήρ, ἀντάξιός τῆς μεγίστης σημασίας τὴν ὁποίαν ἔχει ἡ ἐξόρμησις τοῦ Ὑψηλάντου εἰς τὴν ἐθνικὴν μας ἀνάστασιν.

ΤΟ ΑΙΣΘΗΜΑ ΤΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ

Τὴν περασμένη Κυριακὴ, σύμφωνα μετὰ τὸ πρόγραμμά, ἤρχισαν αἱ ἐργασίαι τοῦ Β' Συνεδρίου τῶν Περιφερειακῶν Διοικητῶν. Τὴν ἑναρξιν ἐκήρυξεν ἡ Α. Β. Υ. ὁ Διάδοχος καὶ Γενικὸς Ἀρχηγὸς τῆς Ὁργανώσεως. Ὁ Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως καὶ Γενικὸς Ἐπιθεωρητὴς τῆς Ὁργανώσεως, προσφωνῶν τοὺς συνέδρους, ἐχάραξεν εἰς ὀλίγας ἀλλὰ σαφεῖς γραμμάς τὸν χαρακτήρα καὶ τοὺς σκοποὺς τοῦ συνεδρίου. Καὶ πρέπει νὰ ὁμολογηθῇ ὅτι μέσα εἰς τὸ πλαίσιον τῶν γραμμῶν αὐτῶν ἀκριβῶς ἐπροχώρησαν αἱ ἐργασίαι τοῦ συνεδρίου ἀπ' ἀρχῆς. Αἱ συζητήσεις τοῦ συνεδρίου διετηρήθησαν αὐστηρῶς εἰς τὸ ἐπίπεδον τῆς ἀνταλλαγῆς παρατηρήσεων ἐπὶ τῆς γενομένης κατὰ τόπους ἐργασίας καὶ τῆς ἀποδόσεώς της καὶ σκέψεων καὶ συμπερασμάτων ὅσον ἀφορᾷ τὸν καλλίτερον τρόπον συνεχείας τοῦ ἔργου. Ὅτι ἐπιβάλλεται νὰ σημειωθῇ ἰδιαιτέρως εἶναι ὅτι, παρ' ὅλον τὸν φόρτον τῆς πολυμερὲς προσπάθειάς, τὸν ὁποῖον συνεπάγεται ἡ ὑπεύθυνος διοίκησις μεγάλων τμημάτων τῆς Ὁργανώσεως, αἱ προϊστάμενοι καὶ οἱ προϊστάμενοι τῶν Περιφερειακῶν Διοικήσεων διατηροῦν ἀμείωτον τὴν ὁρμὴν τοῦ ἐνθουσιασμοῦ τῶν πρώτων ἡμερῶν. Τοῦτο εἶναι ἀπόδειξις ὅτι καὶ τὸ ἔργον καθ' ἑαυτὸ, ἀλλὰ καὶ ἡ ἡγεσία του ἐμπνέουν. Ἡμπορεῖ μάλιστα νὰ προσθεῖ κανεὶς ἀδιστακτικῶς ὅτι ἡ προσκτωμένη ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ πείρα, χωρὶς νὰ ἐλαττώνη, ὅπως θ' ἀνέμενε κανεὶς, τὴν πηγαιάν δύναμιν τοῦ ἐνθουσιασμοῦ, τὸν σφυρηλατεῖ, τὸν χαλινάγει καὶ τὸν δαμάζει, διὰ νὰ τὸν κάμῃ γονιμώτερον.

Ἄλλη παρατήρησις, ἰδιαιτέρως ἀξία ἐξάρασεως, ἐκ τῆς πορείας τῶν ἐργασιῶν τοῦ συνεδρίου εἶναι ἡ ὁλονὴν ἐμβλαστική μεταξὺ τῶν ἡγετῶν τῆς Ὁργανώσεως συναίσθησις τῶν μεγάλων εὐθυνῶν μετὰ τὰς ὁποίας εἶναι ταῦτα δεσμευμένα ἀπέναντι τῆς Πολιτείας καὶ τῆς Κοινωνίας, ἡ ὁποία ἐμπιστευθεῖσα εἰς αὐτοὺς τὴν νέαν γενεάν τῶν Ἑλλήνων, ἐναπέθεσεν εἰς χεῖράς των αὐτὰς ταύτας τὰς προσδοκίας καὶ τὸ μέλλον τοῦ Ἑλληνισμοῦ. Χωρὶς ἐξαίρεσιν ὅλοι καὶ ὅλοι οἱ ἀπαρτίσαντες τὸ συνέδριον ἔδειξαν ὅτι δὲν παύουν οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν νὰ συναίσθανονται τὸ βάρος καὶ τὴν σημασίαν τοῦ ρόλου των καὶ νὰ προσπαθοῦν, ὥστε αἱ ἀποφάσεις, αἱ ἐνέργειαι καὶ αἱ πράξεις των ν' ἀνταποκρίνονται πρὸς τὸν σκοπὸν τὸν ὁποῖον υπηρετοῦν. Κρίνοντας ἐκ τῆς ὅλης πορείας τῶν ἐργασιῶν τοῦ συνεδρίου, ἡμποροῦμεν νὰ εἰπώμεν ὅτι τὸ αἶσθημα τῆς ἡγετικῆς εὐθύνης εἶναι ζῶηρόν καὶ ἀγρυπνὸν καὶ μεταξὺ τῆς ἀνωτάτης διοικήσεως καὶ μεταξὺ ὅλων τῶν στελεχῶν καὶ ὅτι ἂν σημειοῦνται ἀρρυθμίαι—ὅπως εἰς κάθε ἀνθρώπινον ἔργον—αὐτὰ ὀφείλονται περισσότερον εἰς τὰς ἀντικειμενικὰς δυσχερείας, ὀλιγώτερον εἰς ἀκούσια καὶ ἀνθρώπινα λάθη, οὐδαμῶς ὅμως εἰς χαλάρωσιν τῆς ἡγετικῆς ἀγρυπνίας τῶν στελεχῶν. Εἶναι περιττὸν νὰ προσθεῖσιν ὅτι τὰ λάθη καὶ αἱ δυσχερείαι θὰ ὑπερνικῶνται καὶ θὰ ἐλαττοῦνται σὺν τῷ χρόνῳ, ἐφόσον θὰ διατηρηθῇ τεταμένον καὶ ἀγρυπνὸν τὸ αἶσθημα αὐτὸ τῆς εὐθύνης.

Η ΔΙΑΜΑΡΤΥΡΙΑ

Ὑπάρχει κατὰ τὸ μεγαλειωδὲς ὑποβλητικὸν εἰς τὴν λακωνικὴν, ἀπηλλαγμένην ἀπὸ κάθε περιττὴν φιλολογίαν, θὰ ἐλέγαμε κλασσικὴν κατὰ τὴν διατύπωσιν, διαμαρτυρίαν τῶν ἡνωμένων ἐν τῇ παναμερικανικῇ διασκέψει Κρατῶν τοῦ Δυτικοῦ ἡμισφαιρίου, ἐξ ἀφορμῆς τῆς παραβιάσεως τῆς οὐδετερότητος τῶν τριῶν μικρῶν εὐρωπαϊκῶν Κρατῶν, τῆς Ὀλλανδίας, τοῦ Βελγίου καὶ τοῦ Λουξεμβούργου. Εἰς στιγμὰς καθ' ἃς φαίνεται νὰ ἔχη παραλύσει εἰς τὴν Εὐρώπῃ, πρὸ τῆς ἀσκουμένης ἰσχύος τῆς ὀλικῆς βίας, κάθε ἡθικὴ ἀντίδρασις, εἰς στιγμὰς καθ' ἃς ἀποτολμᾷται ἡ διατύπωσις θεωριῶν ἀρνούμενων εἰς τὰ ἀριθμητικῶς μικρὰ ἔθνη τὸ δικαίωμα τῆς αὐτοτελοῦς κρατικῆς υπάρξεως, εἶναι ἰδιαιτέρως παρήγορον ὅτι οἱ λαοὶ μιᾶς ἄλλης Ἠπείρου, πολλὰ πλάσιως μεγαλειέρας τῆς Εὐρώπης, πολυανθρώπου καὶ ἰσχυρὰς εἰς πλοῦτον καὶ πολιτισμὸν, ὑψώνουν τὴν φωνὴν των διὰ νὰ προβάλλουν τὴν ἀποφασιστικὴν τὴν ἀντίρρῃσιν, νὰ κατακρίνουν τὴν ἀσπῆρικτον αὐτὴν θεωρίαν καὶ νὰ καταδικάσουν τὰς μεθόδους ποὺ στηρίζονται ἐπ' αὐτῆς.

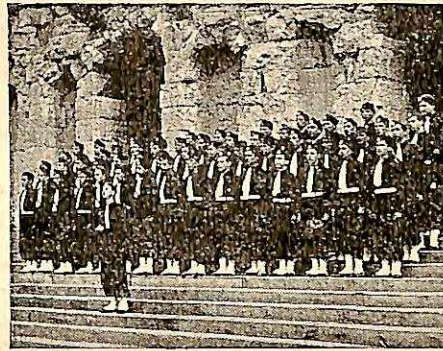
ΕΠΙΒΡΑΒΕΥΣΙΣ

Εἰς τὴν ἡμικρατικὴν σκηνὴν τοῦ θεάτρου Κοτοπούλη παίζεται ἀπὸ τῆς παρελθούσης Πέμπτης τὸ ἔργον τοῦ Ἀρχισυντάκτου τῆς «Νεολαίας» κ. Ν. Τσεκούρα, «Ἀνθρώπος εἰμαι κ' ἐγώ...». Ἡ γενικὴ ἐντύπωσις ἐκ τοῦ ἔργου ὑπῆρξεν ἀρίστη τόσο εἰς τοὺς θεατρικοὺς ὅσον καὶ εἰς τοὺς λογοτεχνικοὺς κύκλους καὶ εἰς τὸ μεγάλο ἄλλο κοινόν.

Ὁ νέος συγγραφεὺς τὴν παρελθούσαν Τρίτην, εἰς τὸ φουαγιέ τοῦ Βασιλικοῦ Θεάτρου, ἔλαβε τὴν τιμὴν νὰ παραλάβῃ καὶ τὸ ἀπονεμηθὲν αὐτῷ παρὰ τοῦ Ὑπουργείου Ἑθνικῆς Παιδείας βραβεῖον, ὅπερ ὁ Ἀρχηγὸς τοῦ ἐνεχείρισεν διὰ τὸ σχολικὸν θεατρικὸν ἔργον τοῦ «Τὰ Σουλιωτῶν» δὲν πέθαναν.

Η ΕΝΑΡΞΙΣ ΤΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ Π. Δ. ΚΑΙ ΟΙ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ ΣΤΟ ΘΕΑΤΡΟ ΗΡΩΔΟΥ ΤΟΥ ΑΤΤΙΚΟΥ

Ἡ παρελθούσα Κυριακὴ, ἡ πρώτη ἡμέρα τῆς Β' Διασκέψεως τῶν Περιφερειακῶν Διοικητῶν καὶ Διοικητῶν τῆς Ἑθνικῆς Ὁργανώσεως τῆς Νεολαίας τῆς Ἑλλάδος, εἶχε λάβει ἐορταστικὸν τόνον ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέ-

Ἡ χορωδία τῆς Π.Δ.Α.Π. κατὰ τοὺς καλλιτεχνικοὺς ἀγῶνας εἰς τὸ θέατρον Ἡρώδου τοῦ Ἀττικοῦ.

λους. Ἡ πανηγυρικὴ ἑναρξις τῶν ἐργασιῶν τῆς Διασκέψεως, ἡ σεμνὴ καὶ ἐπιβλητικὴ τελετὴ τῆς καταθέσεως στεφάνου εἰς τὸν Ἀγνωστον Στρατιώτην, ἡ συμβολικὴ καὶ κατασκευαστικὴ στέψις τῶν κενωμάτων τῆς Κεντρικῆς Διοικήσεως, ἡ παρουσίασις εἰς τὸν Ἀρχηγόν, ὁ καλλιτεχνικὸς διαγωνισμὸς εἰς τὸ θέατρον Ἡρώδου τοῦ Ἀττικοῦ καὶ τὸ φιλικὸν γεῦμα εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ «Ἀκροπόλ» πᾶσαν πραγματικὰ ἔδειξαν τὴν ἐνθουσιαστικὴν μορφή, ποὺ ἀξίζει εἰς τὴν Νεολαίαν καὶ στοὺς ἀνωτάτους ἡγήτορας τῆς.

Ἡ αἴθουσα τῶν συνεδριάσεων τῆς διαλυθείσης Βουλῆς, ποὺ χρησίμευε ἐδῶ καὶ λίγα ἀκόμη χρόνια γιὰ νὰ καταδειχθῇ πῶς Ἑθνικὴ ἐνότης δὲν ὀφείλεται, καὶ ποὺ ἐντακτικὰ καὶ συστηματικὰ καλλιεργῶνται ἐκεῖ τὸ σπέρμα τοῦ δικασμοῦ καὶ τῆς κατατήσεως τῶν ἐθνικῶν δυνάμεων, δέχθηκε τοὺς ἐκπροσώπους, ὅς τοὺς ποῦμε ἔτσι, ὅλων τοῦ ἔθνους ἐνωμένων ψυχικὰ καὶ πνευματικὰ, ἀδελφωμένους καὶ νουθετούμενους πῶς εἶναι, ὅλοι μαζί, μιὰ καρδιά, ποὺ σὲ ἐναρμονισμένους πάλαι ποτὶς γιὰ τὴν μιὰ καὶ ἀδίαφρητὴ Ἑλλάδα, ποὺ σήμερον τὴν ὀδηγεῖ εἰς τὰ μεγάλα τῆς περαιομένης ἡ συνέσι τοῦ Βασιλέως μας καὶ ἡ ἀποφασιστικότης, ἡ δεξιότης, τὸ γερὸ καὶ σιθερὸ χεῖρ τοῦ Ἰωάννου Μεταξᾶ.

Ὅλοι ἔλαβον μέρος εἰς τὴν Διασκέψιν. Ὁ Διάδοχος, ὁ Γενικὸς Ἀρχηγὸς τῆς Ε.Ο.Ν. ἀλλὰ καὶ ἐκπρόσωπος τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως, ὁ Ἀρχηγός, ὁ Γενικὸς Ἐπιθεωρητὴς καὶ καὶ ὁ Ἀρχηγὸς τῆς Κυβερνήσεως, ἡ Κεντρικὴ Διοίκησις ὅσον ἐκπρόσωπος ὅλης τῆς Νεολαίας καὶ οἱ Περιφερειακοί, ἐκπρόσωποι τῶν Περιφερειακῶν Διοικήσεων καὶ ὅλοι αὐτοὶ μετὰ τὴν παρουσία τους. Μὰ μετέσχον νοερά καὶ τὸ ἕνα ἑκατομμύριον τῶν ἀγοριῶν καὶ τῶν κοριτσιῶν τῆς Ἑλλάδος, ποὺ ἔστειλε ἐκπρόσωπους του τρεῖς διλοχίους γιὰ ν' ἀποτελέσουν τὴν τιμητικὴ φρουρὰ τοῦ συνεδρίου...

Δὲν πρόκειται ἐδῶ νὰ γίνῃ περιγραφή τοῦ ἐορτασμοῦ, μὰ δὲν μπορεῖ νὰ μείνῃ χωρὶς νὰ τοιοσθῇ ἰδιαίτερα ὅτι οἱ παταγωδεῖς ζητωκραυγαί, οἱ ἐπυροημίαι, τὰ χειροκροτήματα, ποὺ ἔσεισαν χθὲς τὸ παλὸν βουλευτήριον, στὸ ἀντίκρουσμα τοῦ Διαδόχου καὶ τοῦ Ἀρχηγοῦ, δὲν ἀνῆκαν μόνο στοὺς 200 ἢ 300 ποὺ γέμισαν τὴν αἴθουσαν. Ἦταν τὰ χειροκροτήματα τοῦ ἐνὸς ἑκατομμυρίου τῶν νέων τῆς Ἑλλάδος καὶ δίπλα σ' αὐτοὺς τῶν ἁλῶν ἐπὶ τὰς ἑκατομμυρίων πατέρων καὶ συγγενῶν, ποὺ τοὺς παρακολουθοῦν μετὰ σφοδρῇ στο γήγγορον ἀνέδρασμα τῆς στάθμης τοῦ ἡθικοῦ καὶ πνευματικοῦ τοῦ ἐπίπεδο. Δὲν ἐπευφήμησαν οἱ τριακόσιοι τῆς αἰθούσης καὶ τῶν θεωριῶν. Μίλησε μετὰ τὸ στόμα τους καὶ κινήθηκε μετὰ χεῖρά τους ἡ ἰδία ἡ Ἑθνικὴ, ἡ ἀθάνατη Ἑθνικὴ ψυχὴ τῆς Ἑλλάδος.

Ὁ Ἀρχηγός, ὅταν ἠβέλησε νὰ πῇ τὰ λιγοστά, μὰ τόσο σοφά, τόσο ζουμερά λόγια του, ποὺ θ' ἀποτελέσουν ὄχι μόνον γιὰ σήμερον, ὄχι μόνον γιὰ τίς ἡμέρας ποὺ θὰ

διαρκέσῃ τὸ συνέδριον, ἀλλὰ γιὰ πάντα ὑποθήκες γιὰ τὴν Ἑθνικὴ Νεολαία, ἀναγκάσθηκε μὴ μιά χειρονομία, ἀπὸ τίς χειρονομίες ἐκείνης ποὺ κατευθύνουν τὰ πλῆθη, νὰ δώσῃ τέρμα στὶς ἐκδηλώσεις, γιατί θὰ ἦταν ἴσως ἴσως δυνατό νὰ πάρουν διαστάσεις ἀτελείωτες. Κήρυγμα ἔκαμεν ὁ Ἀρχηγός, κήρυγμα κατὰ τῆς πολυλογίας, τῶν κενῶν φράσεων, τῶν ἀγορευσέων χωρὶς περιεχόμενον, ποὺ τίς ξέρουν πολὺ καλὰ ἀπὸ τὸ παρελθόν οἱ τοῖχοι τοῦ Βουλευτηρίου. Κι' ἐκάλεσαν ὅλους, δίνοντας αὐτοὺς πρῶτο τὸ παράδειγμα, νὰ συμμορφωθοῦν εἰς τὴν διατύπωσιν ὀλίγων λέξεων μὴ συγκριμένων νοημάτων...

Γιὰ τὸ συνέδριον δὲν πρόκειται σήμερον νὰ προσθέσουμε περισσότερα. Τὸ προσεχὲς τεῦχος θὰ τοῦ ἀφιέρωσιν πολλὰς ἀπὸ τίς στήλες του.

Θὰ παρακολουθήσουμε ὅμως ἀπὸ δῶ ὅλη τὴν ἐορταστικὴν κίνησιν μετὰ τὴν σειρά της... Ἡ κατάθεσις τοῦ στεφάνου στὸν Ἀγνωστον Στρατιώτην πῆρε τὸν προσήκοντα εὐλαδικὸ τόνον... Ὅλοι μαζί ἔφεραν ἀπὸ τὰ πέρι τῆς Ἑλλάδος, στὸ δάφνινο στέφανον, τὸ αἰώνιον «δῶρα» στοὺς ἀθάνατους νεκροὺς τοῦ ἔθνους μὴς ἡρώων, στοὺς ὁποῖους ἡ Ἑλλὰς ὀφείλει τὴν ἐλευθερίαν της καὶ τὴν ἐθνικὴν της τιμὴν. Αἱ δύο Περιφερειακὴ Διοικήσις Ἀχαΐας εἶχαν τὴν τιμὴν—τιμὴν ποὺ θὰ τὴν ἔχουν ἐκ παραδόσεως πλέον, σὺν οἱ πρώτες Περιφερειακὴς Διοικήσεις ποὺ εἶναι—νὰ καταθέσουν τὸν στέφανον... Καὶ τὸν κατέθεσαν μετὰ ῥιγὴ συγκινήσεως καὶ ἡ ὅλη αὐτὴ τελετουργία γίνθηκε μυσταγωγία συγκινήσεως καὶ πατριωτικῆς ἐξάρασεως τῶν ἑλληνικῶν ψυχῶν.

Ἐπικολούθησε σὲ λίγο ἄλλη μυσταγωγικὴ ἐορτὴ εἰς τὰ γραφεῖα τῆς Κεντρικῆς Διοικήσεως, εἰς τὴν αἴθουσαν τῶν τελετῶν τῆς ὁποίας ὑπάρχουν δύο κενεοτάφια: τῶν ἐν πολλοῖς πεσόντων καὶ τῶν ἐν τῇ ἐκτελέσει τοῦ καθήκοντος τῶν πεσόντων Φαλαγγιτῶν. Ἦταν συγκινητικὴ καὶ ἀξία ἐξάρασεως ἡ ἰδέα ποὺ εἶχεν ἡ Κ. Διοίκησις, νὰ ἀναθέσῃ εἰς τοὺς Περιφερειακοὺς τὸν ἀκριτικὸν ἐπαρχικὸν νὰ καταθέσουν τὸν στέφανον εἰς τοὺς ἐν πολλοῖς πεσόντας. Δὲν ἦταν μιὰ ἀπόστισις τιμῆς, ἀλλὰ καὶ μιὰ ὑπόσχεσις... Ἡ Ἑλληνικὴ Νεολαία ὑπὸ τὴν δημιουργικὴν πνοὴν τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Ἑθνικῆς μεταβολῆς τῆς 4ης Λυγούστου θὰ δύναται πάντοτε μετὰ τὸ κεφάλι ψηλά νὰ διακηρύξῃ ὅτι τὸ σῖμα τῶν ἡρώων νεκρῶν δὲν ἐχύθη ἐπὶ μοταίῳ... Καὶ ὅτι τὰ καθάγιασθέντα χώματα μετὰ τὸ αἷμα τῶν ἡρώων πολεμιστῶν δὲν θὰ βρεθῶνται...

Καὶ ἡ κατάθεσις στεφάνου εἰς τοὺς πεσόν-

τας Φαλαγγίτας ὑπῆρξεν ἐπίσης ἀκριβῶς συγκινητικὴ...

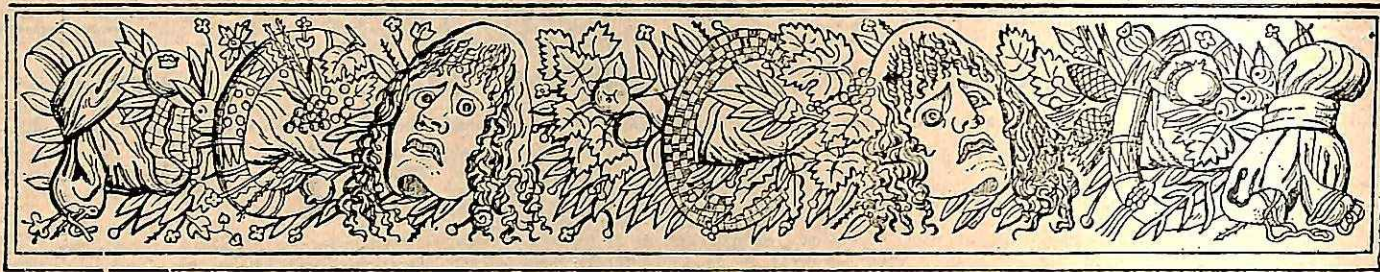
Ἡ ἐπαφὴ τοῦ Ἀρχηγοῦ μετὰ τοὺς Περιφερειακοὺς Διοικητὰς διήρκεσε πάνω ἀπὸ δύο ὥρες. Ὁ Ἀρχηγὸς δέχθηκε ἐνο-ἐν. Καὶ μαζί μετὰ τὰς ἐκδηλώσεις τῆς λατρίας πρὸς τὸν Ἀρχηγὸ τοῦ εἶπαν μετὰ λίγα λόγια τὰ ζητήματά τους. Δὲν κουράστηκαν ὅμως νὰ τοῦ τὰ ἀναπτύξουν. Ἡ ἐνημερότης τοῦ Ἀρχηγοῦ εἰς ὅλα τὰ θέματα, καὶ τὰ πλέον ἐπουσιώδη, ἦταν καταπληκτικὴ! Ὅλοι ἐμείναν καταπληκτικοί. Ὅλα τὰ ἤξερε, σὲ ὅλα εἶχε ἐτοιμὴ τὴν ἀπάντησιν...

Τὸ ἀποκορύφωμα τοῦ ἐορταστικοῦ μεγαλείου ἦταν οἱ καλλιτεχνικοὶ ἀγῶνες εἰς τὸ θέατρον Ἡρώδου τοῦ Ἀττικοῦ, ποὺ ἦταν μιὰ εὐνλωτός, μετὰ τὴν πραγματικὴν τὴν ἀκαταμάχητην λογικὴν, ἀποδείξις ὅτι μπορεῖ ν' ἀποδώσῃ ἡ νεολαία ὅταν καθοδηγητὴν, ὅταν δὲν ἀφίνεται ἐρμαιοὺς τῆς τύχης... Δὲν ἦταν καλλιτεχνικὰ ἐπιδείξεις μαθητοῦδων... Ἦταν πραγματικὴ καλλιτεχνικὴ ἀπόλαυσις, καλλιτεχνικὸ θαῦμα, ποὺ ὀφείλεται ἀποκλειστικὰ εἰς τὴν καλλιέργειαν τῶν ταλέντων ἀπὸ τὴν Ε.Ο.Ν. Αὐτὴ βρῆκε τὰ ταλέντα, αὐτὴ τὰ καλλιεργῆσε, αὐτὴ τὰ δημιούργησε, αὐτὴ ἡ ἰδία τὰ παρουσίασε χθὲς σὲ ἀριότητα ποὺ ἀξίζει κάθε ἐπαινο. Δὲν πρόκειται ἐδῶ νὰ κάμουμε κριτικὴν. Ἄλλως εἰς τὸ προσεχὲς φύλλο θὰ ἀναλάβῃ αὐτὸ τὸ ἔργο... Καὶ ἡ σχετικὴ περιγραφή δίδεται σὲ ἄλλη σελίδα. Μὰ δὲν πρέπει νὰ ἀφεθῇ χωρὶς ἐξαρσὶς τὸ γεγονός τοῦ ἐνθουσιασμοῦ τῶν παιδιῶν στὸ ἀντίκρουσμα τοῦ Ἰ. Μεταξᾶ. Δὲν εἶναι αὐτὲς ἀπλὲς ἐκδηλώσεις. Δὲν εἶναι οὔτε καν ἐκδηλώσεις. Εἶναι πανζουρλισμός! Εἶναι τὸ ἐξεχέλισμα τῆς παιδικῆς ψυχῆς, ποὺ ὅταν δίδεται δὲν ἀγαπᾷ λατρεύει. Καὶ ὅταν λατρεύει, θυσιάζεται... Δὲν ἦταν μόνονος ὁ τρόπος τῶν ἐκδηλώσεων. Κάθε παιδί ἡ κάθε ὁμάς εὗρεκε τὸ δικὸ της μέσον, τὰ ἰδικὰ της λόγια νὰ ἐκδηλώσῃ τὴν ἀφοσίωσιν τῆς στοῦ Ἀρχηγοῦ «Πατέρα μας», «σὲ λατρεύουμε» καὶ τὸσας ἄλλας φράσεις, εἰπωμένες μετὰ τὴν πίστιν ποὺ ἐκδηλώνεται μετὰ ἡλικίᾳ φωνῇ ποὺ βγαίνει ἀπὸ τὰ κατὰθεα τοῦ εἶναι τους, ἦταν οἱ λέξεις μετὰ τὴν ὁποῖαν τὰ παιδιά ἐδειχναν τὸν ἐνθουσιασμό τους γιὰ τὸν Ἀρχηγὸ αὐτὸν ποὺ τὰ κατευθύνει τόσο ὥρα καὶ τὰ χειραγωγεῖ ἀπὸ τὴν κατὰπτωσιν εἰς τὴν ἡθικὴ καὶ ἐθνικὴ ἐξόφωσιν...

ΑΓΓ. ΜΕΤΑΞΑΣ

Εἰσόδος τοῦ Ἀρχηγοῦ καὶ τοῦ Κυβερν. Ἐπιτρόπου εἰς τὸ θέατρον Ἡρώδου τοῦ Ἀττικοῦ.

ΑΙΣΧΥΛΟΝ: ΑΓΑΜΕΜΝΩΝ

6. (Συνέχεια)

Τό ἴδιο ἡ Κασσάντρα μπροστά στή στέγη τούτης τῶν Ἀτρείδων τὴν αἰματόδρεχτη.

Τό κάστρο σηκώνεται σκοτεινὸ στὴν κορφή τοῦ λόφου... Σιωπηλό, ὄλο μυστήριο. Οἱ ἄνθρωποι κάτω ἀπὸ τὴν πεδιάδα τὸ βλέπουν κ' ἀνατριχιάζουν. Πόσα δὲ λέγονται καὶ δὲν ψιθυρίζονται γι' αὐτό. Τὰ χορταριασμένα κατώφλια τοῦ, οἱ πελώριες πέτρες ποὺ στέκουν σωριασμένες ἡ μία πάνω στὴν ἄλλη ἔχουν πιτσιλι-σθὲ ἀπὸ αἷμα. Ἐδῶ δ' Ἀτρέας ἔσφαξε τὰ παιδιά τοῦ Θυέστη τοῦ ἀδερφοῦ τοῦ κ' ἔκαμε τὸ δυστυχισμένο πατέρα νὰ γευτῇ τὴ σάρκα τοῦς.

Σώστὸ ἀνθρώπινο σφαγεῖο κατα-ραμένο ἀπὸ θεοὺς καὶ ἀνθρώπους. Ἡ Κασσάντρα ὁραματίζεται τώρα ὅλες τὶς φοβερὲς τοῦτες σκηνές.

Βρέφη ποὺ σὲ μαχαίρι βόγγουν καὶ σπαρά-
ζουν
σάρκες ζεστές κ' ἀπ' τὸν πατέρα φαγωμένες.

ΧΟΡΟΣ

Τὸ μαντικό σου τ' ὄνομα τὸ εἶχαμε ἀκούσει,
ὁμως γιὰ τοῦτα δὲ γυρέσαμε προφῆτες.

Μὰ ἡ σκλάβά δὲν ὁραματίζεται μονάχα τὰ περασμένα. Τὸ προφητικό χάρισμα ποὺ ἔχει τὴν κάνει νὰ βλέπῃ μέσα ἀπὸ τοὺς τοίχους τὸ τί γίνεται αὐτὴ ἀκριβῶς τὴ στιγμή στὶς ἐσωτερικὲς αἰθούσες τοῦ παλατιοῦ καὶ σὲ λουτρό, ὅπου ἀνυποψίαστος δ' Ἀγαμέμνωνας πῆγε νὰ πλύνῃ τὸ κορμί τοῦ ἀπὸ τὸν ἰδρώτα τῆς πορείας. Παρακολουθεῖ τὸ δράμα τοῦ φόνου σ' ὅλες τοὺς λεπτομέρειες καὶ παρασυρμένη ἀπὸ τὴ φρίκη ποὺ τῆς γεννᾷ ἀφίνει μισὲς φράσεις καὶ ὑστερικὲς κραυγὲς ἀνάμεσα, ἔτσι ποὺ ὁ χορὸς δὲν καταλαβαίνει καθαρά τί λέει κ' ὄλο τὴ ρωτᾷ μὲ ἀγωνία καὶ τὴν παρακαλεῖ νὰ μιλήσῃ καθαρώ-τερα.

Ἀνατριχιάζει κανεὶς παρακολου-θώντας αὐτὴ τὴ σκηνή. Τὸ εὖρημα τοῦ Αἰσχύλου νὰ δώσῃ μὲ τέτοιο τρόπο τὴν περιγραφή τοῦ φόνου ποὺ ἀποτελεῖ τὸ κέντρο τῆς τραγωδίας αὐτῆς εἶναι μοναδικὸ θαρρῶ σὲ παγκόσμιο θέατρο.

Μὰ ἀκούστε τὴν καὶ σεῖς.

ΚΑΣΣΑΝΤΡΑ

Στὸ νοῦ της, τρισαλλοῖμονο, τί μελετᾷ;
Μεγάλο, ὦ τί μεγάλο μελετᾷ κακὸ!
Ἀνῆκουστο γιὰ φίλους, δίχως γιατρεμὸ
καὶ νὰ μὴ βρισκεται βοήθεια πούθενά.

ΧΟΡΟΣ

Τὶς προφητείες τοῦτες δὲν καταλαβαίνω
τὶς ἄλλες ὅλη ἡ πολιτεία τὶς διαλαλεῖ.

ΚΑΣΣΑΝΤΡΑ

Δυστυχισμένη, ἀλλοῖμόν σου!
Τί πᾶς νὰ κάνῃς
στὸν ἄντρα ποὺ κοιμόταν στὸ πλεύρο σου;
Ἀφοῦ μέσ' στὸ λουτρό τὸν ἔχεις φέρεῖ
καὶ τὸν ξεκούρασες, στερνά, πῶς νὰ τὸ πῶ,
ποὺ κίχλας καταπιάστικες τὸ ἔργο τοῦ φριχτοῦ
καὶ τὸνα σπρώχνει ἀχόρταγο τ' ἄλλο σου
ἱχέρι;

ΧΟΡΟΣ

Δὲ νοιώθω μὰ τὰ σκοτεινὰ σου λόγια τώρα
καὶ τὰ μαντικὰ σου ἀκούγοντας τρομάζω.

ΚΑΣΣΑΝΤΡΑ

Ἀχ! ἄχ! ἀλλοῖμονο! τί βλέπω;
Δὲν εἶναι τούτα βρόχια τοῦ Ἀθῆ;
Εἶναι ἡ γυναῖκα τοῦ ἄδελφοῦ τοῦ ἄδελφοῦ
τὸ φόνου ποὺ ἀποφάσισεν ὁμάδι.
Μὰ τῆς γεννιάς δ' ἀχόρταγος χορὸς
τὸ θῆμα νὰ μοιρολογῇ εἶναι καιρὸς.

ΧΟΡΟΣ

Ποῖος πρέπει ἔδῳ στὸ σπῆτι νὰ μοιρολογῇ;
Τὰ λόγια σου καθόλου δὲ μ' εὐχαριστοῦνε.

Ὁραματίζεται τὴ Κλυταιμῆστρα μὲ τὸ
μαχαίρι στὸ χέρι.

ΚΑΣΣΑΝΤΡΑ

Ὁ ταῦρος ἀπ' τὴν ἀγέλαδα ἄς πάῃ μακριά.
Στὰ βρόχια ἀνάμεσα περιπλεγμένο
τὸ μαῦρο δὲς πῶς τὸν χτυπᾷ ἄ! ἄ!
νάτον στὴ γούρνα ἐκεῖ περμένο.

Οἱ κυνηγοὶ γιὰ νὰ πιάσουν τ' ἀγρί-
μια πολλὲς φορὲς μεταχειρίζονται
κάτι δίχτυα γερά καὶ μεγάλα τ' ἀ-
πλώνουν πάνω στὸ θηρίο κ' ἔτσι κα-
ταφέρνουν νὰ τὸ ἀπονήσουν κάθε κί-
νηση γι' ἀντίσταση. Ὅσο πολέμα νὰ
ξεφύγῃ μὲ νύχια καὶ μὲ δόντια καὶ πα-
λεύει καὶ κυλιέται, ὅσο μανίζει, τόσο
περιπλέκεται μέσα σ' αὐτό.

Μιά τέτοια δολερὴ παγίδα ἔπιασαν
κ' ἔκαμαν ἡ Κλυταιμῆστρα καὶ ὁ φί-
λος τῆς γιὰ τὸν Ἀγαμέμνονα. Δὲν
μποροῦσαν βλέπει διαφορετικὰ νὰ εἶ-
ναι βέβαιοι μιά γυναῖκα κ' ἕνας δει-
λός, σὰν τὸν Αἰγισθο, πῶς θὰ κατα-
φέρουν νὰ δαμάσουν τὸ λιοντάρι τῶν
Ἀχαιῶν.

Γιὰ τὸ δίχτυ τοῦτο τοῦ θανάτου μι-
λάει ἡ Κασσάντρα. Μὰ ὁ Χορὸς δὲν
καταλαβαίνει.

ΧΟΡΟΣ

Γιὰ ἐξηγητὴς στίς προφητείες δὲν καυκίεμαι.
Ὅμως θαρρῶ τὰ λόγια σου κακὰ μνησθῆναι.

Ἡ Προφῆτισσα ὕστερα γυρίζει στὸν
ἑαυτὴ τῆς. Ὅμοια τύχη, σὰν τοῦ Ἀ-
γαμέμνονα τὴν προσμένει καὶ κείνη.

ΚΑΣΣΑΝΤΡΑ

ὦ, ὦ, μαῦρη καὶ μένα ἡ τύχη μου!
Τὴν ἑαυτὴ μου τώρα θὰ μοιρολογῇσω.
Σὲ ποῖο μ' ἔφερες τόπο τῆ βαρυνόμοιρη!
Ἄλλο δὲ μένει πᾶ παρα μὰζὶ σου
ν' ἀδικοθανάτω!

ΧΟΡΟΣ

Τάχα γιατί ἡ θεοσταλμένη αὐτὴ μανία
σ' ἔχει κυριέψῃ
καὶ μὲ στριγγιὰ φωνὴ μοιρολογᾷς
τὴ φοβερὴ σου προφητεία;
Τὴ στράτα τούτῃ ποῖος σοῦχει ὀρμηνέψῃ
καὶ κακομελετᾷ;

ΚΑΣΣΑΝΤΡΑ

Γάμοι τοῦ Πάρη, ἐσεῖς, καταραμένοι!
Ἄμειν σὲ μαῦρη συμφορὰ
πῆσαν γιὰ σᾶς οἱ ἀγαπημένοι.
Κι' ὦ τοῦ Σκαμάντρου πατρικὰ νερά
ὅπου ἔχρησα στὸν ὄγκο σας καὶ τράνεψα,
στοῦ Ἀθῆ, θαρρῶ, γοργὰ τὸν Κωκυτὸ
τὶς προφητείες μου θὰ τραγουδῶ.

ΧΟΡΟΣ

ὦ τί εἶναι τοῦτος ὁ ξεκάθαρος χρησμός;
ποῦ ἀκόμα καὶ μωρὸ παιδί καταλαβαίνει!
Πῶς μοῦ σπαράζεται ἡ καρδιά
ν' ἀκούω τὴ μοῖρα σου, καύμενη.

Ἡ Κασσάντρα λέγοντας τοῦτο ἦταν
σὰν ἐξοφρην. Οἱ κόρες τῶν ματιῶν τῆς
στριφογυρίζαν δῶθε κείθε ἀγρία... Τὸ
κορμί τῆς ἔτρεμε δόλοκληρο σὰν νὰ ἐ-
θραζε μέσα του μιά δύναμη ξένη ποὺ
ἡ ἀνθρώπινη σάρκα δὲν μποροῦσε νὰ
κρατήσῃ. Ἀκόμα καὶ τὰ χεῖλη τῆς ἄ-
νοιγαν καὶ πρόφεραν τὰ λόγια σὰν ἄ-

θέλητα, θαρρεῖς, ἀναγκασμένα ἀπὸ τὴ
δαμονική τούτῃ δύναμη.

Ξαφνικὰ ὅμως δὲς τὴν ποὺ γαλη-
νεύει. Δὲς ποὺ οἱ σκέψεις τῆς παίρ-
νουν μὴ σειρά, γίνονται πῶς λογικὲς
καὶ δὲν εἶναι πιά εἰκόνες στὴν τύχη
ριγμένες, θαμπές κ' ἀνακατωμένες μὲ
μοιρολόγια κ' ὑστερικὲς κραυγές.

— Θὰ σὰς τὰ πῶ, λέει, ἐπὶ τέλους
μὲ λόγια ξέσκεπα. Οἱ Ἑρινύες, οἱ
θεές τῆς ἐκδίκησης καὶ τῆς τιμωρίας,
ποτέ δὲν ἔλειψαν ἀπὸ τὸ παλάτι τοῦτο.
Θρονιασμένες σὲ κατὰ κατὰ καθαρίζονται
τὸν πρῶτο πρῶτο ποὺ ἔγινε ἀφῆρη
κ' ἀκολούθησαν οἱ ἄλλες συμφορές.

Ἐδῶ ἡ τραγωδία τοῦ Αἰσχύλου
παίρνει καὶ δείχνει τὸ μεγάλο τῆς ἡ-
θικο περιεχόμενο. Δὲν ἔχει σκοπὸ ὁ
ποιητὴς νὰ δείξῃ μπροστά στὰ μάτια
μας ἕνα φοβερὸ κακούργημα καὶ νὰ
μᾶς γεννήσῃ ἔτσι ἀπλὰ τὸν τρόμο.

Τὴ μιά ἀνομη πράξη τὴν ἀκολουθεῖ
ἄλλη. Τὶς ἀμαρτίες τῶν γονιῶν τὶς
πληρώνουν τὰ παιδιά, τὰ ἐγγόνια. Σὰ
νᾶναι τὸ κρίμα μέσα στὸ αἷμα καὶ
κυκλοφορεῖ καὶ μεταδίδεται ἀπὸ γε-
νιά σὲ γενιά καὶ ζητᾷ ἐξιλέωση. Τί-
ποτα δὲ γίνεται χωρὶς λόγο καὶ κάθε
πρῶμα ἔχει τὴν ἀφορμὴ του. Ἡ μυ-
στικὴ ἀκατανόητη μοῖρα κινεῖ τὰ χέ-
ρια τῶν ἀνθρώπων καὶ δὲν ξέρεις πᾶ
νὰ ξεχωρίσῃς ποῖος τιμωρεῖ, ποῖος τι-
μωρεῖται, ποῖος εἶναι ὄργανο τῆς θεῆ-
ας δικαιοσύνης, ποῖος ἀθῶος καὶ ποῖος
ἔνοχος.

Ἡ Κασσάντρα ποὺ βλέπει ὄλο τὸ
φριχτὸ σύμπλεγμα τῶν φόνων καὶ τῶν
ἄλλων ἐγκλημάτων, ποὺ βαρύνουν τὴ
γενιά τοῦ Ἀγαμέμνονα ἀπὸ τὸν παπ-
ποῦ τοῦ Πέλοπα ἡ καὶ τὸν ἀρχαιότερο
ἀκόμα πρόγονό του τὸν Τάνταλο, τ'
ἀναφέρει μὲ εἰκόνες ποὺ κάνουνε κα-
νένα ἀλήθεια ν' ἀνατριχιάσῃ.

Ὁ Ἀτρέας π. χ. ὁ πατέρας τοῦ Ἀ-
γαμέμνονα, καθὼς εἴπαμε καὶ παρα-
πάνω, εἶχε σκοτώσει τὰ παιδιά τοῦ ἄ-
δερφοῦ του, τοῦ Θυέστη, ἀπὸ ἐκδίκη-
ση. Τὴ μοιραία τούτῃ μέρα οἱ νέοι ἔ-
κείνοι ἡ καλύτερα οἱ σκιές τῶν νέων
ἔκείνων περιπλανιοῦνται μέσα στὸ πα-
λάτι καί... Μὰ ἀκούστε καλύτερα τὴν
εἰκόνα αὐτὴ ὅπως ἡ προφῆτισσα τὴν
ὁραματίζεται.

ΚΑΣΣΑΝΤΡΑ

Θεοῖτε αὐτοὺς τοὺς νέους τοὺς θρονιασμένους
μέρ' στὸ παλάτι ποὺ σὰν δειρὸ φαντάζουν
παιδιά ἀπὸ τοὺς ἀγαπημένους τῶν σφαγμένων.
Τὶς σάρκες τοὺς κρατοῦνε ξεχειλὲς στὰ χέρια
ἄντρα, σπλάχνα ποὺ γιομάτισε ὁ πατέρας.

Ὁ Ἀγαμέμνωνας, «ὁ ναύαρχος καὶ
ὁ νικητὴς τῆς Τροίας», ὅπως τὸν λέει
ἡ Κασσάντρα, θὰ πληρώσῃ σήμερα
γιὰ τὴν πράξη ἐκείνη τοῦ πατέρα του.

ΚΑΣΣΑΝΤΡΑ

Καὶ κάποιος μελετᾷ νὰ πάρῃ πίσω τὸ αἷμα
λιοντάρι ἀνάξιο στὸ στρώμα ποὺ λοχεύει
μέσα στὸ σπῆτι. Ἄλλοι στὸ ἀφεντικό μου ποὺ
καὶ λέω σ' ἀφεντικό μιά καὶ δουλεύω σκλα-
βία.

Κι' ὁ ναύαρχος καὶ νικητὴς τῆς Τροίας δὲ
[νοιώθει]
μὲ γλώσσα ἐπίδουλη ἡ σκύλα ἡ κρυφο-
[ιδάγκωτη],
μὲ πρόσχαρα καμώματα πῶς τοῦ εἰτοιμάζει
μοῖρα κακία σὰ συμφορὰ ποὺ εἶναι γραφτὴ
[του].

ΧΟΡΟΣ

Κατάλαβα κ' ἀνατριχιάζω γιὰ τὸ Θυέστη
μυλεῖ ποὺ γεύτηκε τὴ σάρκα τῶν παιδιῶν του
καὶ τρέμω ἀπὸ τὸ φόβο μου γιὰτὶ εἶναι ἀλή-
[θεια].
Μὰ ὅσο γιὰ τ' ἄλλα βρίσκομαι πολὺ μακριά.
(Ἀκολουθεῖ) Μ. Ἀναστασίου

Σκέψεις ἐπὶ τῶν πραγμάτων

Ο ΝΑΥΤΙΛΟΣ

Θὰ ἤθελα νὰ ξέρω ἂν μπορῇ νὰ ὑ-
πάρχῃ ἄνθρωπος, ποὺ νὰ μὴ βάζῃ στὸ
νοῦ του, ὅταν διαβάξῃ ὅσα γράφονται
γιὰ τὸ ρόλο ποὺ παίζει ἡ ἀεροπορία
σήμερα στὸν πόλεμο, τὸν ἀρχικὸ ἐλ-
ληνικὸ θρύλο, γιὰ τὸν Ἰκαρο, καὶ ἄ-
κόμη τὰ πρῶτα βήματα τῆς ἀεροπο-
ρίας στὸν πόλεμο. Εἶναι βέβαια γνω-
στό, ἀλλὰ ὅχι ὅσο πρέπει, ὅτι τὰ πρῶ-
τα αὐτὰ βήματα ἔγιναν ἀπὸ τοὺς Ἰ-
ταλοὺς, μὰ περισσότερο ἀπὸ τοὺς Ἰ-
ταλούς. Οἱ Ἰταλοὶ ἐξερρησιποίησαν
τὸ ἀεροπλάνο τοὺς γιὰ ἀναγνωρίσεις
στὸ Αἰλικὸ πόλεμο στὰ 1911, καὶ οἱ
Ἕλληνες γιὰ καθαρὸς πολεμικοὺς
σκοποὺς στὸν πόλεμο τοῦ 1912. Οἱ Ἰ-
ταλοὶ ἔπαιζαν ἀεροπορὸν πετοῦσαν μὲ
τὴν αὐτοθυσία, ποὺ ἀπαιτοῦσαν τότε
οἱ πτήσεις, ἐπάνω ἀπὸ τὸ Μπιζάνι καὶ
ἐρριχναν μὲ τὸ χέρι τὶς μπόμπες ἐπᾶ-
νω στὰ ἐχθρικά ὄχυρα.

Ἐνῆργησαν ὅμως καὶ μερικὲς κα-
τοπιτεύσεις σὲ ἄλλους τομεῖς, ποὺ ἴ-
σως νὰ μὴν εἶναι γνωστές, ἀξίζει ὅ-
μως ν' ἀναγραφθοῦν στίς σελίδες τῆς
ἱστορίας.

Οἱ κατοπιτεύσεις ἔγιναν ἀπὸ τὸ ὑ-
δροπλάνο τοῦ στόλου «Ναυτίλος» στὰ
στενὰ τῶν Δαρδανελλίων τὸν Ἰανουά-
ριο τοῦ 1913 καὶ συγκεκριμένως στίς
24 Ἰανουαρίου. Ὁ τότε ἀρχηγὸς τοῦ
Ἑλληνικοῦ στόλου, ναύαρχος Κουν-
τουριώτης, ἤθελε νὰ ξερῇ ποῖα ἦταν
ἡ πραγματικὴ κατάστασις τοῦ τουρ-
κικοῦ στόλου μετὰ τὴν πρώτη ναυμα-
χία τῶν δύο στόλων καὶ τότε γιὰ πρῶ-
τὴ φορὰ ἐξερρησιποιήθη ὁ «Ναυτί-
λος» ποὺ εἶχε φθάσει πρὶν λίγες ἡμέ-
ρες στὸ Μοῦδρο. Θάταν ἡ πρώτη χρη-
σιμοποίησις ὑδροπλάνου σ' ὄλο τὸν
κόσμο γιὰ πολεμικὸ σκοπὸ.

Τ' ἦταν ὅμως ὁ «Ναυτίλος»; Ἐνᾶ
πρωτόγονο, κυριολεκτικῶς, μηχανή-
μα, τύπου «Φαρμάν», ποὺ ἀγοράσθηκε
ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα τὸ Νοέμβριο τοῦ
1912, μὲ κινητήρα 70 ἵππων καὶ τα-
χύτητα 70 χιλιομέτρων τὴν ὥρα, ποὺ
δὲν μπορεῖ παρά νὰ φέρῃ τὸ μεδία-
μα, ὅταν σκεφθοῦμε πῶς σήμερα τὰ
πτητικὰ μηχανήματα διανύουν 700 χι-
λιόμετρα τὴν ὥρα. Πιλότος τοῦ ὑ-
δροπλάνου ἦταν ὁ ὑπολοχαγὸς τοῦ
μηχανικοῦ, Μουτούσης, ποὺ εἶχε πρὶν
λίγες ἡμέρες ἐκτελέσει ἐπιτυχῇ πτήσι
πάνω ἀπὸ τὸ Μπιζάνι μὲ ἀεροπλάνο
καὶ ποὺ στὴν πτήσι τοῦ πάνω ἀπὸ τὰ
Στενὰ ἔχει συνεπιβάτη στὸ ὑδροπλάνο
τὸν σημαφόρο καὶ ὑπαρχο τοῦ
τορπιλλοδόλου «15» Μωραϊτίνη.

Οἱ πληροφορίες τῆς ἐποχῆς μᾶς δι-
νουν χαρακτηριστικὲς καὶ συγκινητι-
κὲς λεπτομέρειες. Στίς 9 τὸ πρωῒ τῆς
24ης Ἰανουαρίου, ὁ Μουτούσης καὶ ὁ
παρατηρητὴς τοῦ ὑπῆσαν 115 λίτρες
βενζίνης, τέσσαρες χειροβομβίδες καὶ
ἀπὸ ἕνα πιστόλι γιὰ ν' αὐτοκτονήσουν
ἂν ἐπεφταν στὸ ἐχθρικό ἔδαφος, γιὰτὶ
τότε ἀκόμη δὲν εἶχε ξεκαθαρισθῇ ἂν
ὁ ἀεροπόρος, ποὺ θάπεφτε στὸ ἐχθρι-
κό ἔδαφος θάταν αἰχμάλωτος, ἢ θὰ τυ-
φεκιζόταν ὡς κοινὸς κατασκοπεύς. Ἐ-
ται, τὸ ἡλιόλουστο πρωῒ ὑψώθησαν
ἀπὸ τὸ Μοῦδρο καὶ πῆσαν κατεύθυνσι
πρὸς τὰ Δαρδανελλία.

Οἱ δύο ἀεροπόροι βρῆκαν ἰσχυρὸ
ρεῦμα πάνω ἀπὸ τὸ Μοῦδρο καὶ ἔτσι
ἀναγκάσθηκαν νὰ πάρουν κατεύθυνσι
πρὸς τὴν Σαμοθράκη, τῆς ὁποίας τὰ
βουνὰ ἐλεύκαζαν στὸ βάθος. Στρά-
φηκαν κατὸ πῦρ δεξιά, ἐπέρασαν σὲ ὕ-
ψος χιλίων μέτρων πάνω ἀπὸ τὴν Ἰμ-
βρο, ἀκολούθησαν γραμμὴ πρὸς τὸ
Κοῦμ-Καλὲ τῶν Δαρδανελλίων καὶ ἐ-
πέρασαν ἀριστερά, πάνω ἀπὸ τὰ ὑψώ-
ματα τῆς Σούθλας καὶ τοὺς λόφους
τῆς χερσονήσου τῆς Καλλιπόλεως. Πά-
νω ἀπὸ τὴν Μάδυτο διέγραψαν τρεῖς
κύκλους, προσανατολίσθηκαν καὶ κα-
τευθύνθηκαν στὸν Ναγαρά, ὅπου ἦ-
ταν ἡγκυροβολημένος ὁ τουρκικὸς
στόλος. Ἐκεῖ μπόρεσαν νὰ διαπιστώ-
σουν ὅτι στὸν ἐχθρικό ναύσταθμο ἦ-
σαν τὰ τουρκικὰ πολεμικὰ «Μπαρ-
μαρὸς Χαϊρεντίν», τρία τορπιλλοδό-
λα καὶ ἑπτὰ ἀντιτορπιλικά. Οἱ ἀερο-
πόροι μᾶς ἐρριψαν τὶς τέσσαρες χει-
ροβομβίδες καὶ ἀφοῦ κατώπευσαν ἐ-
πιμελῶς τὴ ζώνη τοῦ Ναγαρά, ἐπῆ-
ραν τὸν ἐναέριο δρόμο τῆς ἐπιστρο-
φῆς. Ἐνῶ ὅμως ἐπλησίαζαν στὸ Μοῦ-
δρο, ἀναγκάσθηκαν νὰ προσθαλασ-
σωθοῦν, διότι τὸ ὑδροπλάνο τῶν ἔπα-
θε βλάβη. Εὐτυχῶς, ἐκεῖ κοντὰ ἐπερί-
μενε τὸ ἀντιτορπιλικὸ «Βέλος», ποὺ
τοὺς περισυνέλεξε καὶ ἐρρυμούληκε
τὸ ὑδροπλάνο στὴ βάσι τοῦ Μοῦδρου.

Ὁ ναύαρχος Κουντουριώτης διεθί-
θασε στὸ ὑπουργεῖο τῶν Ναυτικῶν
τὴν ἐκθεσὶ τοῦ γιὰ τὴν πρώτη αὐτὴ
πτήσι ὑδροπλάνου σὲ πεδίο πολέμου,
καὶ οἱ ἐφημερίδες ὅλου τοῦ κόσμου
ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας μιλοῦσαν γι' αὐτὸν
τὸν ἄθλο τῶν Ἑλλήνων ἀεροπόρων,
ποὺ ἀνοίγε εὐρυτάτους ὁρίζοντας στὴν
παγκόσμια ἀεροπορία.

Τὴν ἴδια ἐντύπωσι ἔκαμε ἡ πτήσις
καὶ στὴν Τουρκία, εἶναι δὲ πρὸς τιμὴν
τοῦ τουρκικοῦ Τύπου ὅτι δὲν ἔδιστασε
νὰ δημολογήσῃ ὅτι σὲ κεφάλαιο αὐτὸ
ἕνα μικρὸ κράτος, ὅπως ἡ Ἑλλάς, ἐ-
σημεῖωσε προόδους ποὺ δὲν ἐσημεῖω-
σαν Μεγάλες Δυνάμεις.

Ἀπὸ τότε ἐμεσολάθησαν εἰκοσιεὶς
χρόνια, ἤλθε ὁ πόλεμος τοῦ 1914 μὲ
ὅλες τὶς φρικαερότητες, ἀλλὰ καὶ μὲ
τὴν ἀφάνταστο πρόοδο σὲ πλείστους
τομεῖς τῆς ἀνθρώπινης δραστηριότη-
τος. Ἰδία ὅμως στὴν ἀεροπορία ἐση-
μεῖωθη πρόοδος καταπληκτικὴ, ποὺ ἄ-
σφαλῶς δὲν θὰ ἐσημεῖωνετο, σὲ τέτοιο
τοῦλάχιστον βαθμῷ, ἂν δὲν τὸ ἐπέβαλ-
λαν οἱ ἀνάγκες τοῦ πολέμου. Οἱ ὀλί-
γες δεκάδες χιλιομέτρων, ποὺ διήνουν
πρὸ τοῦ 1914 τὰ ἀεροπλάνα, ἔγιναν
ἐκατοντάδες κατὰ τὸ τέλος τοῦ πολέ-
μου καὶ ἤδη οἱ ταχύτητες τῶν ἀερο-
πλάνων ἔφθασαν ὅρια, τὰ ὁποῖα ἀνα-
λογίζεται κανεὶς καὶ ἰλιγγᾷ.

Ἐνᾶ ἐν τοσούτῳ ἀπομένει γεγονός:
ὅτι ἡ τὸλμη, ποὺ ἐχρεώσθη στὰ πρῶ-
τα βήματα τῆς ἀεροπορίας καὶ στὴν
πρῶτη χρησιμοποίησι τοῦ ἀεροπλάνου
ὡς πολεμικοῦ μέσου, ἀποτελοῦσε ἄ-
ληθινὴν τρέλλα, πρὸς τὴν ὁποία μόνον
ὁ μεγαλύτερος ἡρωϊσμός θὰ ἤμπο-
ροῦσε νὰ συγκριθῇ. Καὶ ἐρωτᾷ: δὲν
πρέπει νὰ καυχώμεθα ποὺ στὰ πρῶτα
αὐτὰ βήματα κατέγειν τὴν τιμητικώ-
τερη θέσι ἡ Ἑλλάς;

Χρ. Μ. Ἀγγελολάτης

ΣΤΑ ΧΡΟΝΙΑ ΤΩ ΜΕΓΑΛΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ

16. (Συνέχεια)

Σε λίγο σηκώθηκε. — Θά πάω να δω και την "Αλκα, είπε. Θά περιμένει. — Πήγαινε, παιδί μου, έκαμε ή μητέρα. Και σου έχει έτοιμάσει κι ένα δωρό...

— Τό ξέρω, είπε ο Στέφανος. Τό ξέρω. Μοῦ τόγραψε: Ένα κέντημα. Ο Στέφανος με δυό πηδήματα βρέθηκε στο σπίτι της "Αλκας. Χτύπησε. Και μονομιάς, σά νάταν πίσω από την πόρτα και τόν περιμένει, ή "Αλκα άνοιξε και βρέθηκε μπροστά του.

— Στέφανε, ψιθύρισε κι ή φωνή της έτρεμε λίγο. — "Αλκα! φώναξε ο Στέφανος. — "Ωρα πολλή μιλούσαν στην αούλή, έλεγαν, έλεγαν, δε χόρταιναν. "Εμοιάζαν σά δυό πουλάκια που κάθονται την άνοιξη σ' ένα άνθισμένο δέντρο και κελαηδούν και δε χορταίνονται.

— Νά μου τά πης όλα. "Ολα! έλεγε ή "Αλκα. — Κι' ο Στέφανος διηγώταν τί είδε, τί χάρες πέρασε, τί δάση, τί ποταμούς και τί χαρά όταν είδε από μακριά τη θάλασσα.

Τήν ίδια ώρα κι' ο "Αλέξανδρος καθόταν σ'α πόδια της μητέρας του και της διηγώταν με λίγα λόγια την έκστρατεία τους. — Αυτό δέν ήταν τίποτα, είπε τελειώνοντας. "Ενας μικρός περίπατος. — Σωστά, είπε ή "Ολυμπιάδα. "Ενας μικρός περίπατος. Μά θάρρη ή

μέρα που θά κινήσης να κυριέψης τόν κόσμο.

— Πότε; Πότε; — Βιάζεσαι; βιάζομαι κι' εγώ. Μά οι θεοί όρίζουν αυτό ξέρουν. "Ας είμαστε έτοιμοι.

— Είμαι κάθε στιγμή έτοιμος, μητέρα. Δέν μπορώ πιά να κοιμηθώ. Δέν μπορώ να χαρώ. Στέκουμαι πάντα όρθιος και περιμένω.

Σηκώθηκε άπάνω, πήγαινε κι' έρχόταν μέσα στο δωμάτιο της μητέρας του, σά λιοντάρι πιά κλουβί. Κοίταζε πάλι τις τοιχογραφίες, τό θεό Διόνυσο, που έπλεε στή γαλαζία θάλασσα και κρέμουνταν τά μαῦρα σταφύλια άποπάνω του κι' ή καρδιά του χτυπούσε.

Κάτω στους βασιλικούς σταύλους άκουσε πάλι τό Βουκεφάλα του να χλιμιντρίζη, σά να βιάζονται κι' αυτός. "Ενα χελιδόνι ξαφνικά μπήκε μέσα στο δωμάτιο, πέρασε σά σαγίτα και βγήκε από τό άντικρινό παράθυρο.

— Καλό σημάδι! Είπε ή "Ολυμπιάδα. — Είναι τό πρώτο χελιδόνι που βλέπω φέτο. "Εφτασε κιόλας ή άνοιξη.

Κι' ύστερα σέ λίγο πρόσθεσε: — Πώς περνά ο καιρός, πώς περνά ο καιρός, Θεέ μου, και δέν κάνω τίποτα!

Φίλησε τό χέρι της μητέρας του, βγήκε από τό δωμάτιο. Κατέθηκε γρήγορα στους σταύλους, ο Βουκεφάλας τόν είδε, σήκωσε τό χοντρό κεφάλι του με την άσπρη βοῦλα στο μέτωπο και χλιμιντρίσε.

Ο "Αλέξανδρος πήδηξε άπάνω του και βγήκε έξω, πέρασε την πόλι και μπήκε σ'α χωράφια.

Η αδερφή του ή Κλεοπάτρα, που τόν είδε όταν έβγαίνει από τό παλάτι, τρόμαξε. Ήταν χλωμός και φαίνονται κουρασμένος.

— Τι έχεις, "Αλέξανδρε; τόν ρώτησε. — Τίποτα, τίποτα, Κλεοπάτρα. Θά κάμω έναν περίπατο.

"Ετρεχε, έτρεχε τώρα μέσα σ'α χωράφια, με τά χρυσά μαλλιά του σ'όν άνεμο κι' ο "Αριστοτέλης, που έκανε κι' αυτός με δύο μαθητές του τόν συνηθισμένο του περίπατο και τούς μιλούσε γιά τούς

εφτά σοφούς της "Ελλάδος, στάθηκε ως τόν είδε και ψιθύρισε:

— Ο "Αχιλλέας! — Ο "Αλέξανδρος πέρασε γρήγορα χωρίς να τόν δει. Κοίταζε μπροστά του, πέρα, μακριά. Ο "Αριστοτέλης στράφηκε στους δυό μαθητές κι' είπες:

— Μεγάλη, τρισεύγενη είναι ή φυλή των "Ελλήνων. Πριν από αιώνες κατόρθωσε να γεννήση τόν "Αχιλλέα, τόν τέλειο έφηβο. Τώρα, κοιτάχτε! Γέννησε πάλι τόν έφηβο τούτον, τέλειο στήν όμορφιά, στή δύναμη και στήν ευγένεια. Τίποτα δέν του λείπει.

— "Ενα μονάχα, τόλμησε κι' είπε ο μαθητής που στεκόταν δεξιά του μεγάλου διδασκάλου, ένας νέος μελαχροινός με φλογερά μάτια. "Ενα μονάχα!

— Τι; ρώτησε ο "Αριστοτέλης. Τι του λείπει;

— "Ενας "Ομηρος. "Ενας μεγάλος ποιητής να τόν ύμνηση και να μνη τόν άφήση να πεθάνη.

Ο "Αριστοτέλης έσκυψε τό κεφάλι. — "Εχεις δικιο, Θεόφραστε, είπε με σιγανή φωνή.

Κεφ. 26.

Ήρθαν τά χελιδόνια, έχτισαν τις φωλιές τους, άνθισαν οι μυγδαλιές, έβγαλαν τά νέα φύλλα τους, έδεσαν τούς πρώτους καρπούς. Η γη σκεπάστηκε πάλι με πράσινη χλόη, βγήκαν πάλι οι άνεμώνες, οι παπαρούνες κι' οι κίτρινες μαργαρίτες.

Από τόν έξώστη του παλατιού έβλεπε ο "Αλέξανδρος να μπαίνουν στή μεγάλη λίμνη, που άπλώνονταν μπροστά από την πρωτεύουσα, καράβια άπ' όλα τά μέρη της "Ελλάδας. Κουβαλούσαν κρασί, λάδι, σιτάρι, μαλλί, φρούτα' κι' έπαιρναν από τη Μακεδονία ξυλεία, δέρματα, πρόβατα και βόδια.

"Εβλεπε ο "Αλέξανδρος ν' άνοίγουν τά πανιά τους τά καράβια και να φεύγουν, να χάνονται σ'όν άσπρα θαλασσοπούλια σ'όν όρίζοντα. "Εμπαιναν στή θάλασσα, άλλα τραβούσαν νοτιοδυτικά πρὸς τ' άκρογιάλια της "Ελλάδας, άλλα νοτιοανατολικά, πρὸς τη Μικράν "Ασία.

«Πότε θα ξεχειλίση ή λίμνη τούτη πολεμικά καράβια, συλλογίζονταν, γεμάτα στρατό και θα κινήσουμε πέρα κατά την "Ασία;».

Τέλειωνε πιά ή άνοιξη όταν έφτασε ένα μεγάλο καράβι από την "Ελλάδα. Γρήγορα πήδηξαν στή στεριά τρεις άντρες και τράβηξαν άμέσως, βιαστικά, πρὸς τό παλάτι.

Ο Φίλιππος τούς περιέμενε.

— Βασιλιά της Μακεδονίας, του έίπαν, μέγαλε μας σύμμαχε, μάς στέλ-

νει τό Πανελλήνιο συνέδριο και ζητά τη συνδρομή σου.

Τό πονηρό μάτι του Φίλιππου έλαμψε.

— Είμαι πρόθυμος να κάμω ό,τι μπορώ, είπε. Σας άκούω.

Ο γεροντότερος από τούς τρεις άρχισε:

— Οι κάτοικοι της "Αμφισσας, είπε, καταπάτησαν πάλι τά ιερά χωράφια του μαντείου των Δελφών. Τό συνέδριο τούς καταδίκασε να έπιστρέψουν τά χωράφια και ν' άποζημιώσουν τό μαντείο. Αυτό όμως άρνούνται. "Εχουν με τό μέρος τους και τούς Θηβαίους. Οι "Αθηναίοι κι' οι άλλες πολιτείες δέν τολμούν να τούς κινήσουν πόλεμο, γιατί φοβούνται τούς Θηβαίους. Ποιός λοιπόν θ' αναλάβη την τιμωρία τους; "Εσύ μονάχα, ο βασιλιά των Μακεδόνων, έχεις τη δύναμη να κινήσης πόλεμο και να φέρης τη δικαιοσύνη. Γι' αυτό ήρθαμε να σε παρακαλέσουμε. Δέχεσαι;

"Αλλο που δέν ήθελε ο πονηρός και φιλόδοξος Φίλιππος. Μά κράτησε τη χαρά του να μη φανερωθή. "Εσκυψε τό κεφάλι, έκανε πώς συλλογίζονταν πολύ. Οι άποσταλμένοι τόν κοίταζαν με άγωνία.

Τέλος σήκωσε τό κεφάλι:

— Δέν είναι εύκολο, είπε. Πρέπει να σηκώσω όλο τό στρατό μου, κόπος πολός, πολλά έξοδα. Κι' εγώ έχω έδω μεγάλες δυσκολίες από τις βάρβαρες φυλές που κατοικούν σ'όν βορρά.

Σώπασε πάλι κι' έκανε πώς συλλογίζονταν. Ο δεύτερος άποσταλμένος μίλησε:

— Ξέρεις, ο βασιλιά, πώς ή διχόνοια καταστρέφει την "Ελλάδα. Η μία πόλι πολεμάει διαρκώς με την άλλη. Ο έμφύλιος πόλεμος μάς έφαγε. Μία μονάχα σωτηρία υπάρχει γιά την "Ελλάδα: εσύ.

Ο Φίλιππος άναστενάξε. Σηκώθηκε, σά να πήρε άπόφαση.

— Καλά, είπε. Θά κάμω κι' αυτή τη θυσία γιά την άγαπημένη πατρίδα. Δέχομαι.

Οι άποσταλμένοι άνοιξαν την άγκάλη:

— Εύχαριστούμε, φώναξαν, εύχαριστούμε!

— Πηγαίνετε να πητε πώς έρχομαι. Θά τιμωρήσω τούς ιερόσυλους. Θά βάλω τάξι. Θά πάψω τη διχόνοια. Θά γίνουμε πάλι όλοι οι "Ελληνες ένα και θα πολεμήσουμε όλοι μαζί τούς κοινούς έχθρούς — τούς βαρβάρους.

Προσκύνησαν οι πρέσβεις εύχαριστημένοι, μπήκαν άμέσως στο καράβι κι' έφυγαν να φέρουν στήν "Ελλάδα την καλήν άγγελία.

Όταν έμεινε μόνος ο Φίλιππος έτριβε τά χέρια από τη χαρά.

— Αυτό ήθελα! Αυτό ήθελα! έλεγε και ξανάλεγε και περπατούσε, κουτσαινοντας ακόμα, μέσα στή μεγάλη αίθουσα του θρόνου. Νά βρώ εύκαιρία να μωσ στήν "Ελλάδα, ν' αναγκάσω όλες τις πολιτείες να όμοιοήσουν, να μνη άλληλοτρώνονται και να χάνονται γιά τά μικρά ταπεινά τους συμφέροντα.

Κοίταζε πέρα κατά την "Ελλάδα και χαμογελούσε.

— Και θα τούς αναγκάσω να με άνακηρύξουν άρχιστράτηγο... Νά βά-

Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΗΣ Ε.Ο.Ν. ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΚΤΕΛΕΣΙΝ ΕΡΓΩΝ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

Μία πρό καιρού περιόδεϊα ανά την Πελοπόννησον μάς έδωκε την εύκαιρίαν να αντιληθώμεν και έκ του πλησίον τό μέγεθος και την αξίαν του συντελουμένου, μερίμνη των Περιφερειακών Διοικήσεων της Ε.Ο.Ν., δημιουργικού έργου εις όλους τούς τομείς της δράσεώς των. Διότι, ως γνωστόν, ή δράσις της Ε.Ο.Ν. δέν περιορίζεται μόνον εις την ανάπτυξιν των πνευματικών και σωματικών δυναμειών των μελών της, ούτε εις τόν στίβον των όραίων ιδεολογικών άγώνων, άλλ' εκτείνεται και εις άλλους τομείς της ανθρώπινης ενεργείας. Εις τό μεγάλο έθνικόν οικοδόμημα, που τ'όσον στερεά και μελετημένα έμελλέναι ο Μεγάλος μας "Αρχηγός, ή Ε.Ο.Ν. έφ'όλοδότησε, και δικαίως, να προσφέρη και την ιδιάν της καρποφόρον συνεργασίαν. "Ετσι, όταν τό σύνθημα της μεγάλης έξορμήσεως έδόθη από τόν "Ιωάννην Μεταξά, οι Φαλαγγίται, οι Φαλαγγίτισσαι, οι Σκαπανέες και οι Σκαπανέισσαι των Διοικήσεων, "Υποδιοικήσεων και Σχηματισμών της Πελοποννήσου, συντεταγμένοι, πειθαρχικοί και έθουσιόδοτοι, έγιναν οι πρωτοπόροι κάθε εκπαιδευτικής προσπάθειας, κάθε φιλοπρόόδου κινήσεως.

Η έκτέλεσις έργων κοινής όφελείας, ή διάγνις πρὸς τό πρᾶσινον, ή έφαρμογή των νέων συστημάτων καλλιέργειας και γενικότερα ή στροφή του "Ελληνος άρχόντος πρὸς την γην, αποτελούν την συνισταμένην των προσπαθειών των όργανων της "Οργάνωσις. Καί ή συμβολή των τμημάτων της Πελοποννήσου εις έργα ειρήνης και πρόόδου είναι αξιόλογος. Δρόμοι πολλών χιλιομετρών διηνοίχθησαν και έπασκεύσθησαν, μεγάλοι έκτασεις έδενδρφυτεύθησαν, πολλὰ χιλιάδες άγρίων δένδρων έξημερώθησαν, διάφοροι κοινόχρηστοι χώροι διεμορφώθησαν και εκκαλλυπύθησαν, νωσογόνοι έντομοι έξυγιάνθησαν και, ένι λόγω, όπου έζητήθη ή συνδρομή των, πρὸς έκτέλεσιν έργων πολιτισμοῦ, τά τμήματα της περιφέρειας έσπευσαν και σπεύδουν με χαρακτηριστική προθυμίαν.

Παντού φροντίζουν να δημιουργούν υποδειγματικά χωράφια, με βελτιωμένους σπόρους και με τελειοποιημένα συστήματα καλλιέργειας. "Ενας τέτοιος άγρός, δέκα στρεμμάτων, του τμήματος "Ερμιονίδας της "Αχαΐας, δέ χη καταπληκτικὴν απόδοσιν έφέτος εις ποσότητα και εις ποιότητα αἰτου, κατά γενικήν δέ όμολογίαν είναι ο καλύτερος της περιφέρειας. Καί ή επιτυχία των υποδειγματικών άγρών των τμημάτων της Πελοποννήσου άποτελεί ένθαρρυντικόν στοιχείον δια την επιτυχίαν των σκοπών της "Οργάνωσεως.

Η Περιφερειακή Διοίκις "Αρκαδίας, έν συνεργασία μετά της Γεωργικής "Υπηρεσίας της "Αγροτικής Τραπέζης και της "Ελληνικής "Εταιρείας "Αγρικών Προϊόντων και Λιπασμάτων, κατήρτισε συνεργεία δια την έξημερώσιν διαφόρων άγρίων δένδρων, από τά όποια βρίθει ή περιφέρεια. Σ'υγχρόνως προεκήρυξε διάφορα χρηματικά έπαθλα δι' εκείνους που θα κατορθώσουν, έντός του έτους, να φυτεύσουν τά περισσότερα δένδρῳλια. "Ετσι, έντός όλίγων μηνών, ο ένας μετά τόν άλλον, οι Σχηματισμοί της "Αρκαδίας είχαν δημιουργήσει τά όρατα δάσῳλια που βλέπομεν σήμερον εις τό "Αστρος, τό Λεωνίδιον, την Βλαχέρναν, τά Τρόπαια, την Βυτίαν, την Ζάτουαν και άλλα, ένθ' έκ παραλλήλου εκήρυξαν άπνηή πόλεμον κατά της κάμψης, του τρομερού αυτού έχθρου της πείκης.

Εις τό έργον της άναδασώσεως, καθὸς και του έμβολιασμοῦ άγρίων δένδρων οδδῳλας ύστερήσαν και οι λοιποί Περιφερειακοί Διοικήσεις, ή δράσις των όποιων είναι ζηλευτή. "Ιδού μερικοί χαρακτηριστικοί αριθμοί έξημερωθέντων δένδρων: Δάφνη Καλαβρύτων 650, Χίονα 1.300, Δουμενά Καλαβρύτων 450, περιφέρεια Μεσσηνίας 2.000, Λακωνίας 2.500, "Ηλείας 2.000, "Αργολιδοκορινθίας 1.800. "Εξ άλλου εις πολλές περιοχές ή άναδάσῳσις έλαβε χαρακτήρα άληθους συνεργειοῦ. Όπως εις την Χαλαδρίταν, την Κλειτορίαν, τό Νέον Ειρηναίων, τό Λαγοδούρι, τό Πριόλιον (εις τά δύο τελευταία χωρία έδενδρφυτεύθη έκτασις χιλίων στρεμμάτων), την "Αμφιάδα, τό Πελοπόν, τόν Πύργον, την Σπάρτην, τό Γούβιον, εις τάς περιφέρειας των τέως Διόμων Σελασίας Μελιτινής, Μαλευρίων και Βόλων, εις τό Ναύπλιον, εις τάς Καλάμιας, την Μεσσηνήν και την περιφέρειαν της Τριφυλίας έγιναν δένδρφυτεύσεις εις εύρειαν κλίμακα.

Τά μέλη της Ε.Ο.Ν., τά όποια, υπό την οδηγίαν των δασικών άρχων και των βαθμοφόρων της "Οργάνωσεως, έλαβον μέρος εις τόν άγώνα της άναπτύξεως του πρᾶσινου, δέν συνετέλεσαν μόνον εις την καλύτεραν επιτυχίαν του έπιδιωκομένου σκοπού της αύξήσεως του δασικού πλούτου της χώρας, άλλ' απέκομισαν πολύτιμα διδάγματα άγάπης και στοργής πρὸς τά δένδρα. Δέν υπάρχει δέ αμφιβολία ότι ή όραία αυτή ένασχόλησις θα αύξήση σὺν τῷ χρόνῳ και τό αίσθημα της άγάπης πρὸς τό πρᾶσινον, τό όποιον αίσθημα τῶσον μεθοδικά προσπαθεί να μεταδώη ή "Οργάνωσις. Κατ' αὐτόν τόν τρόπον όχι μόνον θα προστατευθῶν έπαρκῶς τά υπάρχοντα δάση, άλλα και ή προσπάθεια της δημιουργίας νέων δρυϊνών θα τελεφερόηται.

"Αλλά μήπως τά έκτελεσθέντα έργα όδοποιίας είναι μικρότερας έκτασεως και σημασίας; Κοινοτικοί δρόμοι πολλών δεκάδων χιλιομέτρων, που έξυπηρετούν ήδη τά συμφέροντα όλοκλήρων περιφερειών, δια των χειρών των τμημάτων της Πελοποννήσου κατεσκευάσθησαν. Εις την "Αρκαδιάν, την Νεάπολιν, την "Αεταρράχη, την Ζώνην, την Βλαχέρναν, την Νεοστάνην, τόν "Αγιον Νικόλαον και εις πλείστας άλλας κοινότητας τά τμήματα της Ε.Ο.Ν. κατεσκευάσαν πλήρη δίκτυον δίκτυον, εις δέ την "Ηλείαν, την Μεσσηνήν και την "Αργολιδοκορινθίαν πολλοί κοινοτικοί δρόμοι έπασκεύσθησαν και έπιδιωρρώθησαν υπό Σκαπανέων και Φαλαγγιτών.

Τό έργον έτοιμῳς της Ε.Ο.Ν. εις όλους τούς τομείς της κοινωφελούς δράσεως της είναι γονιωτάτων και παρέχει την μεαλύτεραν ένθαρρυνσιν δια τό μέλλον, πρὸς τό συμφέρον της "Οργάνωσεως και του τόπου.

Ν. Σ. Κ.

λω πιά σ' έφαρμογή τό μεγάλο σκοπό μου.

Χτύπησε τά παλαμάκια, ο άρχηγός της βασιλικής φρουράς άνοιξε τό βαρύ παραπέτασμα και πρόβαλε.

— "Αμύντα, του είπε ο βασιλιάς, πήγαινε άμέσως να φανείξης να έρθουν έδῶ ο Παρμενίων κι' ο "Αντίπατρος!

Οι δυό πιστοί συνεργάτες του Φίλιππου έτρεξαν.

— "Εφτασε ή άγνια στιγμή, άγαπητοί μου φίλοι! τούς είπε χαρούμενος. Οι ίδιοι οι "Ελληνες με καλούν να κατεβῶ με τό στρατό μου στήν "Ελλάδα και να βάλω τάξι. "Ετοιμάσετε τις πιο έκλεκτές φάλαγγες, διαλέξτε τούς πιο καλούς πολεμιστές καθσθαλάρηδες και πριν τελειώση ο μήνας να ξεκινήσουμε! Είμαι καιρός ακόμα να σωθῇ ή "Ελλάδα από την άναρχία!

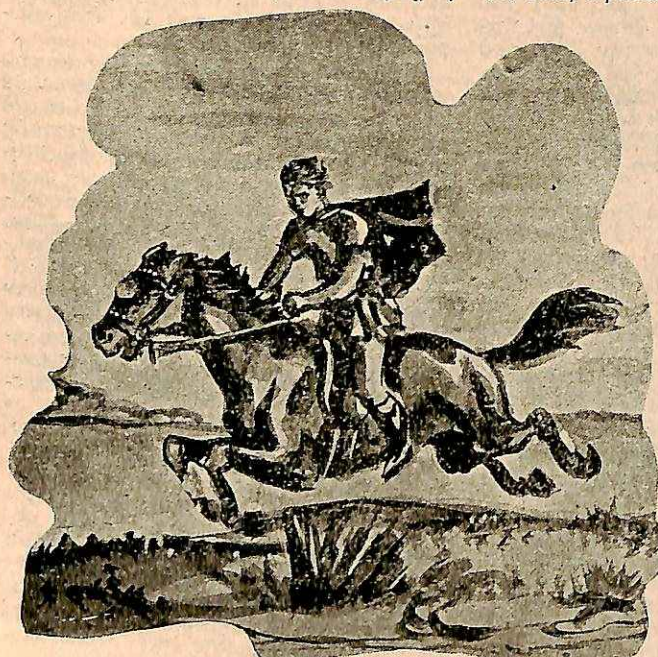
Κεφ. 27.

Ποίν τελείωση ο μήνας τριάντα χιλιάδες στρατός ήταν έτοιμος και δυό χιλιάδες καθσθαλάρηδες.

"Ήταν φθινόπωρο' οι μηλιές, οι άχλαδιές, οι συκιές ήταν φορτωμένες καρπούς, είχαν άρχισει να τρυγούν τ' άμπέλια. Ο "Αλέξανδρος γύριζε από τόν περίπατό του στήν έξοχή μαζί με τό δάσκαλό του, τόν "Αριστοτέλη.

— "Αλέξανδρε, του έλεγε ο σοφός δάσκαλος, ή αύριανή μέρα θα είναι κρίσιμη στήν ιστορία της "Ελλάδας. Φεύγει ο πατέρας σου να φέρη την όμόνοια και την ειρήνη στίς έλληνικές πολιτείες, που τόσα χρόνια τώρα άλληλοσπαράζονται.

(Άκολουθεί)

"Ετρεχε, έτρεχε μέσα σ'α χωράφια.

ΠΕΡΙΠΑΤΟΙ ΣΤΙΣ ΕΡΗΜΙΕΣ

Τρεις τεράστιοι γυψες, απ' αυτούς που μόνο σαν μετέωρα ή σαν αεροπλάνα είχαν ιδιόμορφη άρμενίζουν γαλήνια στα ύψη των ουρανών, κάθονταν τώρα σε κάτι βράχους στο μικρό εκείνο αράκι των δέντρων μπροστά μου, άσειστοι και έπιθλητικοί, άλλος ψηλότερα, άλλος χαμηλότερα, ένα-δυό μέτρα ο ένας από τον άλλο. Σοβαροί και κατσουφιασμένοι, άφιναν μόλις να παίξω εδώ ή εκεί το μύτι τους, σαν βυθισμένοι σε συλλογή ή καλύτερα σαν να παραστέκονταν σε κηδεία.

Τώρα πρέπει να βάλω κανείς καλά με το νου του τι μεγαλοπρέπεια μπορούν να την έχουν, καθισμένα δεκαπέντε-εικοσι βήματα μπροστά σου τα θεριμένα αυτά φτερωτά άγρια, που είναι άπάνω από ένα μέτρο ύψους στο μπόκι κι' άπάνω από δύομισι μέτρα στο άνοιγμα, άμα τα νύχουν τις γιγάντιες φτερούγες τους. Ένα άσπριδερό φαλακρό κεφάλι, όχι μικρότερο από κεφάλι σκυλιού λαγωνικού, κι' ένας το ίδιο γυμνός, στιβαρός λαιμός, ξεπροβέλλουν πάνω από τον φουντωτό σαν από γούνα γιακά, ενώ όλη ή άλλη βαρεία φτερωσιά είναι πυρρόξανθη, βουτηγμένη στα κρυσπεδά της σε μαύρο πένθος.

Την ίδια στιγμή, πού, έχοντας παραμερίσει λίγο τα κλαδιά μπροστά μου, κοίταξα καρφωμένος το έπιθλητικό θέαμα, άκουσα από πάνω μου ένα σφουριχτό σκισμο το άερα όπως σιφουνικό κι' άμέσως είδα να προγειώνεται μπροστά στους άλλους τρεις ένας τέταρτος γύψας, να άνασπληώνη τα φτερά του και να κάνει πεντέξη γοργά βήματα. Είναι άπίστευτο με τι άσφάλεια και με τι άλαφρόδα κινούνται στους αϊθέρες τα βαρύτατα αυτά πουλιά. Άμα είναι να κατέβουν κάπου, κλώθουν από μεσουράνα με πλάγιες πτήσεις όπως αεροπλάνα και προσγειώνονται άναλαφρα-άναλαφρα, σαν νάναι άερένια και τα ίδια, και δεν πέφτουν όπως πέτρες, καθώς πέφτουν άλλα όρνια.

Ένα δυνατό φύσημα απ' τις τεράστιες εκείνες φτερούγες έφτασε ως το πρόσωπό μου με την προγειώσι του τέταρτου της συντροφιάς κι' ένα διπλό κρ-α-κρ-α, που άμέσως άνήχησε ξαφνισμένο, έπεδεβαίωσε την ύπωση μου ότι δεν είχα ιδιόμορφη το σύνολο της σκηνής κι' ότι εκεί κάπου βρισκόταν κι' ο τόσο βιαστικός λίγο πριν γείτονάς μας με την παρέα του.

Μεταποπίστηκα κάπως πιο ψηλά στο παρατηρητήριό μου, άνασπώσα το κεφάλι και κοίταξα κατά το μέρος της ξαφνισμένης κραζιάς. Ναί, εκεί ήτανε. Άνάμεσα σε κάτι πέτρες, σ' ένα μικρό έπίπεδο λίγο πιο δώδε, κοιτόταν, μισοκατασπαράγμένη μια ψόφια γίδα, κι' ένας πέμπτος γύψας άποπάνω της έχωνε διαδοχικά το κεφάλι του στο άνοιχτό κουφάρι, τραβώντας με δύναμη

λουρίδες ξεσκλίδια κρέας και τά κατάνιεν. Έισαμε πού να κατεβάση τη μια μπουκιά, το μάτι του καρατάριζε στο κουφάρι το μέρος που θέσερνε την έπόμενη.

Τέσσαρα κοράκια, άνάμεσα σχεδόν στα πόδια του, ταμπολόγαγαν άποδω κι' άποκει και κλέβανε μπουκιές, χωρίς εκείνος να τους δίνη και τόση σημασία. Ο γείτονάς μας ήτανε πρώτος και καλύτερος, — δε δυσκολεύτηκε διάλογο να τον άναγνώρισω. Με τα πόδια άνοιχτά-άνοιχτά, όπως τα συνηθίζουν οι ναυτικοί στις φουρτούνες, τέντωνε το κορμί του πλαί, τέντωνε το λαιμό του, κι' έκλεβε μπουκιές κι' άποκόμματα.

Ο νεοφερμένος, αυτός που μόλις τώρα είχε προσγειωθεί με φανερή καθυστέρηση στο όλο ταμπούσι, σίμωσε κοντά άπαιτητικός, με μισανοιγμένες λιγάκι τις φτερούγες, όπως πανοφύρι άνδρικό, όπως άποκατέστηκε στη στιγμή, παραχωρώντας, χωρίς καμμία φανερή δυσφορία, τη θέσι του. Δεν ξέρω, ίσως νάχε χορτάσει κιόλας και να μην πολυθέλε άλλο, άν κι' αυτό μου φαίνεται δύσκολο για ένα όρνιο, που όκάδες κι' όκάδες σάρκας στην καθισιά του είναι συνηθισμένη ύπωση.

Οι τρεις πρώτοι ξεακολουθούσαν να κάθονται άσειστοι εκεί στις θέσεις τους, και ή συνοφύριωσί τους ήτανε φανερό πιά ότι δεν ώφειλόταν σε καμμία έννο-

Ο γείτονάς μας όμως και ή παρέα του δεν είχε καμμία διάθεση για τέτοιες ευγένειες. Όχι μόνο ν' άφήση το τραπέζι στο νεοφερμένο συνδαιτημόνα δε σκέφτηκε, αλλά και το αντίθετο μάλιστα, έγινε πιο άποφασιστικός και πιο θρασύς. Έισως έίπε με το νου του πώς: άντε, ό,τι κάμωμε τώρα κάμωμε, είδεμ ή με τουτόν τον λιμασμένο πού μας ξεφύτρωσε δε θ' άπομείνη τίποτα σε λιγάκι.

Ο άλλος φουρκίστηκε τέλος με την τόση άδιαντροπιά. Φούσκωσε άκόμη περισσότερο τα φτερά του, άναπάτησε μια-δυό φορές τα χοντροκάμωτα ποδάρια του, φοβέρισε θυμωμένα. Άλλά των κοράκων δεν ίδρώνει το αυτί τους με κάτι τέτοια. Αυτά και παμπόνηρη άλεπου νάχη βάλε χέρι σε κανένα ζουλάπι και να το λυχουδέυεται πουθενά έξω, μπαίνουνε άναγκαστικοί μουσαφίριοι και δεν τρομάζουν ούτε με τους ύστερικούς θυμούς της, ούτε με τα φουρκισμένα δόντια πού τους γρινιάζει. Όχι να φοβηθούνε ένα κουτσόρνιο τώρα, που όποτε ταγκελωτά καν νύχια δεν έχει να τους φοβέριση. Το πολύ-πολύ παραμερίζουνε κανά δυό πηδηχτά βήματα ίσα-πέρα σε κάθε νέο ξεσπάσμα θυμού, και μόλις ο άλλος κάμη πώς συνεχίζει το φαί του, να σου τα πάλι στη στιγμή μέσα στα πόδια του, να κλεφτολόγουνε μπουκιές. Έξ' άλλου, για να ή ή κανείς και του στραβού το δίκιο, δεν πρόκειται και τόσο για κλεψιά. Τα ζουλάπια, ψοφισμένα ή ζωντανά, πού προσφέρνει από τους κόλπους της ή φύσι, δεν είναι άποκλειστική

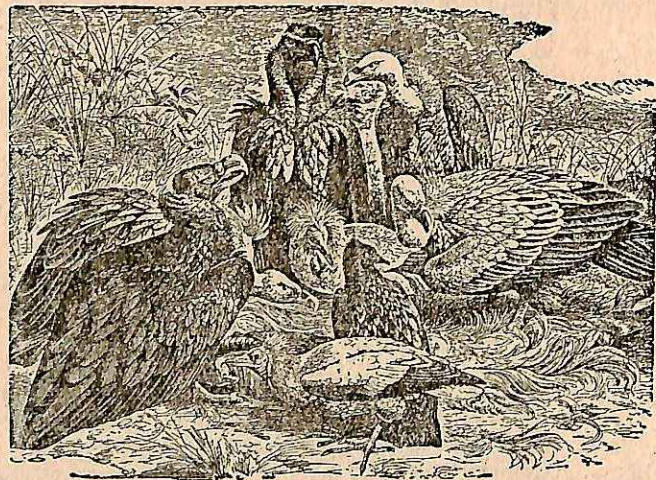
γύ και τον έτραγε στην άκρη σε κάποιο γκρεμό. Ένα-δυό ζευγάρια κοράκια πού είχανε παραμψη φαίνεται στο ρουθούνι με την ξετσιπωσιά τους, είδε κι' άπόειδε κι' αυτός, σήκωσε το άπομεινέρι το λαγού στα νύχια του και τουδωσε φτερό. Άλλά πού; Άπ' το κοντό τόν πήρανε κι' αυτά, φτεροκοπώντας πίσω του με φωνές και με διαμαρτυρίες, — ρε πού τόν πιάς το λαγό, άστονε κάτω να φάμε όλοι — σωστή διαδήλωση.

Ένα κοπάδι γίδια άκούστηκε με τον τσοπάνο του και με τα σκυλιά να να φτάνη δώδε από το ξάγναντο, κι' ή ταρχή αυτή έδωκε τέλος στη σκηνή πού έβλεπα. Βαριά-βαριά απ' το πολύ φαί τα πέντε όρνια άπογειώθηκαν με δύσκολα και κάπως σπασμαδικά φτεροκοπήματα, όλο άγνώνα, κερδίσανε τέλος ύψος, κι' άρχίσανε και πάλι τα κλωσιμάτα τους στον ουρανό.

Όμως τί είναι πού τους μαρτυράει στα πέρατα το ένος και το άλλο βουνο πώς κάπου ύπάρχει φαί και ψοφίμι; Η μπουριά, ή σόφρησι, θά έίλη άμέσως κανείς. Με τα όρνια μέσα τρα μας κρίνουμε και έτσι λέμε. Άλλά τι σόφρησι είναι αυτή πού βρίσκει με άσφάλεια πυζίδας πώς ένα χτεσίνο άκόμη ψοφίμι ύπάρχει κάπου σε δέκα, σε είκοσι και σε περισσότερα άκόμη χιλιόμετρα άπόστασι. Άλλες φορές, σε περιστασι άνάλογη, παρακολουθώντας με τα κυάλια στα μάτια, είδα να καταφθάνουν από τα βάθη τού όριζοντα, από τη μεριά της θαλάσσης, ο ένας μετά τον άλλο οι γυψες. Δεν μπορούσαν νάρχωνται παρά μόνο από νησιά, και το πιο κοντινό νησί ήτανε το λιγότερο δέκα μίλια μακριά. Τι είδους μπουριά λοιπόν είναι αυτό πού ερχεται σε τέτοιαν άπόστασι, ενώ εγώ, με τις ανθρώπινες αισθήσεις μου, δεν την ένοιωθα ούτε δέκα μέτρα κοντά κι' ενώ τα διαρκώς πεινασμένα τσακάλια τού βουνού ή οι άλεπούδες δεν την είχανε πάρει άκόμη χαμπάρι και δεν είχανε καταφθάσει τη νύχτα να κάμουν έπίσκεψι; Ένα σωρό θεωρίες έχουνε βγη άπό διάφορους σοφούς και για το θέμα τουτό, — ή μια άναίρει την άλλη και καμιά δε φτάνει να ξεδιαλύνη ίκανοποιητικά το αίνιγμα. Ένα από τα πάμπολλα αίνιγματα της ζωής, πού ή ανθρώπινη κρίσι μας δεν καταφέρνει να ξεγήση και να φωτίση.

Στο μεταξύ τα όρνια, μάλιστα τα κόκκινα όρνια (γύψ ο πυρρός ή λευκοκέφαλος, — σκανίτης ή βιτσάλα), πού ιδιαιτέρη πατρίδα τους και ιδιαιτέρα άγαπημένους τους τόπος είναι ή Έλλάδα και τα νησιά μας, ξεακολουθούνε τη ζωή τους και την άποστολή τους, πού είναι να ξεαφανίζουν από την ύπειρο κάθε μόλυσμα ψοφημού.

Β. ΔΑΣΚΑΛΑΚΗΣ

Γυψες της Νοτίου Ευρώπης.

χλητική σκέψη, ώφειλόταν χωρίς άλλο στις άνάγκες μιας καλής χώνεψης. Και μια γίδα είναι μια γίδα πάντα. Δεν είναι κανένας βοόςβαλος για να παραχωρήση ο τέταρτος τού τραπέζιού. Όστε ύπάρχει χωρίς άλλο άλληλεγγύη και άλτρουισμός σε τόση την περίστασι.

Ιδιοκτησία ούτε των όρνιων, ούτε κανενός. Είναι κτήμα κοινό. Και τα κοράκια έέρουνε πολύ καλά τα δικαιώματά τους και δεν έννοούν να τα παρατούνε στον ένα και στον άλλο ούτε με φοβέρες ούτε με τίποτα. Μια φορά είδα έναν τσίφτη, ένα μεγάλο γεράκι, πού είχε άδράξει κάποιο λα-

ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ (2ας 'Ιουνίου)

Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ παράγων ὁ Ἰησοῦς εἶδεν ἄνθρωπον τυφλὸν ἐκ γενετῆς. Καὶ ἠρώτησαν αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ λέγοντες· Ῥα εἴ, τίς ἤμαρτεν, οὗτος ἢ οἱ γονεῖς αὐτοῦ, ἵνα τυφλὸς γεννηθῇ; Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς· οὐτε αὐτὸς ἤμαρτεν οὐτε οἱ γονεῖς αὐτοῦ, ἀλλ' ἵνα φανερωθῇ τὰ ἔργα τοῦ Θεοῦ ἐν αὐτῷ. Ἐμε δεῖ ἐργάζεσθαι τὰ ἔργα τοῦ πέμψαντός με ἕως ἡμέρας ἐστίν· ἐρχεται νῦν ὅτε οὐδεὶς δύναται ἐργάζεσθαι. Ὅταν ἐν τῷ κόσμῳ ᾧ, φῶς εἰμι τοῦ κόσμου. Ταῦτα εἰπὼν ἔπτυσσε χαμὰ καὶ ἐποίησε πηλὸν ἐκ τοῦ πτύσματος, καὶ ἐπέχρισε τὸν πηλὸν ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ τυφλοῦ καὶ εἶπεν αὐτῷ· ὕπαγε νίψαι εἰς τὴν κολυμβήθραν τοῦ Σιλωᾶ, ὃ ἐρμηνεύεται ἀπεσταλμένος. Ἀπῆλθεν οὖν καὶ ἐνίψατο, καὶ ἤλθε βλέπων.

Οἱ οὖν γείτονες καὶ οἱ θεωροῦντες αὐτὸν τὸ πρότερον ὅτι τυφλὸς ἦν ἔλεγον· οὐχ οὗτος ἐστὶν ὁ καθημενὸς καὶ προσαιτῶν; Ἄλλοι ἔλεγον ὅτι οὗτος ἐστίν· ἄλλοι δὲ ὅτι ὁμοῖος αὐτῷ ἐστίν. Ἐκείνος ἔλεγον ὅτι ἐγὼ εἰμι. Ἐλεγον οὖν αὐτῷ πᾶς ἀνέρχησάν σου οἱ ὀφθαλμοί; Ἀπεκρίθη ἐκείνος καὶ εἶπεν· ἄνθρωπος λεγόμενος Ἰησοῦς πηλὸν ἐποίησε καὶ ἐπέχρισε μου τοὺς ὀφθαλμούς· καὶ εἶπέ μοι· ὕπαγε εἰς τὴν κολυμβήθραν τοῦ Σιλωᾶ καὶ νίψαι· ἀπελθὼν δὲ καὶ νύμφατος ἀνέβλεπα. Εἶπον οὖν αὐτῷ· πού ἐστιν ἐκεῖνος; Λέγει· οὐκ οἶδα.

Ἀγνοοῖν αὐτὸν πρὸς τοὺς Φαρισαίους, τὸν ποτε τυφλόν. Ἦν δὲ σάββατον ὅτε τὸν πηλὸν ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς καὶ ἀνέγνω αὐτοῦ τοὺς ὀφθαλμούς. Πάλιν οὖν ἠρώτων αὐτὸν καὶ οἱ Φαρισαῖοι πᾶς ἀνέβλεψεν, ὃ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· πηλὸν ἔθηκεν μοι ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμούς, καὶ ἐνίψαμην, καὶ βλέπω. Ἐλεγον οὖν ἐκ τῶν Φαρισαίων τινες· οὗτος ὁ ἄνθρωπος οὐκ ἐστὶ παρὰ τοῦ Θεοῦ, ὅτι δὲ σάββατον οὐ τηρεῖ. Ἄλλοι ἔλεγον· πᾶς δύναται ὁ ἄνθρωπος ἁμαρτωλὸς τοιαῦτα σημεῖα ποιεῖν; καὶ οὐχ ἵνα ἦν ἐν αὐτοῖς. Λέγουσι τῷ τυφλῷ πάλιν· σὺ τί λέγεις περὶ αὐτοῦ, ὅτι ἠνοιξέ σου τοὺς ὀφθαλμούς; Ὁ δὲ εἶπεν ὅτι προφήτης ἐστίν. Οὐκ ἐπίστευσαν οὖν οἱ Ἰουδαῖοι περὶ αὐτοῦ ὅτι τυφλὸς ἦν καὶ ἀνέβλεψεν, ἕως ὅτου ἐφώνησαν τοὺς γονεῖς αὐτοῦ τοῦ ἀναβλέψαντος καὶ ἠρώτησαν αὐτοὺς λέγοντες· οὗτος ἐστὶν ὁ υἱὸς ἡμῶν, ὃν ἡμεῖς λέγετε ὅτι τυφλὸς ἐγεννήθη; Πᾶς οὖν ἀπὶ βλέπει; Ἀπεκρίθησαν δὲ αὐτοῖς οἱ γονεῖς αὐτοῦ καὶ εἶπον· οἶδαμεν ὅτι οὗτος ἐστὶν ὁ υἱὸς ἡμῶν καὶ ὅτι τυφλὸς ἐγεννήθη· πᾶς δὲ νῦν βλέπει οὐκ οἶδαμεν, ἢ τίς ἠνοιξεν αὐτοῦ τοὺς ὀφθαλμούς; ἡμεῖς οὐκ οἶδαμεν· αὐτὸς ἡλικίαν ἔχει, αὐτὸν ἐρωτήσατε, αὐτὸς περὶ ἑαυτοῦ λαλήσει. Ταῦτα εἰπὼν οἱ γονεῖς αὐτοῦ, ὅτι ἐφοβούντο τοὺς Ἰουδαίους· ἦδη γὰρ συνετέθειτο οἱ Ἰουδαῖοι ἵνα, ἐάν τις αὐτὸν ὁμολογήσῃ Χριστὸν, ἀποσυνάγωγος γένηται. Διὰ τοῦτο οἱ γονεῖς αὐτοῦ εἶπον ὅτι ἡλικίαν ἔχει, αὐτὸν ἐρωτήσατε. Ἐφώνησαν οὖν ἐκ δευτέρου τὸν ἄνθρωπον ὃς ἦν τυφλός, καὶ εἶπον αὐτῷ· ὃς δόξας τῷ Θεῷ ἡμεῖς οἶδαμεν ὅτι ὁ ἄνθρωπος οὗτος ἁμαρτωλὸς ἐστίν. Ἀπεκρίθη οὖν ἐκεῖνος καὶ εἶπεν· εἰ ἁμαρτωλὸς ἐστὶν οὐκ οἶδα· ἐν οἶδ᾽, ὅτι τυφλὸς ὦν ἄρτι βλέπω. Εἶπον δὲ αὐτῷ πάλιν· τί ἐποίησέν σοι; Πᾶς ἠνοιξέ σου τοὺς ὀφθαλμούς; Ἀπεκρίθη αὐτοῖς· εἶπον ὑμῖν ἦδη, καὶ οὐκ ἠκούσατε· τί πάλιν θέλετε ἀκούειν; Μὴ καὶ ἡμεῖς θέλετε αὐτοῦ μαθητὰ γενέσθαι; Ἐλοιδόρησαν αὐτὸν καὶ εἶπον· σὺ εἰ μαθητὴς ἐκείνου ἡμεῖς δὲ τοῦ Μωϋσέως ἐσμέν μαθηταί. ἡμεῖς οἶδαμεν ὅτι Μωϋσεὶ λελάληκεν ὁ Θεός· τοῦτον δὲ οὐκ οἶδαμεν πῶθεν ἐστίν. Ἀπεκρίθη ὁ ἄνθρωπος καὶ εἶπεν αὐτοῖς· ἐγὼ γὰρ τοῦτο θαυμαστόν ἐστιν, ὅτι ἡμεῖς οὐκ οἶδατε πῶθεν ἐστὶ, καὶ ἀνέφετέ μου τοὺς ὀφθαλμούς. Οἶδαμεν δὲ ὅτι ἁμαρτωλὸς ὁ Θεὸς οὐκ ἀκούει, ἀλλ' ἐάν τις θεοσεβῇ ἢ καὶ τὸ θέλημα αὐτοῦ ποιῇ, τοῦτο ἀκούει. Ἐκ τοῦ αἵματος οὐκ ἠκούσθη ὅτι ἠνοιξέ τις ὀφθαλμούς τυφλοῦ γεγεννημένου. Εἰ μὴ ἦν οὗτος παρὰ Θεοῦ, οὐκ ἔδύνατο ποιεῖν οὕτως. Ἀπεκρίθησαν καὶ εἶπον αὐτῷ· εἰ ἁμαρτίας οὐκ ἐγεννήθη ὁ σὺς, καὶ σὺ διδάσκεις ἡμᾶς; Καὶ ἐξέβησαν αὐτὸν ἔξω. Ἦκουσεν ὁ Ἰησοῦς ὅτι ἐξέβαλον αὐτὸν ἔξω, καὶ εὗρον αὐτὸν εἶπεν αὐτῷ· σὺ πιστεύεις εἰς τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ; Ἀπεκρίθη ἐκείνος καὶ εἶπε· καὶ τίς ἐστὶ, Κύριε, ἵνα πιστεύω εἰς αὐτόν; Εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· καὶ ἔωρακας αὐτόν καὶ ὁ λαλῶν μετὰ σοῦ ἐκείνός ἐστιν. Ὁ δὲ ἔφη· πῶτεύω, Κύριε· καὶ προσεκύνησεν αὐτῷ.

Όλη βέβαια ή περικοπή του άπέναντι Ευαγγελίου είναι δια τούς Χριστιανούς πολύ διδακτική, πρό παντός όμως ή φράσις του Θεανθρώπου: «Έμε δεῖ ἐργάζεσθαι τὰ ἔργα τοῦ πέμψαντός με ἕως ἡμέρας ἐστίν» μάς λέγει καθαρώτατα ποῖον σκοπὸν εἶχε νά ἐκτελέσῃ στὸν κόσμῳ πού ἦρθε καὶ ποῖα ἔργα ἔπρεπε νὰ πραγματοποιήσῃ. Ἀπὸ ὅταν ἐθαπτίσθῃ εἰς τὸν Ἰορδάνην ἕως τῆ στιγμῇ πού σταυρώθηκε στὸ Γολγοθᾶ ἐθεράπευε ἄσθενείς, ἔδινε τὸ φῶς στοὺς τυφλοὺς, ἐγιάτρευε παραλύτους, νεκροὺς ἀνάστανε καὶ μαζί μ' ὅλα αὐτὰ ἐκήρυττε τὴν ἀλήθειαν, ἔλευθερωνε τὰς ψυχὰς ἀπ' τὴν ἁμαρτία καὶ ἀδιάκοπα ἔργο τοῦ εἶχε νά σώσῃ τὸν ἄνθρωπον πού ἐβασανίζονταν ἀπ' τοὺς πειρασμοὺς τοῦ Διαβόλου. Κι' ἔπειτα ὅμως ἀπ' τὸ μαρτυρικό του θάνατο τὸ ἀξιοθαύμαστο ἔργο του συνεχίστηκε ἀπ' τοὺς μαθητὰς του καὶ ὡς τὰ σήμερα συνεχίζεται καὶ θά συνεχισθῇ σ' ὅλους τοὺς αἰῶνας ἀπ' τὴν Ἐκκλησία του.

Μὲ τὸν σταυρικὸν του θάνατον ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ ἐπεσφράγισε τὸ ἔργο του. Ἐπέφερε τὴ συμφιλίωσι τοῦ ἀνθρώπου μὲ τὸ Θεό. Προσέφερε τὸν ἑαυτοῦ του θυσία γιὰ νά σώσῃ τὸν ἄνθρωπον. Μὲ τὸ ἔργο του δὲ κατήργησε τὴν ἐξουσία τοῦ Διαβόλου. Τὸ κράτος τῆς ἁμαρτίας διαλύεται. Ἀλλὰ διὰ νά ἐπιτύχῃ τὸ μέγιστο αὐτὸ ἔργο πᾶς ἐργάσθηκε; Εἰς τὸ ἔργο αὐτὸ τὸ κολοσσαῖο ἀφωσιώθηκε μὲ πίστι καὶ ἀφοσίωσι ἀφάνταστη. Μέρα καὶ νύχτα, ὅσο ἦταν στὸν Κόσμῳ, τὸν ἀπασχολοῦσε ἡ φροντίδα τῆς σωτηρίας τοῦ ἀνθρώπου. Πολλὲς φορές λημονοῦσε ἄκόμα καὶ νά φάγῃ. Καὶ γι' αὐτὸ ἀκριβῶς κάποτε εἶπε στοὺς μαθητὰς του ὅτι ἡ πιὸ γλυκαία τροφή σ' αὐτὸν ἦτο νά κἀνῃ τὸ θέλημα τοῦ Πατρὸς του. Ὅ,τι κι' ἂν ἔκανε, τὸ ἔκανε γιὰτὶ αἰσθανόταν μεγάλη ἀγάπη γιὰ τὸν ἄνθρωπον. Ὑπέβαλλε τὸν ἑαυτοῦ σε κόπους καὶ στερήσεις ἐξ αἰτίας τῆς μεγάλης του ἀγάπης πρὸς ἡμᾶς. Βλέποντας τοὺς ἀνθρώπους νά ἐξουσιάζωνται ἀπ' τὴν ἁμαρτία, τοὺς λυπῶταν καὶ προσπάθησε καὶ τέλος πέτυχε νὰ τοὺς ἐλευθερώσῃ ἀπ' τὸ βαρὺ τῆς φορτίου.

Πιὸ πάνω εἶπαμε ὅτι τὸ ἔργο τοῦ Θεανθρώπου συνεχίζεται καὶ θά συνεχίζεται γιὰ πάντα ἀπ' τὴν Ἐκκλησία του. Ἀλλὰ ἀφοῦ ἐκεῖνος τὸ εἶχε ἐκτελέσει, γιὰτὶ νά συνεχισθῇ; Τὸ ἔργο αὐτὸ δὲν εἶχε σκοπὸ νά σώσῃ μονάχα τοὺς ἀνθρώπους πού ζοῦσαν τὴν ἐποχὴ ἐκείνη. Ἦσαν ἔργο προσωρισμένο νά σώσῃ καὶ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους πού θά ζοῦσαν κατόπιν καὶ θά ἐξακολουθοῦν νά ζοῦν εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἦταν ἔργο νά σώσῃ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους ὁποιασδήποτε ἐποχῆς. Καὶ γι' αὐτὸ ἀκριβῶς τὸ ἔργο αὐτὸ συνεχίζεται ἀπ' τὴν χριστιανικὴ Ἐκκλησία. Σ' αὐτὴ ἐμπιστεύθηκε ὁ Θεανθρώπος τὴ συνέχισι τοῦ ἔργου του. Σὲ κάθε ἐποχῇ ὁ ἀνθρώπος ἔχει ἀνάγκη ἀπ' τὸ κήρυγμα τοῦ Ευαγγελίου. Πρέπει νά σωθοῦν ὅλοι ἐκεῖνοι πού θά ζητήσουν με ἐλικρίνεια καὶ πίστι τὴ σωτηρία τους. Τὸ Ευαγγέλιον γιὰ πάντα θά εἶναι ὁ ὁδηγὸς μας. Δίχως αὐτὸ, θά μπορούσε ἄνθρωποι πού βρίσκονται στὴν πλάνη καὶ τὴν ἄγνοια, μ' ὅλο πού θάθελαν νά σωθοῦν, νά μὴ μπορέσουν νά τὸ ἐπιτύχουν. Ἡ Ἐκκλησία ἔχει προορισμὸ κάθε μέρα νά κἀνῃ καὶ νέους Χριστιανούς, κάθε μέρα καὶ κάθε στιγμῇ νά φροντίζῃ γιὰ τὴ σωτηρία μας. Ἐχει τὸν ὕψιστο προορισμὸ μιά μέρα νά στεγάσῃ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους. Γι' αὐτὸν τὸ προορισμὸ ὁ ἐπουράνιος Θεὸς φωτίζει καὶ ἐτοιμάζει τὴν ψυχὴν κάθε ἀνθρώπου, καὶ προσκαλεῖ με τὴν φωνὴν τοῦ Ευαγγελίου ὅλους τοὺς ἀνθρώπους νά πιστεύσουν. Ἀλλὰ καὶ ὅταν πιστεύσουν πάλιν αὐτὸ δὲν φθάνει. Πρέπει μ' ὅλη τους τὴν ψυχὴ νά φροντίζουν νά κάνουν ἔργα σύμφωνα μὲ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ. Τότε μόνον θά σωθοῦν πραγματικά. Τότε μόνον θά γίνουν γνήσιοι Χριστιανοί. Τότε μόνον θά ναι ἄξιοι ν' ἀπολαύσουν τὰ ἀγαθὰ πού προσφέρει ἄφθονα ὁ Θεὸς στὰ πραγματικά παιδιὰ του.

Λοιπὸν κι' ἡμεῖς ἔχοντες στὸ νου μας πάντα ποῖο προορισμὸ ἔχουμε νά ἐκτελέσουμε, ἄς φροντίζουμε νά ἀφοσιωθοῦμε στὰ παραγγέλματα τοῦ Ευαγγελίου μ' ὅλη τὴν ψυχὴ, καὶ μ' ὅλη μας τὴν καρδιά ἄς δειχνώμε τὴν εὐγνωμοσύνην μας στὸ σωτῆρα τῆς Ἀνθρωπότητος, γιὰ νά ἀξιοῦμε νά ζήσουμε κοντὰ τοῦ ἀπολαμβάνοντες τὴν χαρὰν καὶ τὴν ἀγαλλίασιν τῆς ἐπουρανίου του βασιλείας.

ΤΟ ΑΤΤΙΚΟΝ ΦΩΣ

ΚΑΙ "Ο ΘΕΙΟΣ ΑΙΘΗΡ", ΤΩΝ ΑΘΗΝΩΝ

ΤΟΥ Κ. Φ. ΜΙΧΑΛΟΠΟΥΛΟΥ

Ω θεΐε αἰθέρα καὶ γοργώτερες σεῖς ἀδρες, καὶ ποταμῶν πηγές κ' ἀμέτρητο σὺ γέλιο τῶν κυμάτων τοῦ πόντου καὶ σὺ Γῆ μητέρα...

Αἰσχόλου: ΠΡΟΜΗΘΕΥΣ

Ὅσο κ' ἂν τὸ ὑπαίθριο τοπίο τῆς Ἀττικῆς, ὅσο κ' ἂν τὰ βουνά της γοητεύουν τὴν ὄρασι μὲ τὶς ὑπέροχες γραμμές τους καὶ τὴν ἰδιόρρυθμίαν τους καὶ μᾶς δίνουν τὴν ἰδιαίτερη φυσιογνωμίαν τῆς Ἀττικῆς, ὅμως ἐκείνο πού ἐμψυχώνει τὰ πάντα, πού τὰ δειχνεῖ σὰν ὅπτασία ὀνείρου εἶναι ἡ ἀτμόσφαιρα, ὁ θεῖος αἰθέρας, τ' ἀσύγκριτο φῶς πού διαχύνεται ἀπὸ τοὺς οὐρανούς κ' ἀγκαλιάζει καὶ περιούζει τὰ πάντα μ' ἀσύλληπτους χρωματισμούς. Εἶναι ἀναμφισβήτητο πὼς ὁ αἰθέρας τῆς Ἀττικῆς, «ὁ Θεῖος Αἰθὴρ» τοῦ Αἰσχύλου, προκαλεῖ τὸ λεγόμενο ἀττικό θαῦμα, τὴν ἀέναν καὶ ἀεικίνητη μεταλλαγὴ τῶν ἀποχρώσεων, πού μοιάζει σὰν τὴ στροφή τῶν ἀηδονιών, πού δὲν ἐπαναλαμβάνεται ποτὲ ἡ ἴδια. Καμμιά περιοχή τῆς γῆς δὲν παρουσιάζει αὐτὴ τὴν ποικιλία καὶ αὐτὸ τὸν πλοῦτο τῶν χρωματισμῶν, πού σπέρνει πάνω στὶς γραμμές ἢ στὶς χαράδρες τῶν βουνῶν, πάνω στὴ χλόη ἢ στὰ πεῦκα, πάνω στὶς ἐλιές καὶ τὰ

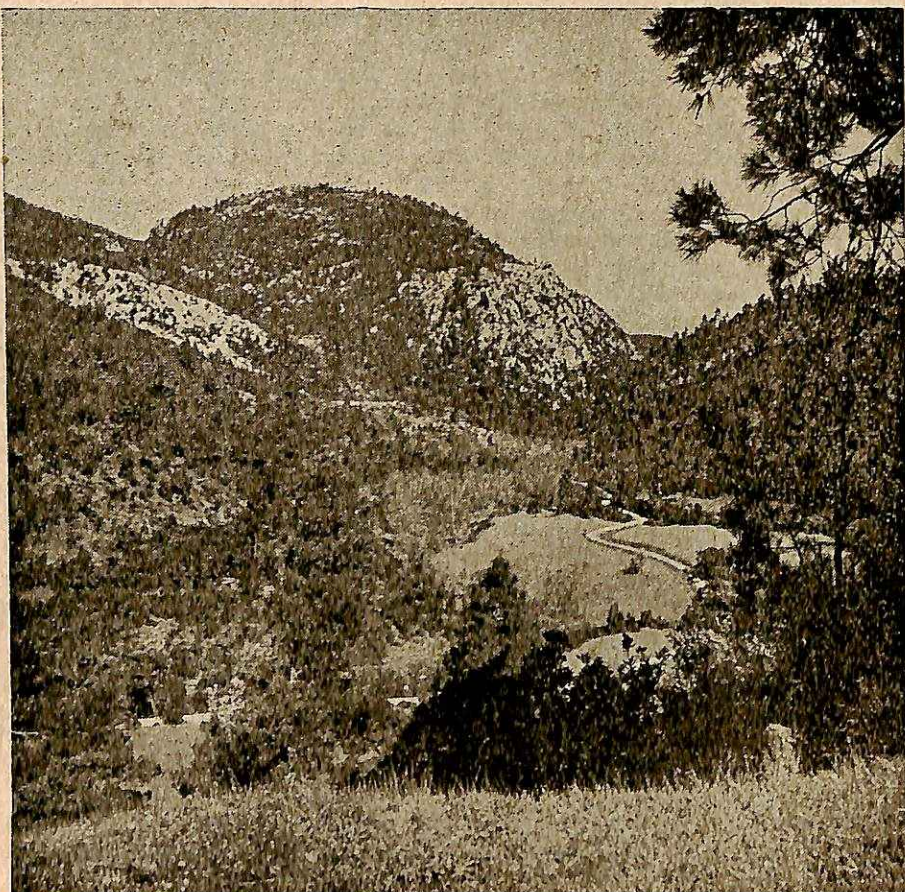
κυπαρίσσια ἢ φωτοπλημύρα τοῦ Ἀττικοῦ οὐρανοῦ. Νομίζει κανεὶς πὼς ἀπειροὶ μικροὶ ἥλιοι ἀόρατοι αἰωροῦνται μέσα στ' ἀπειρο καὶ γιομίζουν αὐτὴ τὴν ἀτμόσφαιρα καὶ στέλνουν τὶς ἀχτίδες τους πάνω στὰ βουνά ἢ κάτω στὶς κοιλάδες καὶ τὰ βάφουν κάθε στιγμή καὶ μ' ἄλλο χρωματισμό πὺδ ζωηρὸ ἢ πὺδ ἀνοιχτό, πὺδ βαθύ ἢ πὺδ γλυκόχωρο. Ἡ διαφάνεια κ' ἡ στιλπνότητά τ' οὐρανοῦ τῆς Ἀττικῆς εἶναι κάτι μοναδικὸ στὸν κόσμον, κάτι πού φέρνει τὸν παρατηρητὴ στὴν ἔκπληξιν ἡ σὸ θαυμασμό, στὴν ἔκστασι ἢ τὸ θάμπος. Τὰ μάτια σαστίζουν, ὅταν μάλιστα γιὰ πρώτη φορὰ βλέπουν αὐτὴ τὴν αἰθριότητα, αὐτὲς τὶς ἐναλλαγές, αὐτὲς τὶς ἀποχρώσεις, αὐτὴ τὴν ἀέναν ποικιλία τῶν χρωματικῶν τόνων.

Κι' ἡ διαύγεια αὐτή, αὐτὴ ἡ καθαρότητα συνεχίζεται καὶ τὴ νύχτα, τὴ νύχτα τῆς γιομάτης ἀγνόφως εἴτε μὲ τὴ λάμψιν τῆς σελήνης εἴτε μὲ μόνον τ' ἀστέρια, εἴτε μὲ τὸ φῶς τ' Ἀποσπερίτης — τῆς Ἀφροδίτης τῶν Ἀρχαίων — πού λάμπει σὰν ἀτίμητο διαμάντι μέσα στὸ στερέωμα τ' οὐρανοῦ πρὸς τὴ δύση. Εἶναι νύχτες τόσο φωτεινές στὴν

Ἀθήνα καὶ στὰ περὶχωρα, τόσο διάφανες, πού νομίζει κανεὶς πὼς τ' ἀστέρια χαμηλώνουν κ' ἀστράφτουν σὰν πολυτίμητα πετράδια πάνω σ' ἕνα βαθυγάλαζο λεπτοκεντημένον πέπλο. Ἀλλὰ πὼς νὰ παραστήσῃ κανεὶς τὶς νύχτες τῆς Πανσελήνου στὴν Ἀθήνα; Δὲν ξεχωρίζεις καλὰ, ἂν ἡ αἰθριότητα κ' ἡ γαλαζένια διαφάνεια, πού πλανιέται ἀνάμεσα γῆς κ' οὐρανοῦ, εἶναι μέρα ἢ φωτεινὰ ξημερώματα. Ὑπάρχουν φεγγαρόλουστες νύχτες, τὸν Αὐγουστο ἢ τὸ Γενάρη, πού φέρνουν τὴν ὄρασι καὶ ἔκστασι, πού μεταφέρουν τὴν ὑπαρξιν σὲ κόσμους ἀγνωστούς, μίαν παραδεισένια περιοχὴ. Ἰδίως μέσα στὰ πυκνόφυλλα δάση τῆς Ἀττικῆς ἡ νύχτα εἶναι μουσικώτατη καὶ καταπληκτικὴ καὶ περιδιαβάζοντας κανεὶς αἰσθάνεται πὼς βρίσκεται μέσα σ' ἕνα καινούργιο κόσμο φωτοσκιάσεων. Κι' ὅταν ἡ σελήνη πάη νὰ δύσῃ πρὸς τὰ δημερώματα, τότε λάμπει σὰν ἀσημένιος κ' ὀλοπόρφυρος δίσκος, ἀκριβῶς ὅπως ὁ ἥλιος πού ξεπροβάλλει στὴν ἀνατολή. Εἶναι νύχτες τῆς Πανσελήνου, πού στέκεται ἀδύνατο στὸν ἄνθρωπο νὰ γύρῃ καὶ τὸν κυριεύει μιά τέτοια ἐγρήγορσι, ὥστε ξεχνιέται εὐχάριστα, χωρὶς νὰ τὸ νοιώθῃ, χωρὶς ὁ ὕπνος νάρχεται νὰ τοῦ κλείσῃ τὰ βλέφαρα. Καὶ τὸ συναίσθημα τοῦτο εἶναι τόσο ἀλλόκοτο καὶ ζωϊκό, ὥστε αἰσθάνεται τὸν ἑαυτὸ τοῦ σὰν ἠλεκτρισμένο, σὰν μαγνητισμένο ἀπὸ ἀόρατα μαγικά φίλτρα. Σὲ κανένα μέρος δὲν θὰ ταίριαζαν τόσο οἱ περίφημοι σολωμικοὶ στίχοι, ὅσο στὴν ἀττικὴ νύχτα:

Νύχτα γιομάτη θαύματα, νύχτα σπαρμένη μάγιν! Μάγεμα ἢ Φύσι κ' ὄνειρο στὴν ὁμορφιά καὶ χάρι!

Δὲν ὑπάρχει ἐποχὴ τοῦ χρόνου πού νὰ μὴν παρουσιάζῃ κ' ἕνα ἐξαιρετικὸ καὶ μοναδικὸ θέλημα τῆς ἀττικῆς ἀτμόσφαιρας κ' ὁ φωτεινὸς οὐρανός της. Τὸ πανόραμα τῶν ἐναλλαγῶν καὶ τῶν ἀποτόμων ἀλλοιώσεων τοῦ φωτὸς χαρακτηρίζει κάθε περίοδο, μὰ φθάνει στὴν ἐντονώτερη ἀπόδοσι κατὰ τὶς λίγες μέρες τῆς ἀνοιξέως κ' ἰδίως κατὰ τὸ φθινόπωρο, πού βαστάει ἀπὸ τὶς ἀρχές τοῦ Σεπτεμβρίου μέχρι τὸ Δεκέμβριο. Οἱ αὐγές, τὴν ἀνοιξὴ καὶ τὸ φθινόπωρο, πού μοιάζουν καταπληκτικὰ, χαράζουν μὲ τοὺς πὺδ βαθυκυάνους χρωματισμούς κ' ὁ ἥλιος προβάλλει ἀπότομα κατὰχρυσος, ἐνῶ τ' ἀπέναντι βουνά — Κορυδαλλὸς καὶ Πάρνηθα — βάφονται μενεξεδένια. Ἀλλ' οἱ χρωματισμοὶ αὐτοὶ δὲν διατηροῦνται. Σὲ λίγες στιγμὲς ἔχουν πάρει τὶς πὺδ ἀλλόκοτες ἀλλοιώσεις. Ὁ οὐρανὸς στὴ δύση γίνεται καταγάλανος, ζαφείρινος, ἐνῶ ἡ ἀνατολὴ χρυσίζει κ' οἱ γραμμὲς τῶν βουνῶν ξεχωρίζουν, πτίνοντας τὴ φυσικὴ τους ἑκφρασί. Τότε τὰ πεῦκα, τὰ κυπαρίσσια κ' οἱ ἐλιές φωτίζονται ἀπὸ μιά ἐσωτερικὴ

Ἐνα μαγευτικὸ τοπίο τῆς Εὐβοίας πλησίον τοῦ Προκοπίου (Ἀχμέτ - Ἀγᾶ).

Ὅλα αὐτὰ τὰ μέτρα πού λαμβάνουν σήμερα τὰ διάφορα κράτη γιὰ νὰ προστατεύσουν τὸ ἐμπορίον των, οἱ περιορισμοὶ εἰσαγωγῶν καὶ ἐξαγωγῶν, τὰ ἐπιμελητήρια, ὁ ἐλεγχὸς τοῦ συναλλαγματος καὶ ἡ διώξις τῆς αἰσχροκερδείας, τὸ ἀπὸν δηλαδὴ τῶν σκοπῶν τῶν ὑπουργείων τῆς Ἀγορανομίας καὶ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας, δὲν θὰ ἀπετέλουν διὰ τὸν τυχόν ἐπανερχόμενον στὴ ζωὴ μιά ἡμέρα ἀρχαίων Ἀθηναίων τίποτε ἄλλο παρὰ μίαν ἀντιγραφὴν τῶν ὅσων αὐτοὶ πρὸ δύο χιλιῶν καὶ πλέον ἐτῶν ἐσκέφθησαν καὶ ἐφῆρμον, διὰ τὴν ἐπαρκείαν τῶν τροφίμων, εἰδικῶς τοῦ σίτου, εἰς τὰς Ἀθήνας.

Αἱ Ἀθηναῖοι δὲν ἦσαν αὐτάρκειες εἰς τὸ σιτᾶν καὶ οἱ ἀρχόντες μὲ διάφορα μέτρα ἐπεδίωκαν νὰ ἔχουν πάντοτε τὴν ἀναγκαῖον σάν ποσότητα διὰ τὴν πόλιν. Τὴν φροντίδα αὐτὴν εἶχαν εἰδικῶς ἡ Ἀγορανομία, ἡ ὁποία ἐφῆρμον αὐστηροὺς νόμους πού ἀποσκοπούσαν ἀφ' ἐνὸς μὲν νὰ ἐξασφαλίσουν ὅσον τὸ δυνατόν μεγαλειτέρας ποσότητας σίτου καὶ ἀφ' ἑτέρου νὰ ἀπαγορεύσουν τὴν ἐξαγωγήν ἀπὸ τὴν Ἀττικὴν διαφόρων τροφίμων, πού ἦσαν ἐπὶ σὲ σχετικῶς ὀλίγα διὰ τὰς ἀνάγκας τῶν Ἀθηναίων. Ἀκόμη ἡ νύχτα τοῦ σιταριοῦ καθορίζετο ἀπὸ τὴν Ἀγορανομίαν, ἡ ὁποία ἐπίσης ὥριζε καὶ τὸ κέρδος τῶν εἰσαγωγῶν. Ἡ ποινὴ τοῦ θανάτου ἐπεβάλλετο εἰς ἐκείνους πού κερδοσκοποῦσαν εἰς τὸ σιτᾶν.

Ἡ ἴδια ποινὴ ἐπεβάλλετο καὶ εἰς ἐκείνους πού ἐξήγαγον σιτᾶν ἀπὸ τὰς Ἀθήνας καὶ ἀκόμη εἰς τοὺς Ἀθηναίους πού μετέφεραν ἔσω καὶ ἀπὸ ἄλλων τόπων σιτᾶν εἰς ἄλλην πόλιν καὶ ὅχι εἰς τὰς Ἀθήνας (σιταγωγὴν ἄλλοις τῆς Ἀττικῆς).

Τὸ σιτᾶν τῶν Ἀθηναίων προήρχετο κυρίως ἀπὸ τὴν Ὀρεκτικὴν Χερσονήσον, ἀλλ' ἀκόμη καὶ ἀπὸ τὴν Ρόδον, τὴν Κύπρον, τὴν

Η ΜΕΡΙΜΝΑ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΩΝ ΑΘΗΝΑΙΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΣΙΤΑΡΙ

Σικελίαν καὶ ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον καὶ τὴν Συρίαν.

Διὰ νὰ παροτρύνῃ ἡ πολιτεία τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ σίτου εἰς τὰς Ἀθήνας ἐκάμνε διαφόρους διευκολύνσεις εἰς τοὺς εἰσαγωγεῖς. Ἔτσι, ἐκτὸς τῶν φορολογικῶν διευκολύνσεων, ἐδίδοντο καὶ δάνεια εἰς τοὺς ναυτιλλόμενους ὑπὸ τὸν αὐστηρὸν ὄρον κατὰ τὸ ταξίδι τῆς ἐπιστροφῆς ἕνα μέρος τοῦλάχιστον ἀπὸ τὸ φορτίον νὰ εἶναι σιτᾶν. Ἐὰν ναυτιλλόμενος ἐλάμβανε δάνειον καὶ κατὰ τὴν ἐπιστροφήν του δὲν ἐφῆρνε σιτᾶν, ὑπεχρεοῦτο ν' ἀποδώσῃ ἀμέσως τὸ δάνειον, τὸ ὁποῖον εἰσπραττετο ἀμέσως ὡποσδήποτε, ἀκόμη δὲ καὶ διὰ κατασχέσεως τοῦ πλοίου του.

Τὸ σιτᾶν πού ἐφῆρνε εἰς τὸν λιμένα τῆς Πειραιῆς διηρέτο ἀπὸ ἕνα τοπικὸ ἐπιμελητήριον, πού ὀνόμαζε ἐκεῖ, σὲ τρία μέρη. Δύο μέρη ἀπὸ αὐτὸ ἀνέβαιναν εἰς τὰς Ἀθήνας καὶ τὸ ἕνα ἔμενε εἰς τὸν Πειραιᾶ γιὰ τὶς ἀνάγκας τοῦ ἀμῆσως ὡποσδήποτε, ἀκόμη δὲ καὶ διὰ κατασχέσεως τοῦ πλοίου τῶν δύο πόλεων.

Καὶ κατὰ μὲν τὸν καιρὸν τῆς εἰρήνης τὰ πάντα ἦσαν σχετικῶς εὐκόλα. Οἱ ἐνέργειες αὐτὲς ἐτελοῦντο ὅπως καθορίζοντο. Ἀλλὰ εἰς τοὺς πολέμους, καὶ δὲν ἦσαν σπάνιαι, τὰ πράγματα διέφεραν. Αἱ μεταφορὰ ἦσαν πολὺ δύσκολαι. Πολεμικὰ πλοία — τριήρεις — τοῦ ἐχθροῦ περιπολοῦσαν γιὰ νὰ ἐπιτύχουν τὸν ἀποκλεισμόν τῶν ἐχθρῶν πόντων. Πλοία φέροντα φορτία κυρίως

σίτου συνελαμβάνοντο καὶ ὠδηγοῦντο εἰς ἄλλους λιμένας. Γιὰ τοὺς λόγους αὐτοὺς τὸ ἐμπόριον κατὰ τὰς περιόδους τοῦ πολέμου δὲν ἔμενε εἰς χεῖρας τῶν ἰδιωτῶν, ἀλλ' ἐνῆργετο ἀπὸ τὴν πολιτείαν. Τότε ἐμπορικὰ σκάφη, ἐπιτασσόμενα, κατέπλεον εἰς τοὺς λιμένας τῆς ἀγορᾶς καὶ ἀφοῦ ἐφόρτωναν ἐπέστρεφαν εἰς τὸν Πειραιᾶ συνοδευόμενα καὶ ἀπὸ πολεμικὰς τριήρεις. Ὅτι γίνεται δηλαδὴ σήμερα μὲ τὰς νηοπομπὰς. Αἱ ναυμαχίαι κατὰ τὴν ἐπιστροφήν δὲν ἦσαν σπάνιαι. Καὶ τὸ φορτίον τοῦ σίτου γιὰ νὰ φθάσῃ εἰς τὸν Πειραιᾶ ἐστοιχίζετο πολλὰκις τὴν ζωὴν πολλῶν ἀνδρῶν καὶ ἀκόμη πολεμικῶν σκαφῶν, τὰ ὁποία ἐδουλοῦντο.

Τὴν δὴν αὐτὴν φροντίδα εἶχε τότε ἡ Ἀγορανομία, ἡ ὁποία ἀπετελεῖ ἕνα μέρος τῆς Ἀστυνομίας. Ἡ Ἀγορανομία πάλιν εἶχε πέντε κλάδους ἀρχόντων: τοὺς ἀγορανόμους, τοὺς μετρονόμους, τοὺς σιταροφύλακας, τοὺς ἐμπορίου ἐπιμελητὰς καὶ τοὺς σιτῶνας. Φροντίζας γενικῶς εἶχαν τὰς ἐξῆς:

1) Οἱ πληλῆται σίτου νὰ μὴ κερδίζουν πλέον τοῦ ἐνὸς ὀβολοῦ κατὰ μέδιμον, εἰς τοὺς παραβάτας δὲ ἐπεβάλλετο ἡ ποινὴ τοῦ θανάτου. 2) Νὰ μὴ ἀγοράζουν οἱ ἰδιῶται ποσότητα πέραν τῶν πενήντηκοντα φορμῶν ἐκάστοτε. 3) Νὰ μὴ ἐξάγουνται ἀπὸ τὴν Ἀττικὴν τροφίμα ἐκτὸς ἀπὸ τὸ λάδι. 4) Νὰ μὴ ἐξάγονται ἀπὸ τὰς Ἀθήνας οὐκα (συκοφανταὶ δ' ἐκαλοῦντο) ὅσοι ἐφῆρναν τὸς παραβάτας τῆς διατάξεως

ταύτης) καὶ 5) Νὰ μὴ ἐξάγεται ξυλεία, πῖσσα καὶ λίνον.

Τὰς θέσεις αὐτὰς κατελάμβανον ἐκάστοτε προσωπικότητες γνωσταὶ εἰς τὴν ἱστορίαν ἀπὸ τὴν γενικὴν τῶν δράσιν. Αἱρεῖται ὁ μέγας ρήτωρ Δημοσθένης ὑπῆρξεν ἐπὶ σεῖραν ἐτῶν σιτῶνης. Καθῆκοντα δὲ τοῦ σιτῶνος ἦσαν νὰ διαχειρίζεται τὸ σιτᾶν κατὰ τὰς ἐποχὰς σιτοδείων. Τότε μεγάλα ποσότητες σίτου συνεκεντροῦντο εἰς ἀποθήκας καὶ ἐπωλοῦντο ὑπὸ τὴν ἐπίδελφιν τοῦ σιτῶνος εἰς τὴν συνήθη ἢ καὶ μικρότεραν τιμὴν.

Ἀστυνομικοὶ ἀρχόντες ἦσαν ἐπίσης ὁ Θεμιστοκλῆς, ὁ στρατηγηδὸς Ἐπαμεινώνδας καὶ ὅλοι οἱ κατέχοντες τότε ἐξαιρετικὴν θέσιν εἰς τὴν ἀθηναϊκὴν κοινωνίαν. Διότι τῶν ἀστυνομικῶν ἐν γένει ἀρχόντων ἐξήταζοντο ἰδιαίτερον τὰ ἠθικὰ προσόντα, ἀκόμῃ δὲ καὶ αὐτῶν τῶν συγγενῶν των.

Τὰ μέτρα τὰ ὁποῖα ἐλαμβάνοντο τότε ἀπὸ τῶν Ἀθηναίων ἀντεγάρησαν καὶ ἀπὸ ἄλλας πολιτείας, ἡκολούθησαν δὲ μετέπειτα καὶ ἀπὸ τοὺς Ρωμαίους, οἱ ὁποῖοι εἶχαν καθορίσει μεταξὺ τῶν μελημάτων τῆς ἀστυνομίας καὶ τὴν μέριμναν διὰ τὸν σίτον, ὅπως καὶ ἀπὸ τοὺς Βυζαντινοὺς, διὰ νὰ φθάσουν μὲχρι σήμερον, χωρὶς καμμιά ἀπολύτως βασικὴ μετατροπὴ.

Κ. ΑΓΓ.

τήτα σὰν νῆαν ζωντανὲς ὑπάρξεις καὶ φαίνονται σὰ ν' ἀναπνέουν τὸν καθαρό ἀέρα τῆς ἀνοιξέως ἢ τοῦ φθινοπώρου. Τὰ μεσημέρια πρὸς τὶς δύο, κ' ὅταν ὁ ἥλιος λάμπῃ καταμαεῖς τ' οὐρανοῦ, τότε ἡ ἀνατολὴ κ' ἡ δύσι χρωματίζονται μὲ τὰ πὺδ βαθυὰ χρώματα πού φθάνουν στὸ λουλακί.

Ἀλλὰ τί νὰ πῇ κανεὶς γιὰ τὶς ὀλοπόρφυρες δύνσεις τῆς Ἀττικῆς; Τότε τ' ἀπέναντι βουνά κ' ἰδίως ὁ Ὑμητὸς μεταμορφώνονται χρωματικῶς ἀπὸ τὶς συνεχεῖς ἐναλλαγές τοῦ φωτὸς. Νομίζει κανεὶς πὼς εἶναι κατάσπαρτος ἀπὸ μενεξέδες κ' ἄλλοτε ἀπὸ ὀλόχρυσες ἀνταύγειες πού τὸν δείχνουν σὰν πυρπολούμενον. Ἀπὸ τὴν Ἀκρόπολιν μπορεῖ νὰ παρακολουθῇ κανεὶς αὐτὸ τὸ ἐξαιρετικὸ θέαμα τῆς αὐγῆς ἢ τῆς ἀνατολῆς τοῦ ἡλίου ἢ τῆς δύσης καὶ νὰ τὸ χαρῇ σ' ὅλες του τὶς λεπτομέρειες. Ὑπάρχουν συγκινήσεις, ὑπάρχουν μεταπτώσεις καὶ συναίσθημα, πού ποτὲ δὲν φθάνουμε νὰ διατυπώσουμε, ὅχι ὅπως θέλουμε, ἀλλ' ἀπλῶς νὰ πλησιάσουμε μὲ τὴ σκέψιν ἢ φαντασίαν μας καὶ τέτοια εἶναι ἐκεῖνα πού μᾶς χαρίζει ἡ θέα τ' οὐρανοῦ τῆς Ἀττικῆς μὲ τὶς ἀσύλληπτες φωτεινότητες πού τὸν πλημμυρίζουν. Ἰσως μὲ πῆτε ὑπερβολικὸ. Ἀλλὰ θ' ἀρκεσθῶ ν' ἀναφέρω τὴ γνῶμιν τοῦ μεγαλειτέρου γεωγράφου κ' ἀστρονόμου τοῦ περασμένου αἰῶνα, τοῦ Reclus, γιὰ τὴν αἰσθητικὴ ἀνωτερότητα τ' οὐρανοῦ τῶν Ἀθηναίων καὶ τῆς Ἀττικῆς.

«Ὁ οὐρανὸς τῆς Ἰταλίας πού τόσο φημίζεται, ὁ οὐρανὸς τῆς ὠραίας Ἰω-

νίας πού τόσο τραγουδήθηκε, δὲν δύναται νὰ παραβληθῇ μὲ τοὺς ζαφείρινους οὐρανούς τῶν Ἀθηναίων. Ἀνὺπάρχη ἕνα κεφάλαιο στὸ ὁποῖο οἱ ποιητὲς δὲν εἶπαν ψέματα, αὐτὸ ἀναμφισβήτητος ἀφορρὴ τὸν οὐρανὸ τῶν Ἀθηναίων. Ἡ ἑλλειψὶς μεγάλης ποσότητος ὕγρας, ἡ ἀπουσία τῶν νεφῶν ἀπὸ τὸ στερέωμα, ἐνωμένες μ' ἄλλους φυσικοὺς λόγους, δίνουν στὸν οὐρανὸ αὐτὸ τὸ λαμπρὸ χρῶμα, στὴν ἀτμόσφαιρα τὴν ἐξαιρετικὴ διαφάνεια, στὸν ὁρίζοντα τὴν ἀπέραντη ἔκτασι, ὥστε ὁ ἀνθρώπινος ὀφθαλμὸς ἀγάλλεται βλέποντας τὸ ὠραῖο τοῦτο θέαμα. Ὁ ὁρίζοντας εἶναι τόσο καθαρὸς, ὥστε σὲ ἀπόστασι δύο καὶ τριῶν ὠρῶν τὸ μάτι διακρίνει καὶ τὶς λεπτότερες γραμμές. Ἀνάμεσα μίαν τέτοιας διαυγέστατης ἀτμόσφαιρας περνώντας οἱ φωτιστικὲς ἀκτίνες τοῦ ἡλίου καὶ ἐλάχιστα διαχυόμενες, ἔρχονται ὅλες στὴ γῆ καὶ φωτίζουν αὐτὴν μὲ τέτοιο φῶς, πού δύσκολα θὰ δεχόταν ὁ ὀφθαλμὸς ἂν δὲν ὑπῆρχαν τὰ γύρω βουνά. Καὶ δὲν εἶναι μόνον τὸ ἡλιακὸ φῶς τόσο μεγάλο καὶ λαμπρὸ μὰ καὶ κείνο τῆς σελήνης. Ὅταν ὁ δορυφόρος αὐτὸς τῆς γῆς περάσῃ τὸ πρῶτο τέταρτο, ἡ Ἀθήνα φωτίζεται ὅπως ἐλάχιστες πόλεις στὸν κόσμον. Ὁ οὐρανὸς νύνεται τὴν ὠραιότερη στολὴ καὶ ὁ ὁρίζοντας διαγράφεται καθαρῶτατος. Ὅταν τέλος ἡ πανσέληνος λάμπῃ τὸ φῶς εἶναι τόσο πολὺ τὴν ἀνοιξὴ ἢ τὸ Γενάρη, ὥστε μὲ εὐκολία διαβάξῃ κανεὶς καὶ

τὸ δυσκολώτερο χειρόγραφο. Κι' αὐτὰ τᾶστρα ἀφήνουν φῶς καὶ τ' ἀντικείμενα τῆς γῆς σχηματίζουν σκιά πάνω στὸ λευκὸ χρῶμα. Τοῦτο δὲν συμβαίνει παρὰ μόνον στὸ Βιντλὶ τῆς Ἰταλίας». Καὶ συμπεραίνει: «Παρόμοιος οὐρανὸς καὶ παρόμοιο φῶς, ἐνούμενα μὲ τὴ φύσιν τοῦ ἐδάφους καὶ τὴ γεωλογικὴ μορφὴ τῆς χώρας, δίνουν στὸν ὁρίζοντα τῶν Ἀθηναίων κάτι πού δὲν δύναται νὰ τὸ συναντήσῃ κανεὶς σ' ἄλλῃ πόλιν τοῦ κόσμου». Σημειώνουμε πὼς τὸ φυτόμετρο δείχνει στὴν Ἀθήνα τοὺς ἀνώτερους βαθμούς καὶ τὸ κυανόμετρο φθάνει πολλές φορὲς στὰ 11, πράγμα πού δὲν συμβαίνει σὲ καμμιά περιοχή τῆς γῆς.

Ὅλες αὐτὲς τὶς αἰσθητικὲς κ' ἐπιστημονικὲς ἀπόψεις, ὅλη αὐτὴ τὴ συμφωνία τῶν οὐρανῶν καὶ τῶν γύρω βουνῶν ἀντικρύζοντας κ' ἀποθαυμάζοντας ὁ ποιητὴς, ἔγραψε τοὺς ἐξῆς στίχους:

ὦ φῶς περίχυτο κ' ἄγνῳ τῆς Ἀττικῆς ἡμέρας, ὦ καταγάλανοι οὐρανοὶ καὶ σεῖς βουνά [νὰ καὶ κάμποι, πού κάποιο χερί ἀόρατο γιὰ μᾶς ἔχει [ἔχει πλάσει, πόσο βαθυὰ μου ἀντανάκλᾳ τὸ μουστικό σας γέλιο! Ὅ,τι μὲ ζώνει σὲ ρυθμὸ τριγύρω με- [ταλλάζει, ὅ,τι φαντάζει γύρω μου, σὰ θαῦμα μὲ [ξαφνιάζει.

ΟΙ ΤΡΕΙΣ ΦΙΛΟΙ

ΥΠΟ Μ. ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ

11. (Συνέχεια)

Οι νέοι που έκαναν το χρέος τους ήταν βέβαιοι πως θα προκόβανε μαζί του, κι' οι γέροι που είχαν αποστάσει πια πολέμωτους έπαιρναν για ανταμοιβή της υπηρεσίας που πρόσφεραν στην πατρίδα, χωράφια καρπερά στην 'Ασία για να ζήσουν ειρηνικά τις υπόλοιπες μέρες της ζωής τους.

Έτσι πολέμησε τον Σείφ 'Εδδωλάχ, τον φοβερό 'Εμίρ του Χαλεπιού, και τους Σαρακηνούς αρχόντους της Ταρσοῦ και της Μοσούλης και οι περίφημες νίκες του ενάντια σ' όλους τούτους δεν είχαν άφορμή μονάχα τη στρατηγική του μεγαλοφυΐα μα και την άφοσίωση των στρατιωτών του.

Στην οικογένεια των Φωκάδων η στρατιωτική τέχνη ήταν μια παράδοση πιά. 'Ο παππούς του Νικηφόρου, τον καιρό του Βασιλείου του Α', είχε λευτερώσει την 'Ιταλία και τη Σικελία από τους μαύρους κατακτητές. 'Ο πατέρας του ο Βάρδας Φωκάς ήταν Μέγας Δομέστικος της 'Ανατολής άλλοτε, στρατηγός ένδοξος κι' αγαπητός από το λαό, ο θεός του Λέων πολέμησε τους Βουλγάρους και παρά λίγο μάλιστα νάνεβη στο θρόνο του Βυζαντίου... 'Όλη η γενιά κρατούσε στο αίμα της θαρρείς τις αρετές του καλού στρατιώτη, σαν ένστιχτο.

Ένας άλλος θεός του, ο Μιχαήλ Μαλέινος ήταν άσκητής, άγιος άνθρωπος.

Θά μπορούσε κανείς να υποστηρίξει πως από τούτον κληρονόμησε τη βαθεία θεοσέβεια ο Νικηφόρος· μα στην εποχή τούτη όλοι ήταν θεοφοβούμενοι ή τουλάχιστον έκαναν τους θεοφοβούμενους.

Από τα δυτικά ως τα ανατολικά σύνορα της αυτοκρατορίας, όπου βρισκότανε όμορφο μέρος ξεμοναχέμενο, καλό για ν' αποτραβηχτεί κανείς, να ξεχάσει τα έγκόσμια και ν' αφιερωθί στο θεό, έβλεπες να υψώνεται κι' ένα κοινόβιο ή μάντρα ή σκήτη. Χιλιάδες τέτοια «πολιτεία Ισαγγέλων», ή «παράδεισοι των καλλικάρων δένδρων των άρετών», όπως τα έλεγαν, με διαφορετικούς οργανισμούς και κανόνες που προσπαθούσαν να συντονίσουν τη ζωή και τις απαιτήσεις της σ' ένα δρόμο θεάρεστο... Μεγάλο μέρος από τον πληθυσμό της αυτοκρατορίας ήταν καλόγεροι από κάθε τάξη, άνθρωποι του λαού και άρχοντες πλούσιοι, που κρατούσαν από βασιλικές

γενιές, και βασιλιάδες ακόμη. Μα κι' όσοι δεν είχαν «περιβληθί το σχήμα», σαν να είχαν κάποια τύψη, γι' αυτό λογάριζαν πάντα να ζήσουν τα τελευταία χρόνια της ζωής τους τραηγμένοι από τον κόσμο με προσευχές και νηστείες και να ξελιεωθούν έτσι για κάθε τους άμάρτημα «έκούσιον ή ακούσιον».

Στην ψυχολογία των ανθρώπων σπουδαίο ρόλο παίζει ο φόβος του θανάτου, μα οι Βυζαντινοί δεν σκέφτονταν τόσο το θάνατο, όσο το τι θ' ακολουθούσε ύστερα απ' αυτόν, την Κόλαση ή τον Παράδεισο...

Ως τόσο η τάση αυτή στον καλογερισμό παρουσίαζε πολλά κακά. Οι περισσότεροι, από παρέξηση βέβαια, περιόριζαν όλες τις έγνοιες και τη δράση τους έγωιστικά γύρω από τον έαυτό τους και έδειχναν μια τέτοια άδιαφορία για κάθε τι άλλο, που η αυτοκρατορία για να διατηρήσει την άκεραιότητά της κατάφευγε σε μισθοφόρους, καθώς είπαμε και πιο πριν, και μ' αυτούς προσπαθούσε να κρατήσει τις έχθρικές επιδρομές. 'Εξ άλλου το κύρος των καλογέρων ήταν μεγάλο επάνω στο λαό και πολλές φορές, από άγραμμάτως και φανατισμό, γίνονταν κακοί σύμβουλοί του και τον παρακινούσαν σε έργα, όχι βέβαια θεάρεστα. Μεγάλοι ιεράρχες, όπως π.χ. ο Ευστάθιος Θεσσαλονίκης, μ' όλο που ήταν θερμός όπαδός του μοναχικού βίου, άναφερε και κατηγορήσει τέτοια άνάξια καμώματα.

Ιδιαίτερα στο τέλος του δέκατου αιώνα, βλέπουμε σ' ολόκληρο τον Χριστιανικό κόσμο ένα παράξενο φαινόμενο που μοιάζει με ύστερικό φόβο. Πολλοί πιστεύανε πως χίλια χρόνια ύστερα από τη γέννηση του Χριστού θάρρη το τέλος του κόσμου. Σωστή θρησκοληψία λοιπόν έπιασε προπάντων το λαό. Στο κάθε τι έβλεπε θεϊκά σημάδια κι' άκουε πρόθυμα εκείνους που τα έξηγοσαν τάχα, μα που δεν έκαναν τίποτ' άλλο παρά να μεταχειρίζονται την κατάσταση τούτη κατά το συμφέρο τους.

Ο Νικηφόρος Φωκάς μ' όλη την έξυπνάδα του, τη βαθεία του κρίση για τα πρόσωπα και τις περιστάσεις, δεν έμεινε άνεπηρέαστος από το πνεύμα της εποχής του. Συχνά αντάμωνε με καλογέρους κι' ο πόθος του, που έμεινε όμως ως το τέλος άνεκπλήρωτος, ήταν να χτίσει μοναστήρι και ν'

αποτραβηχτεί εκεί για να ζήσει τα τελευταία χρόνια της ζωής του... Πολύλες φορές σε στιγμές κρίσιμες είχε αποφασίσει να τα παρατήσει όλα λυτά δεμένα, αξιώματα και δόξες έγκόσμιες. Με πολύ κόπο ο άδερφός του ο Λέων κατάφερε τότε να τον συγκρατήσει.

«Τό χρέος έμάς των στρατιωτικών είναι βαρύτερο, του έλεγε, και ή ύπηρεσία που προσφέρουμε στον Χριστιανισμό δεν μπορεί παρά να λογαριασθή μεθάρσιο προς όφελός μας. 'Ο Θεός σε προίκισε με στρατιωτική άξία, με άνδρεία και γνώση για να υπερασπίσης το ποίμνιό του από το δαίμονα του κακού και δεν έχεις το δικαίωμα να παρατήσεις τη θέση σου. Θυμάσαι την παραβολή των ταλάντων και πως τιμώρησε ο κύριος το δοῦλο που από έγωιστικό ύπολογισμό έκρυψε όσα χρήματα του έμπιστεύτηκε βαθεία στη γη».

«Αν τα λόγια τούτα δεν έπιαναν τόπο, ο Λέων κατάφευγε τότε σ' άλλο μέσο πιο συνταλεστικό. Τού έφερνε τον 'Αθανάσιο τον 'Αθωνίτη, έναν άγιο άνθρωπο, που περισσότορο από κάθε άλλον σεβότανε και άκουε ο Νικηφόρος. Με τούτον είχε γνωρίσει όταν ακόμα ήταν παιδιά σε κάποιο μοναστήρι στον 'Όλυμπο της Βιθυνίας, όπου ήγούμενος ήταν ο Μιχαήλ Μαλέινος.

Μέσα στο ήσυχο κείνο περιβάλλον, στη γαλήνη του τοπίου και κάτω από τις οδηγίες και τις συμβουλές των άγιων πατέρων, τα δυο παιδιά μεγάλωσαν μ' ένα πόθο: ν' αφιερώσουν για πάντα τον έαυτό τους στον Κύριο και να ζήσουν μια ζωή ήσυχη, μακριά από τον θόρυβο του κόσμου και τους πειρασμούς του. 'Ωνειρευόταν ακόμα ν' αναμορφώσουν την κοινωνική ζωή με κανονισμούς άσπληρους κατά το παράδειγμα του Μιχαήλ Μαλέινου, που ήταν «άνη ρίερός και της μοναδικής πολιτείας άκριθέστατος διδάσκαλος» και να χτίσουν ένα μεγάλο μοναστήρι κι' αυτό, που να σταθί το πρότυπο και ο φωτεινός οδηγός για όλους τους μοναχούς της Χριστιανώσους.

Η μοίρα όμως τους χώρισε. 'Ο Βάρδας Φωκάς, ο πατέρας του Νικηφόρου, τράβηξε κοντά του το γιο του και τον άνάγκασε ν' ακολουθήσει το στρατιωτικό στάδιο. Έτσι μονάχα ο 'Αθανάσιος πήρε το χρίσμα. Ως τόσο οι δυο νέοι εξακολούθησαν να είναι φίλοι, ν' αλληλογραφούν και όταν δίδονταν εύκαιρία να σμίγουν ή ν' αναθυμούνται την υπόσχεση που είχαν δώσει συναμεταξύ τους... Και τώρα ακόμη, που ήταν μεστωμένοι άντρες και στην κορφή της δράσης τους, τώρα που ο ένας ήταν δομέστικος και μάγιστρος της αυτοκρατορίας και ο άλλος φημισμένος άσκητής για την άγιότητά του, μ' όλο που βρίσκονταν σε τόσο διαφορετικούς δρόμους, δεν έπαψαν να πιστεύουν στο παιδικό τους όνειρο... Να χτίσουν το μοναστήρι... Αυτό θα ήτο το μέσο που θα έβρισκε πάλι τη ζωή τους κάτω από τον ίδιο σκοπό.

Ο 'Αθανάσιος μάλιστα είχε βρή και τον τόπο που τ' όνειρό τους τούτο θάπαιρνε σάρκα και όστά... Ο 'Αθωνας. Η στεινή χερσόνησο, που μπαίνει βαθεία στη θάλασσα και προσπα-

θεί, θαρρείς, ν' αποχωρισθί ολότελα από την επίλοιπη στεριά και να εξαγνισθί μέσα στους άσπρους άφρούς που την περιβρέχουν... Τα Ισκιερά σιδεντρα περιγιάλια... Πέρα ο άνοιχτός όρίζοντας που αφήνει το μάτι λεύτερο να όνειρεπολήσει και να χαρή την άπεραντοσύνη... και κυρίαρχη, πάνω απ' όλα τούτα, ή σκοτεινή επιβλητική κορφή του βουνού, σκεπασμένη όλο το χρόνο σχεδόν από σύννεφα. Θαρρείς πως κεί πάνω το άυστηρό πρόσωπο του Κυρίου του ούρανοῦ επιβλέπει τη γη και «ποιεί αὐτήν τρέμειν». Το μέρος τούτο το γύρισε ολόκληρο με τα πόδια ο 'Αθανάσιος, βυθίστηκε μέσα στα δάση, που θροῦν ακόμα και στην καρδιά του καλοκαιριοῦ από δροσόπνοες αδρες, άνέθηκε στα έξεφωτα, σκαρφάλασε χέρια-πόδια στις βουνοπλαγιές και στους γκρεμούς, σαν άγριμύ που γυρεύει να βρή τόπο να κάνει τη μονιά του, κι' ένα άπομειήμερο λαχανιασμένος, έξπνοος, έπεσε και κοιμήθηκε κοντά σε μια πηγή. Είδε τότε όνειρο...

Σά νάτανε λέει κάποιος άλλος και έστεκε εκεί στο ίδιο μέρος κι' έβλεπε τον έαυτό του να κοιμάται ξαπλωμένο... Και σαν νάξερε πως κάτι θα γίνη, που δέ χωρεί στο μυαλό του ανθρώπου, ένα θαῦμα λόγου χάρη, και πως ολόκληρη ή φύση γύρω το περίμενε τούτο το θαῦμα κι' έτσι τα φύλλα έστεκαν άκίνητα και το νερό άκόμα σταμάτησε το μουρμούρισμά του και δεν άκουε λάλημα πουλιού κοντά ή άπόμακρα. Ξαφνικά μέσα στη γαλήνη έλαμψε κάτω από τα Ισκιερά δέντρα ένα φως. Ένας άγγελος με λευκή περιβολή και μ' ένα θυμιατήρι στο χέρι που σκορπούσε ολόυθε θεϊκή ευωδία άνέβαινε με σκυφτό το κεφάλι, σαν να μετροῦσε θαρρείς τα βήματά του... Πλησίασε στον κοιμισμένο, τον σκούνηξε έλαφρά με το πόδι και σαν είδε πως δεν έυπνούσε άρχισε να βαδίζει ολόγυρα με τον ίδιο τρόπο ή σαν ν' ακολουθούσε σημάδεμα χνάρια κάτω στο χῶμα που μονάχα αυτός έβλεπε. Έκαμε το γύρο σε μια ολόκληρη περιοχή τρεις φορές θυμιατίζοντας κι' ύστερα σκυφτός, σιωπηλός πάντα, τράβηξε από τον ίδιο δρόμο που ήρθε και χάθηκε κάτω από τα δέντρα.

Ο 'Αθανάσιος έγύπνησε με μια τέτοια λαχτάρα που ή καρδιά του χτυπούσε σαν του πουλιού... Ήταν όνειρο τάχα; Στον άέρα ένιωθε ακόμα τη μυρουδιά από το θυμίαμα. 'Ολοφάνερο πως έδω κατά τη βουλή του Κυρίου έπρεπε να χτίσει το μοναστήρι.

Έπεσε γονατιστός κάτω στο χῶμα και προσευχήθηκε με τόση κατανύξη, τόσο άπολησμόνησε τον έαυτό του και τον κόσμο τούτο και τις άρες που περνούσαν που, σαν σηκώθηκε να φύγει, έλαμπαν τ' άστέρια ψηλά στον ούρανό...

Την άλλη μέρα έγγραψε γράμμα στο Νικηφόρο. Τού Ιστορούσε καταλεπτώς το τι έτρεξε και τού ζητούσε χρήματα, σύμφωνα με την υπόσχεση που τού είχε δώσει.

(Ακολουθεί)

Μύκονος

ΤΟ ΗΡΩΙΚΟ ΝΗΣΙ ΤΗΣ ΜΑΝΤΩΣ ΜΑΥΡΟΓΕΝΟΥΣ

Η Μύκονος είναι κι' αυτή έν' από τα πιο άνεμοδαρμένα νησιά των Κυκλάδων. 'Ολ' οι άέρηδες που χτυποῦν την Τήνο, κι' όλ' οι βοριάδες που κατεβαίνουν από το όρος του Ταικνιά, ξεμπουκάρουν μέσ' από το στενό κανάλι που χωρίζει τα δυο νησιά, άπάνω στη Μύκονο. Γι' αυτό και ή θάλασσα της είναι πάντα γεμάτη κύματα αλλά και γεμάτη θαυμάσιες σκούρες άποχρώσεις, τόσο σκούρες, μπλέ, πράσινες, μώβ, που πολλές φορές λες και άγγίζουν το μελανί χῶμα. Μέσα σε τέτοιο δυνατό σκούρο φόντο τα κάτασπρά της σπίτια κόβουν τόσο άπότομα την έκτοφωτική λευκότητά τους, ώστε να νομίζει κανείς πως μπρός του μια χιονισμένη πολιτεία, που μοιάζει με κάτι το φανταστικό, το άπίθανο. Η όμοιομορφία των σπιτιών που έδω κράτησαν άτόφιο το ρυθμό της κυκλαδικής αρχιτεκτονικής, οι χαμηλές έκκλησοῦλες, 360 τον αριθμό, με παλαιότερες εικόνες και ολόσκάλαστα βυζαντινά τέμπλα, τα στενά κάτασπρα δρομάκια με τις άσβεστομένες σκάλες, οι άνεμόμυλοι, που όλημερίς στριφογυρίζουν τ' άσπρους πανιά, οι σκαλιστοί περιστεριώνες έδω λιγώτοτοι από την Τήνο, τα ξερά κι' έδω ολόγυρα βουνά, δίνουν ένα καθαρό προσωπικό χαρακτήρα στο όρασι αυτό νησάκι που μοιάζει με νησί μακρινοῦ παραμυθιοῦ.

Μόλις πατήσουμε την προκυμαία του ήμιστρόγγυλου λιμανιοῦ της και προχωρήσουμε λίγα βήματα πέφτει το μάτι μας σε μια ψηλή μαρμάρινη στήλη που βαστάει μια όραία και περήφανη γυναικεία προτομή. Είναι ή προτομή της μεγάλης ήρωίδος του Εϊκόσιένα, της Μαντῶς Μαυρογένους. Η έξαιρετικής όμορφιάς αυτή κόρη, που ή καταγωγή της κρατούσε από μεγάλους άρχοντες και τιτλούχους της Μολδοβλαχίας, Έλληνες και μάλιστα Κυκλαδίτες την καταγωγή, έδωήκε

Η Μαντῶ Μαυρογένους

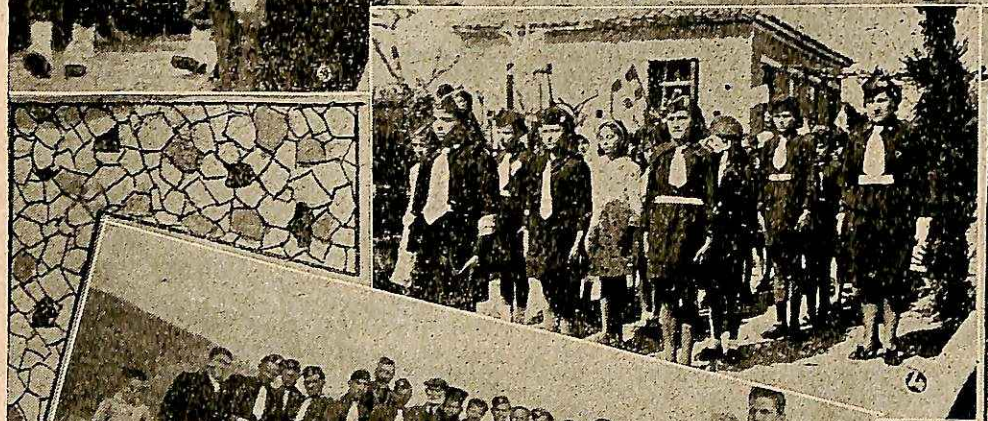
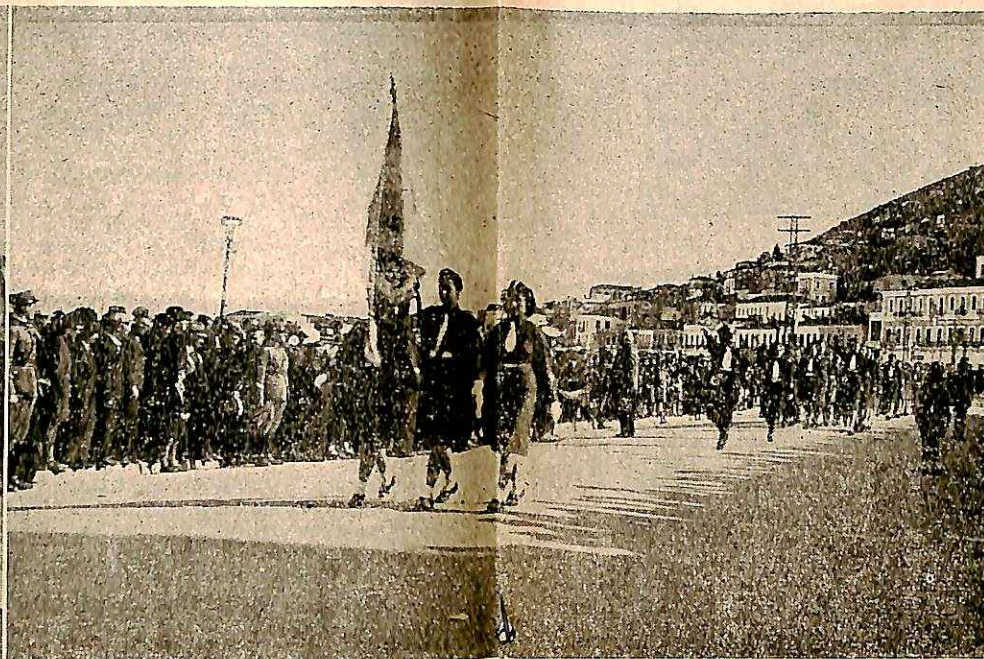
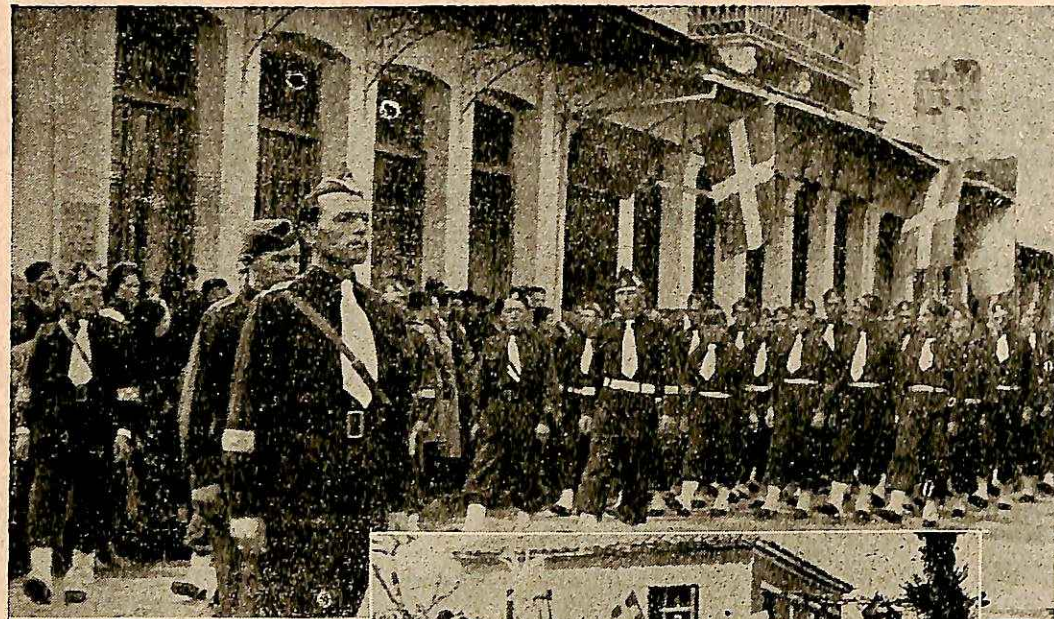
στον άγώνα του Εϊκοσιένα κι' έλαβε ένεργό μέρος σε φοβερές μάχες. Έίσως σε καμιά άλλη περίστασι μās δοθή εύκαιρία να περιγράψουμε έκτενέστερα τη ζωή της και τη δράση της. Αλλά έδω, μια και βρισκόμαστε στη Μύκονο, θά Ιστορήσουμε μέσ' από γενικές γραμμές το πώς αυτή ή μεγάλη ήρωίδα έσωσε το νησάκι αυτό απ' την καταστροφή.

Όταν εξέπασε ή Έλληνική Έπανάστασι, τα νησιά ξεσηκώθηκαν άμέσως και βγήκανε στον άγώνα, κυρίως οι Σπεσιώτες, οι 'Υδραίιοι και Ψαριανοί. Κανάρηδες, Τομπάζηδες, Μισούληδες, Μπουμπουλίνα κι' άλλοι θαλασσομάχοι άτρόμητοι με την ψυχή γεμάτη θάρρος και πίστι στον ιερό άγώνα. Τη Μύκονο, που ήταν έν' από τα ναυτικότερα νησιά, την ξεσηκώνει ή Μαντῶ Μαυρογένους. Αρματώνει πολλά καράβια με παλληκάρια και με δικιά της χρήματα και τα στέλνει να ένωθούν με τους άλλους νησιώτες στο πέλαγος. Μια νύχτα του 'Οκτωβρίου 1822 έφάνηκαν τουρκικά καράβια άνάμεσα στην Τήνο και στη Μύκονο και μια άλγερινή γαλέρα βάζει πλήρη προς τη Μύκονο. Η Μαντῶ προβλέπει ότι οι έχθροι έρχονται με πρόθεσι επιβητική. Δέ χάνει όμως την ψυχραιμία της. Προσκαλεί άμέσως όσα παλληκάρια είχανε άπομείνει στο νησί, τ' άρματώνει και περιμένει τη στιγμή.

Όλοι κρέμονται από τα χείλη της, από το βλέμμα της, απ' την παλληκαριά της. Οι Τουρκοαραπάδες πλησιάζουν στη στεριά κι' είν' έτοιμοι να δρμήσουν άπάνω στους Έλληνες. Η Μαντῶ τότε με τους Μυκονιάτες άνοίγει άκράττη ντουφέκι κατ' άπάνω τους. Βλέπει τον πόλεμο σαν παιχνίδι ή άτρόμητη ψυχή της, γι' αυτό και τραγουδάει πολεμώντας όπως κι' όλοι μαζί της. Και τόσο οι 'Αφρικανοί λυσσοδέν απ' το θυμό τους και πέφτουν άκράττητοι στους Έλληνες ούρλιάζοντας «Θάνατος στους Γκιαούρ». Η Μαντῶ με ύψωμένο το σπαθί ρίχνεται ανάμεσά τους, αφήφοντας το θάνατο. Με τη φωνή της, με την άνδρεία της δίνει θάρρος στους νέους, που τη βλέπουν μπρός τους σαν πολεμικό 'Αρχάγγελο.

Τ' άφρικανικά κεφάλια πέφτουνε σωρηδόν και γεμίζουν τους βράχους και τη θάλασσα. Με μια γρήγορη σπαθιά της ή Μαντῶ κόβει το κεφάλι του μαύρου άρχηγού άνάμεσα σε 17 νεκρούς και 60 πληγωμένους, ένῶ ολόγυρά της είναι σκορπισμένα τα έχθρικά πυρομαχικά. Τότε ή Μαντῶ, ύψώνοντας την Έλληνική σημαία, φωνάζει θριαμβευτικά: «Νίκη στον Σταυρόν μας, τιμή και δόξα στους γενναίους μας». Όλοι μαζί της άπαντούν: «Δόξα και τιμή στην άρχηγό μας, δόξα στη Μαντῶ Μαυρογένους».

Αφού έθαψαν τους νεκρούς και περισυνέλεξαν τους πληγωμένους πήγαν (Συνέχεια εις την σελίδα 1088)

1) Σχηματισμός Νεολαίας "Αρτης. 2) Παρέλασις Φαλαγγιτισσών Γυθείου. 3) Τμήμα Ε. Ο. Ν. Θηλέων "Επισκοπής Ρεθύμνης. 4) Τμήμα Ε. Ο. Ν. Θηλέων Πίτσης Κορινθίας. 5) Φαλαγγίτισσαι και Σκαπανείς Χαλανδρίτης "Αχαΐας, ασχολούμενοι εις δενδροφύτευσιν. 6) Σκαπανείς και Σκαπάνισσαι Ξυλοκερίζης. 7) "Υποδιόκσις Ε. Ο. Ν. Θηλέων Τυρνάβου. 8) Φαλαγγίτισσαι και Σκαπάνισσαι Ε. Ο. Ν. Θηλέων "Αργστολίου. 9) "Η μανδολινάτα της Ε. Ο. Ν. Μεσσήνης. 10) Τμήμα Ε. Ο. Ν. Θεσπιών.

(Συνέχεια
ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Ναί, βέβαια, θὰ συνήθιζα γρήγορα. Δὲν ἦταν φυσικώτατο, ἀφοῦ ἦμουν στὴν οἰκογένειά μου κ' αὐτοί, πού θά ζούσα τώρα μαζί, ἦσαν ὁ πατέρας μου, ἡ μητέρα μου, ὁ παππούς μου, τ' ἀδελφία μου;

Τὰ πλοῦσια σπάργανα δὲν εἶχαν βγῆ ἀλθινά... Γιὰ τὴ μάνα - Μπαρμπερίνα, γιὰ τὴ Λίσα, γιὰ τὸν κύρ-Πέτρο τὸν Ἀκκέν, γιὰ ὅσους μὲ εἶχαν βοηθήσει, αὐτὸ ἦταν κακό. Δὲν θὰ μπορούσα νὰ κάμω γι' αὐτοὺς ὅ,τι ὀνειρευόμουν, γιὰτί οἱ γυρολόγοι ἔμποροι, ὅταν μάλιστα κατοικοῦν σὲ παράκω, δὲν εἶναι βέβαια τόσο πλοῦσιοι... Ἀλλὰ γιὰ μένα, τί κακό ἦταν; Δὲν μοῦ ἔφθανε πού εἶχα τώρα μιὰ οἰκογένεια; Ἀς ἦταν φτωχὴ. Ἡ ἀγάπη ἀξίζει καλύτερ' ἀπ' τὰ πλούτια κ' ἐκείνο πού χρειαζόμουν ἐγὼ δὲν ἦταν τόσο τὰ χρήματα, ὅσο ἡ ἀγάπη, ἡ στερὰ...

Ἐνῶ ἀκούγα ἑτοὶ τὴ διήγησι τοῦ πατέρα μου, προσηλωμένος ὅλος διόλου σ' αὐτόν, ἔστρωσαν τὸ τραπέζι, ἔβαλαν κάτι πιάτα μὲ γαλάζια λουλούδια κ' ἔφεραν σὲ μιὰ μεταλλινὴ ἀπλάδα ἕνα μεγάλο κοιμητὶ βωδινό, ψητὸ στὸ φούρνο, μὲ πατάτες ὀλόγυρα.

— Πεινάτε, παιδιά; μὰς ρώτησε ὁ πατέρας μου, τὸ Ματτίας καὶ μένα.

Ὁ Ματτίας, μ' ἕνα χαμόγελο, ἔδειξε τὰσπρα του δοντία.

— Στὸ τραπέζι λοιπόν!

Ἀλλὰ πρὶν καθήσουμε, ὁ πατέρας ἔσπρωξε τὴν πολυθρόνα τοῦ παπποῦ ὡς τὸ τραπέζι.

Ἐπειτα ἐκάθισε μὲ τὴ ράχη κατὰ τὴ φωτιά κ' ἄρχισε νὰ κόβῃ τὸ ἄρσμιφι ἐκείνο καὶ νὰ μὰς μοιράζῃ.

Μὰς ἔδωσε ἀπὸ μιὰ καλὴ φέτα μὲ ἄφρονες πατάτες κ' ἀρχίσανε ἀμέσως νὰ τρώμε.

Ἀν καὶ δὲν ἤξερα πολὺ τὰ συστήματα τῶν καλῶν οἰκογενειῶν, γιὰτί ἡ ἀνατροφή μου ὡς τώρα ἦταν τὸ δρόμο μὲλλον παρὰ τοῦ σπιτιοῦ, μοῦ ἔκαμε ὁμῶς ἐντύπωση ὅτι τ' ἀδελφία μου ἔργωναν μὲ τὰ χέρια, βουτούσαν στὴ σάλτσα κ' ἔγλειφαν, γιὰτί νὰ τὰ προσέχουν καὶ καθόλου ὁ πατέρας μου κ' ἡ μητέρα μου. Ὅσο γιὰ τὸν παππό, αὐτὸς δὲν κοιτάζε παρὰ τὸ πιάτο του, καὶ τὸ ἕνα χέρι πού μπορούσε νὰ μεταχειρίζεται, ἀνεδοκατέβαινε διαρκῶς ἀπὸ τὸ πιάτο στὸ στόμα του. Ὅταν δὲν ἔφευγε ἀπὸ τὰ τρεμουλιαστά του δάκτυλα κανένα κομμάτι κρέας, τ' ἀδελφία μου τὸν περιγέλοσαν.

Ἀφοῦ ἀποφάγαμε, ἐνόμισα πὼς θὰ περνούσαμε τὴ βραδιά μὰς κοντὰ στὴ φωτιά. Ὁ πατέρας μου, ὅμως μοῦ εἶπε πὼς περμένε κάτι φίλους καὶ πὼς ἔπρεπε νὰ πλαγιασοῦμε. Ἐπειτα, παίρνοντας ἕνα κερί, μὰς ὡδήγησε σὲ μιὰ ἀποθήκη, δίπλα στὴν κἀμαρα ὅπου εἴχαμε φέει. Ἐκεῖ βρισκόταν δυὸ ἀπὸ τὰ μεγάλα ἐκεῖνα ἀμάξια, πού χρησιμοῦν συνήθως στοὺς γυρολόγους. Ἀνοίξε τὴν πόρτα τοῦ ἐνός κ' εἰσάγε μέσα δυὸ κρεβάτια, τὸ ἕν' ἀπάνω ἀπ' τὸ ἄλλο.

— Νὰ τὰ κρεβάτια σας, μὰς εἶπε. Καλὸν ὕπνο, παιδιά!

Ἐτοὶ μὲ ὀποδέχθηκε ἡ οἰκογένειά μου, — ἡ οἰκογένεια Δρίσκολλ.

Φεύγοντας, ὁ πατέρας μου μὰς ἔδωσε τὸ κερί ἐκείνο ὅπως ἀπέδωκε τὴν πόρτα τοῦ ἀμαξιοῦ μὰς. Δὲν εἴχαμε λοιπὸν παρὰ νὰ πλαγιασοῦμε κ' αὐτὸ κάναμε τὸ γρηγορότερο, χωρὶς νὰ φλυαροῦμε ὅπως συνηθίζαμε κάθε βράδυ καὶ χωρὶς ν' ἀνακοινηθῶμε τίς ἐντυπώσεις μὰς ἀπὸ τὴ μεσθὴ μὰς ἐκείνη ἡμέρα.

— Καληνύκτα, Ρεμί, μοῦ εἶπε ὁ Ματτίας.

— Καληνύκτα, Ματτίας.

Ὁ Ματτίας δὲν εἶχε ὄρεξι νὰ μιλήσῃ, ὅπως δὲν εἶχα κ' ἐγὼ καὶ πρέπει νὰ ὁμολογήσω, πὼς ἡ σιωπὴ μου μ' εὐχαρίστησε.

Ἀλλὰ ὅταν δὲν ἔχη κανεὶς ὄρεξι νὰ μιλήσῃ, δὲν θὰ πῇ πὼς ἔχει ὄρεξι νὰ κοιμηθῇ.

Ἀδύνατο νὰ κλείσω μᾶτι! κ' ἀφοῦ σήσαμε τὸ κερί, ἄρχισα νὰ συλλογιέμαι ὅλα τὰ συμβάντα, στρίφογυρίζοντας ὁλοένα στὸ στενὸ μου στρώμα...

Κάθε τόσο, ἀκούγα τὸ Ματτίας, πού ἦταν πλαγιασμένος στὸ ἀπὸ πάνω μου κρεβάτι, νὰ κοινοῖται καὶ νὰ γυρίζῃ, πού θὰ πῇ πὼς κ' αὐτὸς δὲν μπορούσε νὰ κοιμηθῇ.

— Δὲν κοιμήθηκες; τὸν ρώτησα σιγὰ.

— Ἀκόμα.

— Μὴν εἶσαι ἀρρωστος;

— Εὐχαριστῶ, εἰμαι πολὺ καλὰ μόνο πού μοῦ φαίνεται ἀκόμα σὰ νὰ ταξιδεύω καὶ τὸ βαπόρι ὅλα γύρω μου γυρίζουν καὶ τ' ἀμάξι ἀνεδοκατέβαινε...

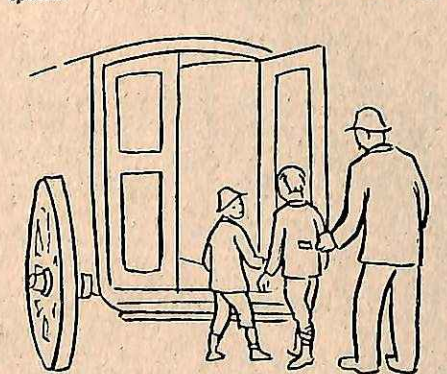
Αὐτὸ τάχα ἐμπόδιζε τὸ Ματτίας νὰ κοιμηθῇ, ἢ οἱ σκέψεις του, πού ὅταν ὁμοῖες μὲ τίς δικές μου;... Μ' ἀγαποῦσε τόσο πολὺ, ἤμασταν τόσο στενά ἐνωμένοι μὲ καρδιά καὶ μὲ νοῦ, ὥστε δὲν μπορούσε παρὰ νὰ αἰσθάνεται ὅ,τι αἰσθάνονταν κ' ἐγὼ.

Ὁ ὕπνος δὲν ἐρχόταν κ' ἡ ὥρα πού περνοῦσε μεγάλως τὸν ἀόριστο φόβο πού μ' ἐπέβη. Στὴν ἀρχὴ δὲν εἶχα καταλάβει κ' ἐγὼ τὴν ἐντύπωσι πού κυριαρχοῦσε μέσα στὶς τόσες, πού συνωστίζονταν ἀνακατωμένες στὸ νοῦ μου μὰς τώρα ἔδλεπα πὼς ἦταν ὁ φόβος. Τί φοβόμουν; Δὲν ἤξερα, μὰ φοβόμουν. Δὲν ἦταν βέβαια γιὰτί κοιμώμουν μέσα σ' ἕνα ἀμάξι, στὴν ἐκείνη ἐκείνη συνοικία τοῦ Λονδίνου. Πόσες φορές, στὴν περιπετειώδη ζωὴ μου, δὲν εἶχα περάσει τὴ νύκτα σὲ μέρη πολὺ λιγώτερο προφυλαγμένα ἀπὸ τοῦτο-δὸ! Εἶχα τὴ συναίσθησι πὼς ἦμουν ἐξασφαλισμένος ἀπὸ κάθε κίνδυνον μὰ φοβόμουν. Κ' ὅσο προσπαθοῦσα νὰ νικήσω αὐτὸ τὸ φόβο, τόσο μ' ἐκυρίευε.

Οἱ ὥρες περνοῦσαν ἡ μιὰ κατόπι τῆς ἄλλης, ἀλλὰ χωρὶς νὰ ξέρω τί ὥρα ἦταν, γιὰτί στὴ γειτονία δὲν ὑπάρχον ρολοῖα νὰ κτυποῦν. Ἀξάφια ἀκούσα ἕνα κρότο ἀρκετὰ δυνατὸ στὴν πόρτα τῆς ἀποθήκης, πού ἔβγαζε σ' ἄλλο δρόμο κ' ὅχι στὴν αὐλὴ τοῦ Κόκκινου Λέοντος. Κ' ὅποτε ἀπὸ πολλὰ κτυπήματα, πού ἀντήχησαν κατὰ διαστήματα κανονικά, ἕνα ζωηρὸ φῶς χύθηκε μέσα στ' ἀμάξι μὰς.

Ἐκπληκτικὸς κοίταξα γύρω μου, ἐνῶ ὁ Κάπης, πού κοιμοῦνταν στὰ πόδια τοῦ κρεβάτιοῦ μου, ἐξήπνησε κ' ἐγρύλλισε. Τότε εἶδα ὅτι τὸ φῶς ἐκείνο ἔμεινε ἀπὸ ἕνα παραθυράκι, πού ἦταν στὸ πλεῦρό ἐκείνο τοῦ ἀμαξιοῦ μὰς ὅπου ἀκούοντο παρὰ τὰ κρεβάτια μὰς. Δὲν τὸ εἶχα ἰδῇ ὅταν μπήκα, γιὰτί ἦταν σκεπασμένο ἀπὸ μέσα μὲ μιὰ κουρτίνα. Μισὸ ἀπ' τὸ παράθυρο αὐτὸ βρισκόταν στὸ κρεβάτι τοῦ Ματτίας καὶ μισὸ στὸ δικό μου. Γιὰ νὰ μὴν ἐμπόδιζῃ ὁ Κάπης ὅλο τὸ σπῆτι μὲ τὰ γυμνάσματά του, τοῦ ἔπιασα μὲ τὸ χέρι τὸ στόμα κ' ἐκοίταξα ἀπ' τὸ παράθυρο ἔξω, δηλοδὴ στὴν ἀποθήκη.

Ὁ πατέρας μου εἶχε βγῆ στὴν ἀποθήκη κ' εἶχε ἀνοίξει γρήγορα κ' ἀδούρουα τὴν πόρτα τοῦ δρόμου. Κ' ἀφοῦ μπήκαν δυὸ ἄνθρωποι, φορτωμένοι στοὺς ὤμους μὲ κάτι δέματα βαρέα, τὴν ξανάκλεισε μὲ τὸν ἴδιο τρόπο.

— Νὰ τὰ κρεβάτια σας. Καλὸν ὕπνο, παιδιά.

Ἐφερε τότε τὸ δάκτυλό του στὰ χεῖλιά καὶ μὲ τὸ ἄλλο χέρι, πού κρατοῦσε ἕνα κλεφτοφάνερο, τοὺς ἔδειξε τ' ἀμάξι ὅπου κοιμώμασταν. Αὐτὸ ἐσήμαινε βέβαια πὼς δὲν ἔπρεπε νὰ κάνουμε θόρυβο γιὰ νὰ μὴ μὰς ἐμπήσουν. Μὲ συγκίνησε αὐτὴ ἡ ἐγνοία τοῦ πατέρα μου καὶ μοῦδλε νὰ τοῦ φωνάξω πὼς δὲν ἦταν ἀνάγκη ν' ἀνησυχῇ γιὰ μένα, ἀφοῦ δὲν κοιμώμουν συλλογισθῶκα ὅμως τὸ Ματτίας, πού θὰ εἶχε ἴσως ἀποκοιμηθῇ, καὶ σώπασα.

Ὁ πατέρας μου βοήθησε τοὺς δυὸ ἐκείνους ἀνθρώπους νὰ ξεφορτώσουν τὰ δέματά τους, ἔπειτα ἔφυγε μιὰ στιγμὴ καὶ ξαναγύρισε μὲ τὴν μητέρα μου. Ὅσο ἔλειπε, οἱ ἄνθρωποι εἶχαν ἀνοίξει τὰ δέματά τους. Τὸ ἕνα ἦταν γεμῆτο τόπινα πανί, τὸ ἄλλο εἶχε ὅλο μᾶλλον πλεκτά: τζιπούνια, πανταλόνια, κάλτσες, γάντια. Τότε κατὰλαθα ἐκείνον, πού στὴν ἀρχὴ μ' ἔκανε ν' ἀπορήσω: Οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ ἦσαν ἔμποροι κ' ἦλθαν νὰ πουλήσουν στοὺς γονεῖς μου τὰ ἐμπορεύματά τους.

Ὁ πατέρας μου ἔπαιρνε κάθε πράγμα, τὸ κοίταζε καλὰ στὸ φῶς τοῦ φαναριοῦ καὶ τὸ δινε στὴ μητέρα μου, πού μ' ἕνα ψαλιδάκι ἔκοβε τίς ἐτικέτες καὶ τίς ἔβαζε στὴ τσέπη τῆς.

Αὐτὸ μοῦ φάνηκε παράξενο· ἀλλὰ κ' ἡ ὥρα ἐκὼμῃ πού εἶχαν διαλέξει γι' αὐτὴ τὴ δουλειά, μοῦ φαινόταν παράξενη ἔπισως.

Ὁ πατέρας μου, ἐνῶ ἐξέταζε ὁλοένα τὰ πράγματα, ἔλεγε καὶ μερικά λόγια, σιγὰ-σιγὰ, στοὺς ἀνθρώπους πού τὰ εἶχαν φέρει. Ἀν ἤξερα ἀγγλικά, ἴσως θὰ τόκουσα αὐτὰ τὰ λόγια· ἀλλὰ δὲν καλακούγα κανεὶς ὅ,τι δὲν ἐννοεῖ· μόνο τίς λέξεις μ' π' ὁ μ' π' (bob) καὶ π' ὁ λ' ἰ σ μ α ν (police), πού ἐμπόδιζαν πολλὰς φορές, τίς πήρε τ' αὐτὴ μου.

Ἀφοῦ τελείωσε ἡ προσεκτικὴ αὐτὴ ἐξέτασι τῶν ἐμπορευμάτων, οἱ γονεῖς μου κ' οἱ δυὸ ἄνθρωποι ἔφυγαν ἀπὸ τὴν ἀποθήκη καὶ μπήκαν στὸ σπῆτι. Ἦταν φανερό πὼς πῆγαιναν μέσα νὰ κανονίσουν τοὺς λογαριασμούς τους. Τριγύρω μὰς ἔγινε πάλι σκοτάδι.

Θέλησα τότε νὰ πείσω τὸν ἐαυτό μου πὼς τίποτα φυσικώτερον ἀπ' ὅ,τι εἶχα ἰδῇ πρὸ ὀλίγου: ἀλλὰ, μ' ὅλη μου τὴν καλὴ θέλησι, αὐτοὶ τὸ κατὰφερα. Γιατί, ἔλεγα, οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ δὲν μπήκαν στὸ σπῆτι τῶν γονέων μου ἀπὸ τὴν αὐλὴ τοῦ Κόκκινου Λέοντος; Γιατί μὴν αὐτὴ τὸ Κόκκινον Λέοντος; Γιατί μὴν αὐτὴ τὴν ἀποθήκη; Ἐνῶ στὴν πόρτῃ τοῦ εἶχα κανεὶ φυσικώτατα γιὰ νὰ ἰδῷ καὶ νὰ μάθω. Τώρα ἔλεγα πὼς δὲν ἔπρεπε νὰ κοιτάξω κ' ὅμως ἐκοίταξα ἔλεγα πὼς καλλίτερο βέβαια ὅταν νὰ μὴ μάθω, κ' ὅμως ἤθελα νὰ ἰδῷ.

Οἱ ἀπορίες αὐτὲς δὲν ἦταν βέβαια κατὰλ-ληλές γιὰ νὰ μὲ ἀποκοιμήσουν καὶ, ἐπειδὴ δὲν εὗρισκα τὴ λύσι τους, προσπαθῶσα νὰ τίς διώξω ἀπ' τὸ νοῦ μου. Μὰ τοῦ κάκου!

Ἐπειτα ἀπὸ λίγο εἶδα πάλι τὸ φῶς νὰ πλημμυρίζῃ τ' ἀμάξι καὶ ξανακοιτάξα ἀπὸ τὸ παραθυράκι. Ἀλλ' αὐτὴ τὴν φορὰ τῶκανα χωρὶς νὰ θέλω, ἐνῶ στὴν πρώτῃ τὸ εἶχα κανεὶ φυσικώτατα γιὰ νὰ ἰδῷ καὶ νὰ μάθω. Τώρα ἔλεγα πὼς δὲν ἔπρεπε νὰ κοιτάξω κ' ὅμως ἐκοίταξα ἔλεγα πὼς καλλίτερο βέβαια ὅταν νὰ μὴ μάθω, κ' ὅμως ἤθελα νὰ ἰδῷ.

Ὁ πατέρας μου κ' ἡ μητέρα μου ἦταν μόνοι. Κ' ἐνῶ ἡ μητέρα μου ἔκανε γρήγορα δυὸ δέματα μὲ τὰ πράγματα πού εἶχαν φέρει, ὁ πατέρας μου σκούπιζε βιαστικά μιὰν ἀκρὴ τῆς ἀποθήκης. Κάτω ἀπ' τὸ ξερὸ χῶμα πού σηκωνε ἡ σκούπα, φάνηκε σὲ λίγο μιὰ καταπακτὴ. Τὴν ἀνοίξε καί, καθὼς ἔλεγε ἡ μητέρα μου εἶχε τελειώσει τὸ δέσιμο τῶν πραγμάτων, τὰ κατέβασε ἀπὸ τὴν καταπακτὴ ἐκείνη σ' ἕνα ὀπόγειο, πού δὲν ἔβλεπα τὸ βάθος του, ἐνῶ ἡ μητέρα μου τοῦ ἔφεγγε μὲ τὸ κλεφτοφάνερο.

Ἀφοῦ κατέβηκαν τὰ δυὸ δέματα, ὁ πατέρας μου ἀνέβηκε, ξανάκλεισε τὴν καταπακτὴ καί, μὲ τὴ σκούπα του, ξανάβριξε ἀπάνω στὸ σκεπασμὰ τῆς τῶ χῶμα πού εἶχε σηκώσει. Ἀφοῦ τελείωσε κ' αὐτὴ ἡ ἐργασία, πού ἦταν ἀδύνατο νὰ διακρίνω πού ἀκριβῶς βρισκόταν ἡ καταπακτὴ. Γιατί ἀπάνω στὸ χῶμα σκόρπισαν κ' οἱ δυὸ ἄχρα, ὅπως ἦταν σκούρπισμένα σ' ὅλο τὸ πάτωμα τῆς ἀποθήκης. Καὶ βγήκαν.

Τὴ στιγμὴ πού ἐκλείσαν σιγὰ τὴν πόρτα τοῦ σπιτιοῦ, μοῦ φάνηκε πὼς ὁ Ματτίας κου-

νῆθηκε στὸ κρεβάτιο μου, σὰ νὰ ξανάβριξε τὸ κεφάλι του στὸ μαξιλάρι.

Εἶχε σηκωθῇ λοιπὸν κ' αὐτὸς κ' εἶχε ἰδῇ ὅσα ἔγιναν ἔξω:

Δὲν ἐτόλμησα νὰ τὸν ρωτήσω. Δὲν μ' ἐ-θλίβε πιά ἕνας ἀόριστος φόβος. Τώρα ἤξερα γιὰτί φοβόμουν. Κ' ἕνας κρύος ἰδρώτας μ' ἔβρεχε ἀπ' τὸ κεφάλι ὡς τὰ πόδια.

Ἐτοὶ ἔμεινα ὅλη τὴ νύκτα. Ἐνας πετεινὸς λάλησε ὕστερα κ' ἀπ' αὐτὸ κατὰλαθα πὼς ἐπλησίαζε νὰ ξημερώσῃ. Τότε μόνο ἀποκοιμή-θηκα, μὰ ὁ ὕπνος μου ἦταν βαρὺς, ἀνήσυχος, γεμάτος ἐφιάλτες κ' ἀγωνίες.

Ἐνας κρότος στὴν κλειδαριὰ μ' ἐξύπνησε κ' ἡ πόρτα τοῦ ἀμαξιοῦ μὰς ἀνοίξε. Ἀλλὰ ἐπειδὴ ἐνόμισα πὼς ἦταν ὁ πατέρας μου, πού ἐρχόταν νὰ μὰς πῇ πὼς ἦταν ὥρα νὰ σηκα-θοῦμε, ἔκλεισα τὰ μάτια μου γιὰ νὰ μὴ τὸν ἰδῷ.

— Ὁ ἀδελφός σου ἦταν, μοῦ εἶπε σὲ λίγο ὁ Ματτίας. Μὰς ἐλευθέρωσε κ' ἔφυγε.

Τότε σηκωθήκαμε. Ὁ Ματτίας δὲν μὲ ρώ-τησε ἀν κοιμήθηκα καλὰ, οὔτε ἐγὼ τοῦ εἶπα καμμιὰ ἐρώτησι. Καὶ κάθε φορὰ πού μὲ κοιτάζε, γύριζα τὰ μάτια μου ἄλλου.

Μπήκαμε στὸ σπῆτι, μὰ δὲν βρήκαμε οὔτε τὸν πατέρα μου, οὔτε τὴν μητέρα μου. Ὁ παππὸς καθόταν στὴν πολυθρόνα του, μπρο-στὰ στὴ φωτιά, σὰ νὰ μὴν εἶχε κοιμηθῇ ἀπὸ χθές, κ' ἡ μεγάλη μου ἀδελφὴ, πού τὴν ἔλε-γαν Ἀννα, σκούπιζε τὸ τραπέζι, ἐνῶ ὁ μεγάλος μου ἀδελφός, ὁ Ἄλλαν, ἔσάρωνε τὴν κἀμαρα.

Ἐκάμα νὰ τοὺς βοηθῶ, ἀλλὰ ἐξακολού-θησαν τὴν ἐργασία τους χωρὶς νὰ μοῦ μιλή-σουν καθόλου.

Πῆγα τότε στὸν παππό· ἀλλὰ δὲν μ' ἔφησε νὰ τὸν πλησιάσω: μ' ἕνα «κxxx!», σὰν τὸ χθεσινὸ, μοῦκοιμε τὴ φῶρα.

— Ρώτησε τους, εἶπα στὸ Ματτίας, τί ὥρα θὰ ἰδῷ σήμερα τὸν πατέρα μου καὶ τὴ μη-τέρα μου.

Ὁ Ματτίας ἔκαμε ὅ,τι τοῦ εἶπα κ' ὁ παπ-πὸς μου, ἀκούοντας νὰ τοῦ μιλοῦν ἀγγλικά, μαλακῶσε λιγάκι ἡ φυσιογνωμία του ἔχασε τὴ φονερὴ τῆς ἐκείνη ἀκαμψία καὶ φάνηκε πρόθυμος ν' ἀποκριθῇ.

— Τί λέει; ρώτησα.

— Πὼς ὁ πατέρας σου βγῆκε καὶ θὰ λείψῃ ὅλη τὴν ἡμέρα, πὼς ἡ μητέρα σου κοιμάται καὶ πὼς μπορούμε νὰ πᾶμε νὰ περπατήσομε.

Αὐτὸ μοῦ εἶπε; ρώτησα, γιὰτί ἡ ἐκτά-φρασι τοῦ Ματτίας μοῦ φάνηκε πολὺ συντομη.

Ὁ Ματτίας στενοχωρήθηκε.

— Δὲν ξέρω, εἶπε, ἀν κατὰλαθα καλὰ καὶ τὰλλα.

— Πές μου ὅ,τι κατὰλαθες.

— Μοῦ φαίνεται πὼς εἶπε... νὰ, πὼς ἂν βροῦμε καμμιὰ καλὴ εὐκαιρία ἔξω, δὲν πρέ-πει νὰ τὴν ἀφήσομε, κ' ἔπειτα ἐπρόσθεσε, — γι' αὐτὸ εἰμαι βέβαιος: «Νὰ ξερῇς καλὰ καὶ νὰ θυμάσαι πὼς ὁ ἐξήμνος πρέπει νὰ ζῇ εἰς βάρος τῶν κούτων».

Ὁ παππὸς μου παρακολουθοῦσε κ' ἐμάν-τευε βέβαια τὴν ἐξήγησι τοῦ Ματτίας, γιὰτί μὲ τὰ τελευταία αὐτὰ λόγια, ἔκαμε μὲ τὸ γερό χέρι του ἕνα κίνημα σὰ νὰ κόψει κατὶ στὴν τσέπη του καὶ συγχρόνως ἔκλεινε τὸ ἕνα μάτι.

— Πᾶμε, εἶπε στὸ Ματτίας.

Δυὸ - τρεῖς ὥρες περπατήσαμε στὰ περὶχω-ρα τοῦ Κόκκινου Λέοντος.

Δὲν τολμοῦσαμε ν' ἀπομακρυνθοῦμε ἀπὸ τὴν γειτονία μὰς, ἀπὸ φόβο μὴ χάσουμε τὸ δρόμο καὶ τὴν ἡμέρα, τὸ Μπέθαν-Γκρήν μοῦ φάνηκε ἀκόμα πὼς ἀπαισιο κ' ἀπὸ χθές τὸ βράδυ. Παντοῦ, καὶ στὰ σπῆτια καὶ στοὺς ἀν-θρώπους, δὲν ἔβλεπε παρὰ τὴ φτώχεια, τὴν ἀβελήτητα, μὲ ὅ,τι ἔχει πὼς θλίβετο.

Κοιταζόμεστε μὲ τὸ Ματτίας, ἀλλὰ δὲν ἐλέ-γαμε τίποτα.

Καθὼς τριγυρίζαμε, βρεθήκαμε σ' ἕνα δρο-μάκο πού ἔβγαζε στὴν αὐλὴ μὰς, καὶ γυρί-σαμε στὸ σπῆτι.

Ἡ μητέρα μου εἶχε βγῆ ἀπὸ τὴν κἀμαρα τῆς τῆς εἶδα ἀπὸ τὴν πόρτα ν' ἀκομπεῖ τὰ κεφάλι τῆς στὸ τραπέζι. Καὶ νομίζοντας πὼς εἶναι ἀρρωστή, ἔτρεξε νὰ τὴν φιλήσῃ, ἀφοῦ δὲν μπορούσα νὰ τῆς μιλῶ.

Τὴν ἀγκάλιασα· ἐκείνη σηκωσε τὸ κεφάλι τῆς, πού κοινοῦταν, καὶ μ' ἐκοίταξε, μὰ βέ-βαια χωρὶς νὰ μὲ ἰδῇ. Αἰσθάνθηκα τότε μιὰ μυρωδιά ρακῆς, πού ἔβγαζαν τὰ ζεστά τῆς χνώτα. Ὡπιθοχώρησα. Κ' ἐκείνη ἄφησε τὸ κεφάλι τῆς νὰ ξαναπέσῃ στὰ μπράτσα τῆς, ἀ-ποκλόμενα ἀπάνω στὸ τραπέζι.

— Γκίιν! εἶπε ὁ παππὸς.

Καὶ γελώντας σαρκαστικά, ἐπρόσθεσε καὶ μερικά ἄλλα λόγια, πού δὲν τὰ κατὰλαθα.

Στὴν ἀρχὴ ἔμεινα ἀκίνητος, σὰ νὰ εἶχα μερμυρῶσῃ ὕστερα κοίταξε τὸν Ματτίας πού μ' ἐκοίταξε κ' αὐτὸς μὲ δακρυσμένα μάτια.

Τοῦ ἔγνεψα καὶ ξαναβγήκαμ' ἔξω.

Η ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΙΣ — 10Υ 1821 —

Ἡ ἑλληνικὴ ἐπανάστασις τοῦ 21 δὲν ἦταν ἡ πρώτη ἐπανάστασις πού ἔκαμαν οἱ πρόγονοί μὰς ἀπὸ τὴν ἐπο-χὴ πού ἔπεσε τὸ Βυζάντιον. Καὶ ἄλ-λες φορές εἶχαν σηκώσει τὸ ἀνίστημά των κατὰ τῆς σκληρᾶς δουλείας. Ἀλλ' ἡ ἐπανάστασις τοῦ 1821 ἐχάρισε τὴν ἐλευθερίαν εἰς ὅλους ἡμᾶς πού τὴν ἀπολαμβάνομεν σήμερον. Κοντὰ ὅμως εἰς τὴν ἐπανάστασιν αὐτὴν, ἐγί-νετο σιγὰ σιγὰ καὶ μιὰ ἄλλη ἐπανά-στασις. Μιὰ ἐπανάστασις πού ἤρχισε ἀρκετὰ χρόνια πρὸ τῆς ἡμέρας ἐκεί-νης κατὰ τὴν ὁποίαν ὅλοι οἱ Ἕλλη-νες μὲ μιὰ ψυχὴ καὶ μὲ μιὰ καρδιά πῆραν τὸ ὅπλο κατὰ τοῦ δυνάστου.

Ἡ ἐπανάστασις αὐτὴ, πού προηγή-θη, εἶναι ἐπανάστασις πνευματικὴ, δια-νοητικὴ, ἐπιστημονικὴ. Καὶ εἰς τὴν δευτέραν αὐτὴν, ἀλλὰ συνεχὴ καὶ δι-αρκῶς αὐξανομένην καὶ γιγαντούμε-νην ἐκπαιδευτικὴν ἐπανάστασιν θὰ ἀ-φιερωθῶν αἱ γραμμὰι τοῦ ἄρθρου τούτου.

Οἱ Ἕλληνες διανοούμενοι, φεύγον-τες τὴν καταστροφὴν καὶ τὸν θάνατον, μετὰ τὴν πτώσιν τῆς Κωνσταντινου-πόλεως μετέφεραν τοὺς πολυτίμους θησαυροὺς τῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς τέ-χνης εἰς τὴν Ἱταλίαν, τὴν Γαλλίαν, τὴν Γερμανίαν, ὅπου εὐθὺς ἀμέσως ἤρχι-σαν οἱ λαοὶ οὗτοι νὰ ἀφυπνίζονται πνευματικῶς.

Μέχρι τότε, ἡμποροῦμε νὰ εἰπώμεν, ἡ Εὐρώπη δὲν εἶχε νὰ παρουσιάσῃ τί-ποτε τὸ ἐξαιρετικὸν εἰς τὰ γράμματα, τὰς τέχνας καὶ τὰς ἐπιστήμας. Οἱ σο-φοὶ τοῦ Βυζαντίου ἰδρύουν Σχολὰς καὶ διδάσκουν εἰς τοὺς λαοὺς αὐτοὺς τὴν ἑλληνικὴν κληρονομίαν. Τὰ πνεύ-ματα ἀφυπνίζονται μετ' ὀλίγον καὶ ση-μειοῦται ἐν Εὐρώπῃ ὅλη ἐκείνη ἡ κί-νησις, διὰ τὴν ὁποίαν δικαίως καυχά-ται σήμερον.

Ἡ Ἑλλάς ἦτο ὑπὸ τὸν ξένον ζυγόν. Ἡτο ἡνταγκασμένη νὰ φροντίσῃ ὥστε ν

Ἡ σελις τῶν κοριτσιῶν

* ΕΚΘΕΣΙΣ ΑΝΘΕΩΝ *

«Τί θά κάμετε μέσα σέ μιὰ κοινω-
νία πού δέν ἔχει καλλιτεχνική διά-
θεσι ;».

Ι. ΜΕΤΑΞΑΣ

Νέο κορίτσι,

Ἀγαπητὴ Φαλαγγίτισσα,

Πολλοὶ ποιητὲς θέλησαν νὰ ὑμνή-
σουν τὸ ρόδο, πολλοὶ τραγουδιστὲς
τοῦ ἀφιέρωσαν ἄρμονίες, ὅμως κατὰ
τὴ γνώμη μου, κείνος πού τοῦ ἔδωσε
τὴν καλύτερη θέσι εἶναι ἡ νιότη. Ὅταν
τώρα τὴν ἀνοίξει κάτω ἀπὸ ἕνα οὐρα-
νὸ πλημμυρισμένο ἀπὸ τὸ γεμᾶτο μυ-
στικὲς ἀνταύγειες κι' ἀκατανόητα
χρῶματα φῶς ἕνα νέο κορίτσι τοποθε-
τῇ ἕνα ρόδο στὸ στήθος ἢ ἕνα νέο παι-
δί στὸ πέτο ἢ στ' αὐτί, δίνει στὸ ρόδο
καὶ γενικὰ στὸ ἄνθος τὴν ἀξία, πού
τοῦ ταираίζει. Ἡ νιότη πάντα ἀγάπη-
σε τὸν ἀνθὸ καὶ πάντα τὸν ἐτίμησε.
Γιὰτὶ σὰν κάτι πιὸ βαθὺ βρίσκεται ἀ-
νάμεσά τους. Ἡ δροσιά τοῦ ἀνθοῦ
στὰ λεπτὰ καὶ μυρωδάτα πέταλα, ἡ
φρεσκάδα τῆς νεανικῆς ψυχῆς πού ξε-
χειλάει σὰν τὴ μυρωδιά τῆς ἀνοίξεως.

Ὅμως τίς προάλλες ἐκεῖ στὴν πλα-
τεῖα Συντάγματος ὄχι μοναχὰ ἡ νιό-
τη, παρὰ ἕνας ὁλόκληρος κόσμος γυρ-

νοῦσε σὰν πολυθρόνου μελίσσι γύρω
ἀπὸ πολλά, πάμπολλα λουλούδια. Ἐ-
νας ξανανιωμένος κόσμος ἀγαλλιοῦσε
μέσα σέ μιὰ ἀνθινὴ γιορτῇ. Πόσο κα-
λὴ ἦταν αὐτὴ ἡ ἰδέα τοῦ ὑπουργοῦ
Πρωτεύουσας γιὰ τὴν ἔκθεσι τῶν ἀν-
θῶν μέσα στὴν καρδιά τῆς Ἀθήνας.

«Γιὰ νὰ συγκινοῦνται οἱ νωθὲς ψυ-
χὲς χρειάζονται θαύματα», εἶπε κά-
ποιος σοφός. Κι' αὐτὴ τὴ φορὰ ἡ συγ-
κίνησι, πού γέμισε ὅλες τίς ψυχὰς τῶν
ἀνθρώπων, πού γύριζαν τὴν Κυριακὴ
ἐκείνη στὴν Πλατεῖα Συντάγματος
προήρχετο ἀπὸ τὸ λουλουδιόνο θαῦ-
μα! Κι' ἔβλεπε κανεὶς ὄχι μοναχὰ νέα
κορίτσια ἀνθοστολισμένα, παρὰ καὶ
γηραιὰς κυρίες μὲ τριαντάφυλλα στὸ
πέτο καὶ γέρους μὲ γλάστρες, ὅρτεν-
σιες καὶ λεβάντες στὰ χέρια. Πετοῦ-
σε καὶ ξανάνωνε ἡ καρδιά!

Κι' ἀναρωτιώμαστε σήμερα: "Ἦτα-

νε ἀλήθεια τόσο δύσκολο τὸ ζήτημα
αὐτὸ καὶ κανεὶς ἀπὸ τοὺς ἀρχοντας
τῆς χώρας μας στὰ πρὶν χρόνια δέν
σκέφθηκε νὰ μᾶς δώσῃ αὐτὴ τὴ χαρά;
Γιὰτὶ ἦταν μιὰ γνήσια κι' ἀπείριτη χα-
ρά, νὰ βλέπουμε τὸν Ἀρχηγὸ καὶ Κυ-
βερνήτη μας μ' ἀστραφετὸ μάτι καὶ
γελοῦμεν τὴν ὕψι νὰ γυρνᾷ ἀνάμεσα
στὸ πλῆθος ἐκεῖνο τῶν λουλουδιῶν, νὰ
γυρεῦν τὰ καλύτερα γιὰ νὰ τὰ βρα-
βεύσῃ. Μὲ δυσκολία τὰ βρῆκε, γιὰτὶ
ἀλήθεια ἡ ἀνθοπλήμμουρα ἐκείνη ἦτα-
νε ὁλόκληρη τόσο ὠραία καὶ τόσο
καλλιτεχνική.

Δὲν φρόντιζε κανεὶς νὰ μᾶς δίνει
πρὶν τέτοιες χαρὲς, πού νὰ μᾶς ἀνοί-
γουν τὴν καρδιά καὶ νὰ μᾶς μορφώ-
νουν τὸ συναίσθημα τοῦ ὠραίου. Ἡ
Ἀθήνα πρὶν ἦταν μιὰ πέτρινη, μον-
τέρνα πόλι, ξερὴ καὶ κατακαμένη. Τώ-
ρα δένδρα, λουλούδια, πάρκα, συν-
τριβάνια, δεξαμενὲς κι' ἕνα σωρὸ ἄλ-
λα σὲ κεντρικὰ κι' ἀπόκεντρα μέρη.

Κι' ὅταν ἀναλογιστοῦμε τὴν ὁμολο-
γία τοῦ φιλοσόφου Σπινόζα, πού ἔλε-
γε ὅτι βλέποντας ἕνα λουλούδι ἔ-
νοιωθε τὴ μεγάλη τὸ θεοῦ ὑπαρξί-
νοιώθουμε τί ἐπίδρασι ἔχουν πάνω στὴ
ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου τέτοιες γιορτὲς. Γί-
νονται σμίξεις καλλιτεχνικὲς πού λα-
ξεύουν καὶ πλάθουν τὸν κόσμον τῆς
ψυχῆς τῶν λαῶν. Γίνονται σκαλοπά-
τια, πού ὁδηγοῦν σιγὰ μὰ βέβαια σὲ
ἀνώτερες σφαίρες. Γιὰτὶ ἡ αἰσθητικὴ
τῶν λαῶν δέν μπορεῖ νὰ ἀναπτυχθῇ
μὲ λόγια κούφια καὶ ρητορικὲς φρά-
σεις πού γράφουν καὶ λένε ὅσοι δέν
ἐνοίωσαν νὰ ἀναταράσσεται ἡ ψυχὴ
τῶν ἀπὸ τὸ θαῦμα τῆς φυσικῆς ἀληθι-
νῆς ὁμορφιάς. Οἱ λαοὶ πρέπει νὰ ζή-
σουν τὸ κάθε τι. Τότε μονάχα συνκι-
νοῦνται καὶ ἐξυπνοῦνται. Ὅταν οἱ ἄρ-
χόντες τῶν κινήσουν τὰ νερά τῆς ψυ-
χῆς τῶν λαῶν, παρουσιάζοντας μὲ ἔρ-
γα ὅ,τι θέλουν νὰ τοὺς μεταδώσουν,
τότε μόνο οἱ λαοὶ ἐκείνοι ζοῦνε τὸν
πολιτισμὸ καὶ τίς ἀξίες του, τότε μο-
ναχὰ συνεργάζονται σὲ κάθε πολιτι-
στικὴ προσπάθεια.

Ἡ ἔκθεσι τῶν ἀνθῶν ἦταν μιὰ
προσπάθεια δημιουργίας καλλιτεχνι-
κῆς διαθέσεως. Ἦταν ἕνα γερὸ σκα-
λοπάτι τοῦ νεοελληνικοῦ πολιτισμοῦ.

Σ. Καρ.

Ἡ ποίησις τοῦ Ἀργαλειοῦ

Ἡ τέχνη τῆς ὑφαντικῆς εἶναι ἀρ-
χαιοτάτη, διότι οἱ ἄνθρωποι, οἱ ὁ-
ποιοὶ κατ' ἀρχὰς ἐσκεπάσθησαν μὲ
φύλλα δένδρων καὶ κατόπιν μὲ δερ-
ματα ζώων, διὰ νὰ προφυλαχθοῦν ἀπὸ
τὰς καιρικὰς μεταβολὰς, πολὺ γρή-
γορα ἐσκέφθησαν νὰ ἐπινοήσουν πρα-
κτικότερον εἶδος ἱματισμοῦ. Οἱ ἀρ-
χαῖοι Αἰγύπτου ἐφημίζοντο ἤδη διὰ
τὴν λεπτότητα καὶ τελειότητα τῶν ὑ-
φασμάτων των, δειγμάτων τῶν ὁποίων
ἐσώθησαν εἰς τὰ περιτυλίγματα τῶν
μουμιῶν. Εἰς ἕνα τοιοῦτο ὕφασμα, ἡ-
λικίας τριῶν ἢ καὶ περισσοτέρων χι-
λιάδων ἐτῶν, ἐμετρήθησαν 90 κλωστὰ
στήμονος, εἰς ἕνα τετραγωνικὸν δά-
κτυλον. Πρόκειται δηλ. περὶ λεπτοτά-
του ὑφάσματος. Οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες,
ὅπως ἔκριναν διὰ τὸ κάθε τι, ἐτελειο-
ποίησαν εἰς μεγάλον βαθμὸν καὶ τὴν
ὕφαντικὴν, ἡ ὁποία ἦτο ὄχι μόνον ἐμ-
πορικὴ βιομηχανία, ἀλλ' ἦτο πρὸ πάν-
των ἡ κυριώτερη ἀπασχόλησις τῆς οἰ-
κοδομοποιήσεως. Εἰς ὅλα τὰ σπίτια ἦτο
στημένος ὁ ἐργαλειός, ἡ δὲ ἐργασία
ἐξετελείετο ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀπὸ τὰς
δούλας, ἀλλ' ἡ οἰκοδόμοποινα ἦτο καὶ
παράδειγμα τῆς, διότι ὕφαινε καὶ ἡ
ἰδία. Ὅλοι γνωρίζομεν τὴν θαυμασίαν
εἰκόνα τῆς Πηνελόπης πού μᾶς δίδει
ὁ Ὀμηρος, ἡ ὁποία ὕφαινε τὸν ἱστὸν
τῆς τὴν ἡμέραν καὶ τὸν ἐξύφαινε τὴν
νύκτα. Ὅπως δὲ οἱ Ἕλληνες συνέ-
δεον κάθε πρᾶξιν τοῦ βίου των μὲ τὸ
θεῖον, ἔτσι εἶχον καὶ διὰ τὴν γυναι-
κεῖαν χειροτεχνίαν, καὶ ἰδίως τὴν ὑ-
φαντικὴν, προστάτιδα τὴν θεᾶν Ἀθη-
νᾶν, τὴν Ἀθηνᾶν Ἐργάνην.

«Ἔργα Ἀθηναίης» ὀνομάζει ὁ Ὀμη-
ρος τὴν ὑφαντικὴν καὶ τὰ σχετικά της.
Αἱ δὲ Ἑλληνίδες, αἱ ὁποῖαι εἶχον ἐξαι-
ρητικὴν ἐπιτηδεύουσαν εἰς τὴν τέχνην
τοῦ ἐργαλειοῦ, ἀνεγνώριζον τὴν Ἀθη-
νᾶν ὡς τελειὰν καὶ ἀσύγκριτον ὑφάν-
τριαν, ἡ ὁποία εἶχον ὀφάνει τὰ λαμ-
πρὰ φορέματα τῶν θεῶν. Καὶ ἡ ἑλλη-
νικὴ φαντασία ἐπλεξεν εὐθὺς ἕνα σχε-
τικὸν μῦθον. Δηγοῦντο ὅτι εἰς τὴν Λυ-
δίαν ὑπῆρχε νεαρὰ παρθένος, ἡ Ἀ-
ράχνη, πού διεκρίνετο μεταξὺ ὧων
διὰ τὴν τέχνην μὲ τὴν ὁποίαν ὕφαινε
καὶ ἐκεντοῦσε θαυμάσια ὑφάσματα.

Ἡ ὑπεροχὴ αὐτῆς τὴν ἔκαμε — ὅπως
συμβαίνει συνήθως — νὰ τὸ πάρεθ πολὺ
ἐπάνω της καὶ νὰ θελήσῃ νὰ συναγωνι-
σθῇ πρὸς τὴν θεᾶν. Ὑφανε λοιπὸν ὡ-
ραϊότατον ὕφασμα, εἰς τὸ ὁποῖον πα-
ριστάνοντο οἱ ἔρωτες τῶν ἀθανάτων.
Προκλήσεις ὅμως πρὸς τοὺς θεοὺς δέν
εἶχον ποτὲ καλὸν τέλος. Ὅπως ὁ δυ-
στυχὴς ὁ Μαρσύας, πού ἠθέλησε νὰ πα-
ραβῇ εἰς τὴν τέχνην τοῦ αὐλοῦ μετὰ
τὸν Ἀπόλλωνα, ἔτσι καὶ ἡ Ἀράχνη
σκληρὰ ἐτιμωρήθη ἀπὸ τὴν Ἀθηνᾶν.

Τὴν μετεμόρφωσεν ἡ θεὰ εἰς τὸ γνο-
στὸν ἐντομον, τὸ ὁποῖον ὅμως ἐξήκο-
λοῦθησε τὴν τέχνην τῆς Ἀράχνης καὶ
μᾶς καταπλήσσει πάντοτε μὲ τὴν λε-

πτότητα καὶ κανονικότητα τοῦ ἱστοῦ
της.

Οἱ Ἕλληνες, ὅπως εἶπομεν, ἐτελειο-
ποίησαν σημαντικὰ τὴν τέχνην τῆς ὑ-
φαντικῆς καὶ κατάρθωσαν νὰ κατα-
σκευάζουν πολὺτιμα χρυσοῦφανα ὑ-
φάσματα λεπτότατα, ἀραχνούφανα,
ἀπ' ἐκεῖνα πού, καθὼς λέγει τὸ παρα-
μῦθι, ἔχωροῦσαν μέσα εἰς ἕνα καρύδι
ἢ ἐπερνοῦσαν ἀπὸ τὴν ὀπὴν μιᾶς βε-
λόνης.

Ἐγνώριζαν δὲ νὰ χαρίζουν τὸ στη-
μόνι εἰς δύο, τρία ἢ καὶ περισσότερα
μέρη καὶ νὰ κατασκευάζουν διμίτον,
τρίμιτον ἢ καὶ πολὺμιτον ὕφασμα.

Ὁ ἐργαλειὸς δὲν ἔπαυσε ποτὲ νὰ
ἤχῃ εἰς τὴν Ἑλλάδα. Κατὰ τοὺς Βυ-
ζαντινοὺς χρόνους ἔφθασεν εἰς μεγα-
λὴν ἀκμὴν ἡ ὑφαντικὴ, καὶ ἰδίως τῶν
μεταξωτῶν ὑφασμάτων, ἀφ' ὅτου ἐπὶ
Ἰουστινιανοῦ εἰσῆχθη ἡ μέταξα ἀπὸ
τὴν Κίνα.

Καὶ τότε, ὅπως εἰς τὴν ἀρχαίαν ἐ-
ποχὴν, ὕφαινον αἱ βυζαντιναὶ ἀρχόν-
τισσαι μετὰ τῶν ὑπηρετριῶν των. Ὑ-
πῆρχε δὲ εἰς τὰς Πάτρας μία πλουσιω-
τάτη χήρα, ἡ περίφημος Δανηλίδς, ἡ-
τις διηθύνετο ὁλόκληρα ἐργοστάσια
ὕφαντικῆς. Ἡ πατρὶν ἀρχόντισσα ἔ-
ζησε περὶ τὰ μέσα τοῦ ἐνάτου αἰῶνος
καὶ τὸ ὄνομά της μᾶς διεσώθη, διότι
εἶχε συνδεθῇ μὲ τὸν Βασίλειον τὸν
πρῶτον, ὅταν αὐτός, ἄσημος ἀ-
κόμη ἱπποκόμος ἐνὸς βυζαντινοῦ ἄρ-
χόντος, ἦλθεν ὡς ἀκόλουθος αὐτοῦ
εἰς τὰς Πάτρας, καὶ ἐκεῖ ἐγνωρίσθη
μὲ τὴν Δανηλίδαν. Συνέπεσε δὲ νὰ ἀ-
σθενήσῃ καὶ νὰ μείνῃ ἐπὶ πολλοὺς μῆ-
νας νοσηλεύμενος μετὰ στοργῆς ὑπὸ
τῆς πλουσίας χήρας.

Ὅταν ἔγινε αὐτοκράτωρ δὲν ἐλη-
σμόνησεν ὁ Βασίλειος τὴν παλαιὰν φι-
λην του καὶ τὴν προσεκάλεσεν εἰς τὸ
Βυζάντιον. Εἶναι ἀφάνταστος ἡ πολυ-
τέλεια τῆς πομπῆς μὲ τὴν ὁποίαν ἐξε-
κίνησεν ἡ Δανηλίδς διὰ τὴν Κωνσταν-
τινούπολιν. Ἀμυθῆτον ἀξίας καὶ ἀνα-
ρίθμητα ἦσαν τὰ ὑφάσματα τὰ ὁποῖα
προσέφερε μαζί μὲ πολλὰ ἄλλα δῶρα

πρὸς τὸν αὐτοκράτορα. Ὁ αὐτοκρά-
τωρ τὴν ὑπεδέχθη μεγαλοπρεπῶς καὶ
τῆς ἀπένευσε τὸν τίτλον τῆς Βασι-
λομήτορος ὡς ὑψίστην τιμὴν.

Οἱ χωρικοὶ μας σήμερον ὀργάνουν
τὴν γῆν μὲ τὸ ἄροτρον τοῦ Ἡσιόδου
καὶ αἱ χωρικαὶ μας γνέθουν καὶ ὕφαι-
νουν μὲ τὴν πατροπαράδοτον ἡλακάτην
καὶ τὸν ἐργαλειὸν τῶν προγόνων μας.
Εὐτυχῶς τὰ τελευταῖα αὐτὰ ἔτη
πολλὰ κυρία καὶ δεσποινίδες κατα-
γίνονται μὲ τὸν ἐργαλειόν, ἀπὸ περὺς
δέ, χάρις εἰς τὴν ἐπιμονὴν τῆς Προέ-
δρου τοῦ Λυκείου Ἑλληνίδων, ἡ ὁποία
θα ἤθελε ν' ἀναστήσῃ ὁδὸς τὰς ἀρ-
χαίας παραδόσεις, ἔχουν στηθῇ εἰς τὸ
Λύκειον τῶν Ἑλληνίδων τρεῖς ἐργα-
λειοὶ καὶ φέρουν μάλιστα τὰ ὀνόματα
περιφήμων ὑφαντριῶν. Ὁ ἕνας ὀνομά-
ζεται Ἀράχνη, ὁ ἄλλος Ἐργάνη καὶ
ὁ τρίτος Εὐα. Εἰς τοὺς ἐργαλειοὺς
αὐτοὺς πολλὰ κυρία καὶ δεσποινίδες
διδάσκονται καθημερινῶς τὴν τέχνην
τοῦ ὕφαινε. Εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ ἐρ-
γαλειοῦ μας θὰ ἴδῃτε ἀκόμη διάφορα
περιεργὰ ἀντικείμενα, πού εἶναι ὅλα
σχετικὰ μὲ τὴν ὑφαντικὴν. Διότι με-
χρὶς ὅτου ἔλθῃ ἡ στιγμή τοῦ ἐργα-
λειοῦ προηγοῦνται διάφοροι ἄλλαι ἐρ-
γασίαι. Ἄν θέλετε νὰ τὰ εἰποῦμεν
ἀπὸ τὴν ἀρχὴν, πρέπει νὰ παρακολου-
θήσωμεν τὸ μαλλὶ ἢ βαμβάκι ἀπὸ τὴν
στιγμὴν πού τυλίγονται εἰς τὴν ἡλα-
κάτην, τὴν «ρόκαν».

Ὅταν ἐτοιμασθῇ πλέον μὲ τὴν ρό-
καν ἡ κλώστη τοποθετεῖται εἰς τὴν αἰ-
θερίαν ἀνέμῳ διὰ τὸ καλὰ ἰσμεῖν α.
Γρήγορα γρήγορα γυρίζει ἡ ἀνέμη
καὶ τυλίγεται ἡ κλώστη στὰ μα-
σοῦρια, μικρὰ κομμάτια καλαμιῶν
ἢ καὶ κυλίνδρους χαρτοῦ, τὰ ὁποῖα
τοποθετοῦνται εἰς τὸν καλαμοστά-
την. Πρέπει δὲ μετὰ προσοχὴν νὰ γεμι-
σθοῦν τὰ μασοῦρια, νὰ μὴ γίνουν ἀνα-
λυτὰ, νὰ μὴ πηγαίνῃ πολλὴ κλώστη
εἰς τὰς δύο ἄκρας κλπ. Καὶ τότε γί-
νεται ἡ δυσκολωτέρα ἐργασία, ἀπὸ
τὴν ὁποῖαν ἐξαρτᾶται πολὺ ἡ ἐπιτυχία
τῆς ὕφανσεως, τὸ διάσιμο. Ἀπλώ-
νεται δηλ. ἡ κλώστη εἰς τὴν διά-
στραν καὶ σταυρῶνεται.

Μετὰ τὸ διάσιμο γίνεται τὸ τυλί-
γμα εἰς τὸ ἀντί τοῦ ἐργαλειοῦ, καὶ
ἔπειτα τὸ μίτωμα, δηλ. τὸ πέρασμα
κάθε κλωστῆς ἀπὸ ἕνα μιτάρι καὶ κα-
τόπιν ἀπὸ τὰ δόντια τοῦ κτενιοῦ, καὶ
τέλος τὸ στερέωμα ὧων αὐτῶν τῶν
κλωστῶν εἰς τὸ ἀντίθετον ἄκρον τοῦ
ἐργαλειοῦ, εἰς τὸ ἐμπρόσθιον ἀντί.

Καὶ τώρα ἐτοιμάζεται ἡ σάϊτα. Το-
ποθετεῖται τὸ μασοῦρι ἐντὸς τῆς κερ-
κίδος καὶ ὅλα πλέον εἶναι ἔτοιμα διὰ
νὰ καθῇ ἡ ὑφαντρία καὶ ν' ἀρχίσῃ
τὴν ἐργασίαν της.

Εἶναι ἀδύνατον νὰ φαντασθῇ κανεὶς
τὴν ἀπόλαυσιν τοῦ ἐργαλειοῦ, ἂν δέν
καθῇ ὁ ἴδιος εἰς τὸ σκαμνὶ καὶ ἂν
δέν πιάσῃ μὲ τὸ χερί του τὴν σάϊταν,

(Συνέχεια εἰς τὴν σελίδα 1088)

ΚΑΛΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ

Ἡ ἐποχὴ μας εἶναι ἡ πιὸ δύσκολη
ἐποχὴ, πού ἀπὸ αἰῶνες ζῇ ἡ ἀνθρωπώ-
τητα. Ἀπαιτεῖ σκέψι ἰδιαίτερη, θάρ-
ρος ἀσυνήθιστο, ἐπιμονὴ ἀκαταμάχη-

τη. Ἡ ζωὴ ἔγινε ἀφάνταστα δύσκολη
καὶ θὰ μᾶς γονατίσῃ, ἂν δέν ξέρουμε
νὰ τὴν κυβερνήσουμε. Κι' αὐτὸ θὰ
μᾶς εἶναι πιὸ εὐκόλο, ὅταν δέν παρα-
θλέπουμε τίς λεπτομέρειες, ὅταν ἀφι-
ερώνουμε μέρικες ὥρες τὸ μῆνα γιὰ
τὴν συνταξὶ καὶ κατὰξί τῆς οἰκονο-
μικῆς πλευρᾶς τοῦ νοικοκυριοῦ μας.
Ἄν πρὶν δέν μᾶς χρειάζονταν μολύβι

καὶ χαρτί γιὰ νὰ κανονίσουμε τὰ ἔξο-
δά μας ἀνάλογα μὲ τὰ ἔσοδά μας,
τώρα μᾶς εἶναι ἀπαραίτητο γιὰ νὰ
μπορέσουμε νὰ κρατήσουμε μιὰ σχε-
τικὴ ἰσορροπία στὴν οἰκονομία μας.
Ξέρουμε ὅτι ἕνα σπίτι πού ἀπὸ αὐτὴ
τὴν ἀποψὶ δέν κυβερνᾶται καλὰ, χάνει
καὶ τὴν ψυχικὴν του ἡσυχία. Ἔρις καὶ
φιλονικία κυριαρχεῖ ἀνάμεσα στὴν οἰ-
κογένεια καὶ ἡ ζωὴ σιγὰ σιγὰ χάνει
τίς ὁμορφίες πού ἔχει νὰ μᾶς προσφέ-
ρῃ. Εἶναι ἀλήθεια πὼς μιὰ νοικοκυρά
μὲ περίσκεψιν θὰ κἀν καλὸ καταμερι-
σμὸ τῶν ἐσόδων τῆς οἰκογενείας πρὸς
τὴν εὐημερία τῶν μελῶν της. Τώρα
πρὸ πάντων εἶναι ἀνάγκη νὰ μάθῃ
τοὺς καλοὺς λογαριασμούς, νὰ ἔχῃ
τὸ βιβλίον της πού ἐπὶ τῇ βάσει ἐνός
συνετοῦ προϋπολογισμοῦ νὰ μὴν ἔξο-
δεύῃ ἄσκοπα οὕτε μιὰ πεντάρα. Ἔτσι
δέν θὰ βρίσκεται ποτὲ ἐκτεθειμένη οὕ-
τε ἀπέναντι τοῦ πατέρα, ἀδελφοῦ ἢ
συζύγου, πού τῆς ἐχειρίζεται τὸ χρῆ-
μα γιὰ τὴ διατροφή τῆς οἰκογενείας,
οὔτε καὶ ἀπέναντι τῶν προμηθευτῶν
της, μὴ ἔχοντας νὰ τοὺς πληρώσῃ στὴν
κατάλληλῃ καὶ ὥρισμένῃ στιγμῇ. Μὲ
τὸν τρόπο αὐτὸν τὸν καλὸν λογαρια-
σμὸν θὰ παγιώσῃ τὴν ἡσυχία ὧων
τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας της, ἔχον-
τας ἐπίσης ἡσυχίαν τὴ συνειδησι ὅτι
ἐκτελεῖ καλὰ τὸ καθήκον της.

ΠΟΛΛΑ ΚΑΙ ΔΙΑΦΟΡΑ

ΔΙΑ ΝΑ ΓΝΩΡΙΣΕΤΕ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Ο πρώτος σιδηρόδρομος της Ελλάδας ήρθε να λειτουργήσει το 1869 και είχε μήκος έννεα χιλιομέτρων, με διαδρομή απ' Αθηνών εις Πειραιά.

Κατά το έτος 1893 ή εφημερίς που είχε την μεγαλύτεραν κυκλοφορίαν ήτο ή «Ακρόπολις» με 10 χιλ. φύλλα, την δε μικρότεραν την είχαν ή «Ελικάς» με 25 φύλλα. Η δε αρχαιότερα εφημερίς ήτο ή «Αρχαιολογική εφημερίς», ιδρυθείσα το 1837.

Η αρχαιότερα ατμοπλοία εν Ελλάδι ήτο του Τζών Μάκ Δουκά, ιδρυθείσα το 1856. Δεύτερα κατά σειράν του Γουδή, ιδρυθείσα από τον Δ. Π. Γουδή το 1879 και τρίτη ή Πανελληνίος, ιδρυθείσα το 1883.

Ο πρώτος δημόσιος δρόμος που κατασκευάσθη εις την Ελλάδα είναι ή απ' Αθηνών εις Πειραιά, από Βαυαρούς στρατιώτας, και ή δεύτερος ή από Ναυπλίου εις Αργός και Τρίπολιν.

Η αρχαιότερα των εν Ελλάδι ασφαλιστικών εταιρειών ήτο ή υποκατάστημα της «Αδριατικής», έδρευούσης εις την Τεργεστήν. Κατ' αρχάς είχε καί προσωπία, αναγνωρισθείσα διά Βασιλικού Διατάγματος του Βασιλέως Όθωνος, την 15 'Απριλίου 1839.

ΤΑ ΠΡΩΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΝΟΜΙΣΜΑΤΑ

Όταν ή Καποδιστρια ήρθε στην Ελλάδα για ν' αναλάβη την διακυβέρνησιν της χώρας, μία από τις πρώτες του έκπολιτιστικές ενέργειες ήσαν να προικίσθην τα παρτίδα του και με νομισματοκοπείον, που ιδρύθηκε στην Αίγινα, στις αρχές του 1828. Τα μηχανήματα όμως που χρησιμοποιήθηκαν για τον σκοπόν

αυτών δεν ήταν καινούργια, αλλά τα ίδια εκείνα που δύο αιώνες πριν είχαν χρησιμοποιήσει οι Ιππότες της Ρόδου για την κοπή των νομισμάτων τους.

Μετά την διάλυσιν του νομισματοκοπείου της Αίγινας, τα μηχανήματα αυτά μετεφέρθησαν στο Όπλοστάσιον του Ναυπλίου, όπου πιθανόν να βρίσκονται ακόμη και σήμερα. Ο Κυβερνήτης τα είχε αγοράσει από την Μάλταν με την μεσίτειαν του Α. Κονσταυλίου και έστοίχισαν μόνον 100 λίρες.

Τα πρώτα ελληνικά νομίσματα που έκκυκλοφόρησαν τότε ήταν ή άργυρος φοινίκας, το δεκάλεπτο, το πεντάλεπτο και το μονόλεπτο, που βρίσκονται σήμερα μόνο στο Νομισματικό Μουσείο.

ΟΙ ΠΡΩΤΕΣ ΣΦΡΑΓΙΔΕΣ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Από την αρχή της Έπαναστάσεως μέχρι του 1828, όλες οι δημόσιες σφραγίδες είχαν για σύμβολο την Αθηνά.

Όταν όμως παρέλαβε την κυβέρνησις της χώρας ή Καποδιστριας αντικατέστησε αυτό το σύμβολο με τον Φοινίκα που γεννιέται από την στάχτη του. Το σύμβολο αυτό ήταν του Πανεπιστημίου της Πάδουας, όπου έσπουδαζαν τότε όλοι οι νέοι της Κρήτης και της Έπανάστασης. Έκει λοιπόν το είδε ή Καποδιστριας, και όταν ήρθε στην Ελλάδα δεν βρήκε καλύτερο για να συμβολίσθ η χώρα μας που ξαναγεννήθηκε απ' τη σκλαδιά τούτων αιώνων.

ΤΟ ΠΡΩΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΟ

Στις 24 Σεπτεμβρίου 1828 ή Κυβερνήτης Καποδιστριας όπέγραψε στην Πόρο ψήφισμα περί συστάσεως ταχυδρομείου. Το ψήφισμα όμως αυτό δεν εφαρμόστηκε άμέσως, αλλά τον Μάϊον

του 1829, όταν διωρίστηκε γενικός διευθυντής των Ταχυδρομείων ή Αλέξιος Λουκόπουλος. Η πρώτη ταχυδρομική σύμβασις της Ελλάδος έγινε με την Αυστρίαν στις 23 Φεβρουαρίου 1834 και ή μεταφορά του πρώτου ταχυδρομείου στο ξωτερόκο έγινε φυσικά με ένα ιστιοφόρο.

Ο ΕΦΕΥΡΕΤΗΣ ΤΟΥ ΠΙΕΣΤΗΡΙΟΥ

Όταν ή Γουτεμβέργιος έφευρε τα τυπογραφικά στοιχεία, έδωκε φυσικά και τον τρόπον με τον οποίον θα ήμπορούσε να τα χρησιμοποιήσει. Κατεσκεύασε δηλαδή το πρώτον πιεστήριον, το όποιον ήτο πρώτα ξύλινον και μετά σιδηρούν, χειροκίνητον, φυσικά. Έπειτα, κατά τον 19ον αιώνα, ή Άγγλος Γουλιέλμος Νίκολσον το έκαμε μηχανοκίνητον.

Το πιεστήριον όμως αυτό δεν είχε καμμίαν σχέση με το σημερινόν. Το νεώτερον μηχανήμα που έδωσε τούτον μεγάλην ώθησιν εις την τυπογραφικήν τέχνην, όφειλεται εις ένα Γερμανόν, τον Φρειδερίκον Καϊνίγκ, που έγεννήθη εις το Αϊσλεμπεν το 1774 και απέθανεν εις τα 1833 παρά το Βούρμπουργκ. Η δε Ιστορία της εφευρέσεώς του είναι ή εξής:

Ο Καϊνίγκ ήτο τυπογράφος και ως τοιοῦτος ένδιεφέρετο διά την καλὴν εκτύπωσιν των βιβλίων του, αλλά και διά την ταχύτητα της εργασίας. Κατ' αρχάς έσκέφθη να κινήσ η μηχανήν το παλαιόν πιεστήριόν του, που δεν ήτο παρά μία απλή πρέσσα, αλλά τα άποτελέσματα δεν υπήρξαν καθόλου ικανοποιητικά. Έσκέφθη επί πολύ, όταν τού έπέρασε από τον νουν ή μεγάλη Ιδέα, όπως συμβαίνει πάντοτε με τας μεγάλας εφευρέσεις που λύουν σπουδαιότατα οικονομικά προβλήματα.

«Έως τώρα, έσκέφθη ή Καϊνίγκ, όλοι αι προσπαθείαν των εφευρετών είχαν ως άφετηρίαν την όριζόντιαν πίεσιν του χάρτου επί των τυπογραφικών στοιχείων. Δεν δοκιμάζω με την κυλινδρικήν πίεσιν, να ίδωμε κατά πόσον θα έπιτύχω το άποτέλεσμα που θέλω;» Αυτό άκριβώς έχρειάσето. Καί έντός όλίγου κατεσκεύασε το πρώτον κυλινδρικόν πιεστήριον με την εύκολαν που θα κατεσκεύαζεν ένα παιγνιόδο.

Εις την Γερμανίαν όμως ή εφευρεσις δεν έπροκάλεσε πολύ το ένδιαφέρον, και ή Καϊνίγκ, διά να μη χρεωκοπήσ, μετηνάστευσε το 1806 εις την Άγγλιαν. Καλύτεραν έποχην και καλύτεραν χώραν δεν ήτο δυνατόν να εύρη. Άκριβώς εκείνας τας ημέρας εις το Λονδίνον ή εκδόστης των «Τάιμς» Τζών Γουώλτερ ήτο άπελπιμένος διότι δεν ήμπορούσε να ικανοποιήσ τάς άπαιτήσεις του διαρκώς αύξανόμενου αναγνωστικού κοινού της εφημερίδος του. Καί έλεγε διαρκώς εις τους φίλους του: «Δώστέ μου μίαν μηχανήν με την όποιαν να ήμπορώ να τυπώω χιλιάδας φύλλων εις μίαν ώραν, και σας κάνω εκατομμυριούχους!».

Κάποιος το έλεγε αυτό εις τον Καϊνίγκ, ή όποιος έσπεκέφθη άμέσως τον Γουώλτερ και τού άνεκοίνωσε την εφευρέσειν του. Ο Γουώλτερ έμεινε κατενθουσιασμένος και ή Καϊνίγκ έκάλεσεν άμέσως από την Γερμανίαν τον φίλον του μηχανώνον Άνδρέαν Φρειδερίκον Μπάουερ, που κατεσκεύασε το 1811 το πρώτον κυλινδρικόν πιεστήριον, το όποιον έλειτούργησε διά την εκτύπωσιν εφημερίδος.

Οι «Τάιμς» ήρξαν από τότε να τυπώνονται εις 1.500 φύλλα την ώραν και ή Καϊνίγκ έγινε εκατομμυριούχος.

Ήταν ένας πλούσιος μιά φορά που είχε μιά κόρη. Αυτή ή κόρη κάθονταν και κεντούσε στο παραθύρι. Κι' εκεί που κεντούσε πέρασε ένα πουλί και της είπε: Τί κεντάς και τί χρυσώνεις; Άντρα πεθαμένο θα πάρης.

Τότε κλαίγοντας πάει ή κόρη στον πατέρα της και του λέει όσα της είπε το πουλί. Κι' ό πατέρας της της λέει: Πουλί είναι κι' άς λαλή!

Και το πουλί πήγαινε πολλές φορές στο παραθύρι και της έλεγε τά ίδια, κι' ή κόρη πήγαινε στον πατέρα της, και του ξανάλεγε, όσα της έλεγε το πουλί. Και μιά φορά που ήταν με τις φίλες της κι' έπαιζε έξω, τις έπιασε μιά βροχή και πήγαν και στάθηκαν από κάτω από τη σκεπή ενός σπιτιού, που βρίσκονταν εκεί κοντά. Κι' εκεί που στέκονταν, άνοιξε ή πόρτα και μπήκε μέσα, και πάλι έκλεισε ή πόρτα μοναχή της. Κι' εκεί που κάθονταν με την άράδα, κι' εκεί σε μιά κάμαρα βρήκε ένα βασιλόπουλο πεθαμένο, που είχε ένα χαρτί στο χέρι του γραμμένο και το διάβασε και είδε που έγραφε: Όποιος έρρη έδώ και καθίσθ, και μείνη τρεις βδομάδες, τρεις μέρες και τρεις ώρες, χωρίς να κοιμηθί, έγω θα σηκωθώ, κι' αν είναι άντρας θα τον κάνω ύπασπιστή μου, κι' αν είναι γυναίκα θα την πάρω γυναίκα μου.

Τότες αυτή, σαν διάβασε αυτό το χαρτί, έκασε τρεις βδομάδες και τρεις μέρες χωρίς να κοιμηθί. Κι' ήταν ακόμη να κάθω τρεις ώρες, όταν είδε από κάτω μιά γύφτισσα, και την άνέβασε από το παραθύρι και της λέει: Κάτσε έδώ δυο ώρες, κι' έγω θα κοιμηθώ, κι' ύστερ' από δυο ώρες να με ξυπνήσης. Καλά, της είπε ή γύφτισσα. Και κείνη έπεσε να κοιμηθί. Η γύφτισσα όμως δεν την ξύπνησε, μόν' έκασε και τις τρεις ώρες μοναχή της. Κι' όταν ξύπνησε το βασιλόπουλο βρήκε τη γύφτισσα και της λέει: Έσύ είσαι ή γυναίκα μου.

Τότες του είπε ή γύφτισσα: Πάρε αυτή που κοιμάται και βάλτ' την να βόσκη τις χήνες. Κι' αυτός την πήρε και την έβαλε κι' έβασκε τις χήνες. Μιά μέρα ήρθε μήνυμα στο βασιλόπουλο να πάη να πολεμήσθ, και φώναξε τη γυναίκα του και της είπε τί θέλει να της φέρη. Και κείνη του είπε να της φέρη μιά φορεσιά χρυσή.

Και φωνάζει και τη χηνοβοσκοῦ και τη ρωτάει: Χρειάζεσαι τίποτε να σου φέρω, σαν γυρίσω;

Και κείνη του είπε: Θέλω να μου φέρης το μαχαίρι της σφαγής, τ' άκόνι της ύπομονής και το κερί τ' άμάλαχτο. εί δέ μή, να μην κινήσ τ' άλογό σου.

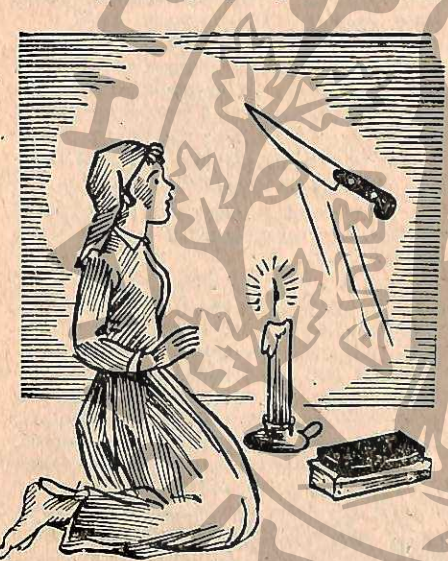
Τότες κίνησε και πήγε στον πόλεμο και νίκησε τους έχθρούς του. Κι' όταν γύριζε πήρε της γυναίκας του τη χρυσή φορεσιά και της χηνοβοσκούς, εκείνα που του είπε, λησμόνησε να της τά πάρη. Και καθώς πήγε να κινήσ, δεν ήθελε τ' άλόγο του να πάη μπροστά. Τότες κάθισε και συλλογίζονταν. Ύστερα στοχάστηκε εκείνα που είχε τάξει της χηνοβοσκούς, και ρωτώντας τή βρήκε σ' ένα έργαστήρι και τ' άγόρασε. Και κείνος όπραματευτής του είπε: Τίνος τά παίρνεις αυτά;

— Της δούλας μου, είπε ή βασιλιάς. Σαν της τά δώσης, να ιδής τί θα τά κάνη, του λέει ή πράματευτής.

Κι' ή βασιλιάς τά πήρε και πήγε στην πατρίδα του, κι' όταν έφθασε, τον ρώτησε ή γυναίκα του: Μου έφερες εκείνο που σου είπα;

— Σου τόφερα, της είπε ή βασιλιάς, και της έδωσε τη χρυσή φορεσιά. Έδωσε και της χηνοβοσκούς το μαχαίρι, το άκόνι και το κερί. Κι' αυτή τά πήρε και πήγε στο καλύβι της και κλείστηκε μέσα, κι' έβαλε τ' άκόνι της ύπομονής κατά γής, κι' άπάνω σ' αυτό έστησε το μαχαίρι της σφαγής, κι' άναψε και το κερί το άμάλαχτο, και το έστησε κι' αυτό κοντά στο μαχαίρι.

Κι' ή βασιλιάς την πήρε από κοντά

και πήγε και παραμόνευε να ιδή τί θα κάνη. Κι' αυτή άρχισε κι' έλεγε: Τί κάθεται μαχαίρι της σφαγής; Δέ σηκώνεσαι να κόψης το λαϊμό μου;

Τότες σηκώθηκε το μαχαίρι να της κόψη το λαϊμό, και τ' άκόνι της ύπομονής το τράβηξε πίσω. Κι' όταν σηκώνονταν το μαχαίρι, τρεμόσθινε το κερί το άμάλαχτο. Έγώ ήμουν άρχοντοπούλα, κι' όταν κεντούσα, έρχόταν ένα πουλί και μου έλεγε: Τί κεντάς και τί χρυσώνεις; Άντρα πεθαμένο θα πάρης; και δεν το πίστευα.

Τι κάθεται μαχαίρι; Δέ σηκώνεσαι να κόψης το λαϊμό μου; (τότες σηκώθηκε το μαχαίρι, και τ' άκόνι το τράβηξε πίσω). Και μιά φορά που έπαιζα με τις φίλες μου, μάς έπιασε μιά βροχή, και στάθηκα στην πόρτα τούτου του παλατιού, όσο να περάσθ ή βροχή. Τι κάθεται, μαχαίρι της σφαγής, και δέ σηκώνεσαι να κόψης το λαϊμό μου; (τότες σηκώθηκε το μαχαίρι καταπάνω της, και τ' άκόνι το τράβηξε πίσω) κι' άνοιξε ή πόρτα και με τράβηξε μέσα, κι' άφοῦ περπάτησα όλες τις κάμαρες, πήγα και στην κάμαρα του βασιλόπουλου, και είδα το χαρτί που είχε στο χέρι του, και το διάβασα. Τι κάθεται, μαχαίρι της σφαγής, και δέ σηκώνεσαι να κόψης το κεφάλι μου, (σηκώθηκε καταπάνω της, και τ' άκόνι της ύπομονής το τράβηξε πίσω). Κι' έκασα τρεις βδομάδες και τρεις μέρες χωρίς να κοιμηθώ, κι' ύστερα πέρασε ή γύφτισσα, που την έχει τώρα γυναίκα, από κάτω απ' το παραθύρο, και την άνέβασα πάνω και της είπα να κάθω να φυλάξη δυο ώρες, κι' αυτή έκασε τρεις ώρες, και δέ με ξύπνησε, και πήρε αυτή γυναίκα το βασιλόπουλο, και μένα μ' έκανε χηνοβοσκοῦ. Πώς το βαστάς αυτό, μαχαίρι της σφαγής, έγω να κάτσω τρεις βδομάδες άύπνη και να είμαι χηνοβοσκοῦ, κι' αυτή ή γύφτισσα να κάθω τρεις ώρες και να γίνη αυτή βασιλοπούλα; Πώς το βαστάς μαχαίρι; Τότες σηκώθηκε το μαχαίρι της σφαγής ψηλά πολύ, που τ' άκόνι της ύπομονής δέ μόπορε να το φτάσθ, και το κερί σβήστηκε όλωσδιόλου. Τότες το βασιλόπουλο, — που τ' άκουγε όλα αυτά, — άνοιξε την πόρτα και μπήκε μέσα, κι' άρπαξε το μαχαίρι που πήγαινε καταπάνω της άρχοντοπούλας, και την πήρε και την έκανε γυναίκα του, και τη γύφτισσα την έκανε χηνοβοσκοῦ.

ΑΜΟΙΒΑΔΕΣ

Τώρα που άρχίζει το καλοκαίρι και οι κίνδυνοι να κολλησθ κανείς άμοιβάδες είναι συχνότεροι, νομίζομεν ότι είναι άπαραίτητον να μάθωμε και για τις άμοιβάδες, ώστε άφ' ενός να ήμπορούμε να προφυλαχθώμεν και άφ' έτέρου να ξέρωμεν πώς θα γιατρευτούμε εάν κολλησώμε. Οι άμοιβάδες, παρ' ότι ένόμιζαν άλλοτε ότι είναι σπανία άρρώστεια στην Ελλάδα, είναι άτυχώς πολύ συχνή και άρκετά επικίνδυνος. Από στατιστική των τελευταίων έτών βλέπομε ότι επί 100 ατόμων, 12 πάσχουν από άμοιβάδες, άδιάφορον εάν παρουσιάζουν έκδηλα συμπτώματα έλαφρά ή δεν παραπονούνται δι' ούδέν σύμπτωμα και άποκαλύπτεται ή νόσος όλως τυχαίως. Η νόσος είναι έντελώς και πάντοτε κοιλικής μορφής, με έπιπλοκήν μόνον από το σπχότι και από κανένα άλλο όργανον, όπως κακώς νομίζουν πολλοί Ιατροί, οι όποιοι υπερβάλλοντες τά πράγματα παραμελούν συχνότατα την διάγνώσιν της πραγματικής νόσου και την θεραπείαν της, έπειδή βρίσκουν άμοιβάδες σε σαπροφυτική

κατάστασι εις τά κόπρανα. Ένα παράδειγμα: Ένας άρρωστος παραπονείται για έλαδένια και πόνους στην κοιλιά ή στο στομάχι, ή γιατρός ύποπτεύεται άμοιβάδες και κάνει εξέταση των κοπράνων, ή όποια άποδεικνύει ότι υπάρχουν άμοιβάδες. Άρχίζει ή έπώδυνος και πολυδάπανος θεραπεία, χωρίς κανένα άποτέλεσμα. Άλλος γιατρός, περισσότερον προσεκτικός, συνιστά εξέτασιν αίματος και άποδεικνύει ότι όλα τά συμπτώματα όφείλονται σε ούρία, ή όποια και παρέρχεται έπομένως να θέτωμε τη διάγνώσιν των άμοιβάδων άφοῦ βεβαιωθώμε από άλλες εξέτάσεις προσεκτικές ότι δεν υπάρχει άλλη αίτια των συμπτωμάτων, έπίσης αν συμβαίνη να βρίσκωμε και άμοιβάδες δεν είναι ύποχρεωτικό να τις κατηγορούμε ως την κυρία αίτια, αλλά να τις θεραπεύωμε, ώστε να μη γίνουν άργότερα αίτια πολλών κακών.

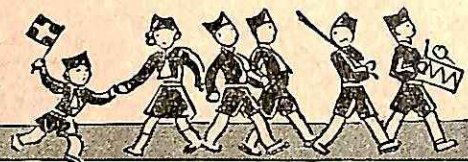
Οι άμοιβάδες είναι πρωτόζωα της οικογενείας των ριζοπόδων, είναι δηλ. μονοκυττάρια όργανισμοί με πρωτόπλασμα και πυρήνα, όπως τά κύτταρα που άποτελούν τον οργανισμό μας. Κινούνται με ψευτοπόδια, τά όποια γίνονται από το πρωτόπλασμα διά προεκβολής αυτού. Τόσον οι κινήσεις, όσον και το μέγεθος των άμοιβάδων διαφέρει άναλόγως του είδους αυτών.

Νομίζω περιττόν να τονίσω ότι αι άμοιβάδες είναι όραται μόνον διά του μικροσκοπίου και όχι διά γυμνού όφθαλμού. Άμοιβάδων υπάρχουν πολλά είδη, τά περισσότερα δέ είναι σαπρόφυτα, δηλ. μικρόβια που βρίσκονται στο έντερο του ανθρώπου χωρίς να προξενούν καμμία βλάβη. Μόνον δέ μία άμοιβάς, ή λεγομένη αιματοφάγος ή Ιστολυτική, είναι παθογόνος και προκαλεί την άμοιβάδωσιν. Έν τούτοις δεν συμφωνούν όλοι οι έπιστήμονες ως προς το είδος της παθογόνου άμοιβάδος. Πάντως ήμείς ένδιαφέρει περισσότερο να ξέρωμε πώς θα προφυλαχθώμε και πώς θα γιατρευτούμε και όλιγώτερο οι αιώνιες διχογνωμίες των γιατρών. Οι άμοιβάδες γεννούν ώρια, τά όποια όνομάζονται κύστει, και τά όποια κατόπιν μεταβάλλονται εις άμοιβάδες. Αί κύστεις μάς ένδιαφέρουν σπουδαίως, διότι δι' αυτών κυρίως μεταδίδεται ή νόσος εις τον άνθρωπον και τούτο διότι έχουν μεγάλην άντοχήν και παραμένουν επί μακρόν χρόνον εις τά φρούτα ή εις τά χόρτα, ενώ οι άμοιβάδες καταστρέφονται εύκολα από την έπίδρασιν του ψύχους ή του ήλιου. Εις το έπόμενον θα άσχοληθώμε με τά συμπτώματα και με την θεραπείαν της νόσου.

Γ. Μπαμπούρης
Παιδίατρος

Ο Κήρυξ

ΕΝΑΣ ΕΠΙΣΚΕΠΤΗΣ

Ο ΑΡΧΗΓΟΣ

Στόν Τομέα χθές είχαμε μάθημα 'Εθνικής αγωγής. 'Ο Τομεάρχης πού τόν αγαπούμε όλοι οί Σκαπανείς, γιατί είναι βέβαια αúστηρός στις ώρες της ύπηρεσίας και τών ασκήσεων, μὰ στις διδασκαλίες είναι τόσο ευχάριστος, πού τόν ακούμε όλοι με χαρά, μὰς μίλησε γιά τόν 'Αρχηγό. Τί ώραία πού τὰ είπε! Μὰς είπε γιά τήν καλwsύνη του, γιά τήν απλότητά του, γιά τήν αγάπη του πρὸς όλους ἐμᾶς, γιά τὸ ἐνδιαφέρον του σὲ ὅ,τι ἀφορᾷ τὴν ὑγεία μας, τὴν πρόοδό μας καὶ στὸ σχολεῖο, ὅσοι εἴμαστε μαθηταί, καὶ στὶς ἐργασίες μας, ὅσοι δουλεύουμε. Μὰς είπε ἀκόμη πόσο κοπιᾷ μετὰ τὶς μεγάλες φροντίδες πού ἔχει νὰ διευθύνῃ τὸ Κράτος δλόκληρο: τὸ Στρατό, τὸ Ναυτικό μας, τὴν 'Αεροπορία μας, νὰ στέκῃ σὺν πατέρας πάνω ἀπ' ὅλον τὸν Λαό, τοὺς γεωργούς, τοὺς τεχνίτες, τοὺς ἐμπόρους, νὰ μαθαίνει τὶς ἀνάγκες πού ἔχουν καὶ νὰ τοὺς βοηθῇ νὰ προοδεύουν. 'Όλη τὴν ἡμέρα καὶ τὴν περισσότερη νύχτα τὴν περνᾷ νὰ ἐργάζεται ἀκούραστα. Καὶ μετὰ ὅλο τὸ φορτίο αὐτὸ τῆς ἐργασίας ὁ καλὸς 'Αρχηγός μας βρίσκει ἀρκετὸ χρόνο νὰ παρακολουθῇ σὲ ὅλη τὴν 'Ελλάδα τὴν 'Εθνικὴν μας 'Οργάνωσι: τοὺς Φαλαγγίτες καὶ Φαλαγγίτισσες, τοὺς Σκαπανεῖς καὶ τὶς Σκαπάνισσες, καὶ νὰ μαθαίνει κάθε μέρα ἀν γινώμαστε καλύτεροι, ἀν εἴμαστε πειθαρχικοὶ στοὺς ἀνωτέρους μας, ἀν παρακολουθοῦμε τακτικὰ τὶς ἀσκήσεις, τὶς ἐκδρομές, τὰ παιχνίδια... Καὶ ἐτελεῖωσε τὴ διδασκαλία του ὁ Τομεάρχης μας μετὰ αὐτὰ τὰ λόγια:

«Αὐτὸν τὸν καλὸ πατέρα πρέπει ὅλοι νὰ τὸν ἔχουμε διαρκῶς παράδειγμα καὶ νὰ τὸν μιμούμεθα στὴν ἐργατικότητα, στὴν καλwsύνη, στὴν απλότητα, στὴν αγάπη του πρὸς τὴν 'Ελλάδα, γιά τὴν ὁποία ἐργάζεται νύχτα καὶ μέρα. Καὶ 'Ελλάδα εἴμαστε ὅλοι ἐμεῖς...».

Ο ΜΕΓΑΛΟΣ ΣΚΑΠΑΝΕΑΣ

Χθές τὸ βράδυ, καθὼς ἤμουν πιασμένος στὸ κρεβάτι μου, μοῦ ἔκαμε τὴν ἐπίσκεψι κάποιος ἀγνωστος. Καί, πρέπει νὰ τὸ πῶ, ἐφέρθηκε μετὰ πολλὴ ἀγένεια, γιατί ἐμπῆκε χωρὶς νὰ χτυπήσῃ τὴν πόρτα καὶ νὰ ζητήσῃ τὴν ἀδεια. 'Απλῶς «ἐσφύριξε ἀπὸ τὴν κλειδαρότρυπα». 'Επειδὴ συνηθίζω νὰ κοιμάμαι δίχως φῶς, καὶ τὸ δωμάτιο ἦταν σκοτεινόν, ὁ κύριος αὐτὸς φαίνεται πὼς ἐσκόνησε στὸ τραπέζι μου καὶ μοῦ ἀναποδογύρισε ὅλα τὰ χαρτιά πού ἦταν ἐπάνω. 'Υστερα μετὰ πηλίσασε στὸ κρεβάτι μου τόσο πολὺ, πού ἐνοιῶσα τὴν ἀναπνοή του στὸ πρὸσωπό μου καὶ ἦταν τόσο κρύα πού ἐκατάλαθα ρίγος σ' ὅλο τὸ σῶμα καὶ ἀρχισα νὰ φτερνίζωμαι. 'Υστερα τὸν ἀκούσα νὰ βγαίνει ἔξω ἀπὸ τὸ ἀνοιχτὸ παράθυρο καὶ νὰ οὐρλιάζῃ σὺν σκυλὶ ἔξω στὸν κήπο. 'Εσκέφθηκα τότε: 'Αφοῦ ὁ κύριος αὐτὸς βγαίνει τόσο εὐκόλα ἀπὸ τὸ παράθυρο μπορεῖ βέβαια νὰ ξαναμῇ πάλι ἀπὸ κεῖ. 'Επὶ δεῖξα λοιπὸν ἀπὸ τὸ κρεβάτι καὶ πρῶ-

τὰ ἐπλησίασα τὴν πόρτα καὶ τὴν κλείδωσα, ὕστερα ἔκλεισα καὶ τὸ παράθυρο: «Τώρα σὺν τοῦ ἀρέσει, ἐσκέφθηκα, ἂς σφυρίξῃ, ἂς σφυρίξῃ ὅσο θέλει ἀπὸ τὴν κλειδαρότρυπα, τὴν πόρτα ὅμως δὲν θὰ μπορέσῃ, ὅσο κι' ἂν θέλῃ, νὰ τὴν ἀνοίξῃ καὶ ἔτσι γλυτώσαμε...».

'Υστερα ἀπὸ αὐτὰ ἔπεσα πάλι στὸ κρεβάτι μου καὶ δὲν ἐύπνησα πιά παρά σταν βγῆκε ψηλὰ ὁ ἥλιος.

Τὸ πρῶτὸ πού σηκώθηκα, τί νὰ ἰδῶ; 'Ο περίεργος αὐτὸς κύριος φαίνεται ὅτι ἀφοῦ εἶδε πὼς δὲν μποροῦσε νὰ ἐνοχλῇ ἐμένα, τὰ ἔβαλε μετὰ τὸν κήπον μας, μετὰ τὸν ὅποιον τὰ εἶχε βαλμένα ὅλη τὴ νύχτα. 'Όταν λοιπὸν κατέβηκα κάτω εἶδα τὸν κήπο ἄνω κάτω: Μῆλα, ροδάκινα, ἀχλάδια, ἄνθη καὶ αὐτὰ ἀκόμη τὰ φύλλα τῶν δένδρων ἦσαν μαδημένα καὶ εἶχαν πεταχθῇ κάτω στὸ χῶμα!...

'Εκατάλαθα τότε ποῖος ἦταν ὁ ἐπισκέπτης μου, ὅπως φαντάζομαι ἐκατάλαβατε καὶ σεῖς καλοὶ μου φίλοι.

Συλλογιζόταν τὸν ἑαυτὸ του στὴ μέση τοῦ Παραδείσου, μετὰ τὸ κεφάλι ἀναγερτό, νὰ τραγουδᾷ, κι' ὁ κόσμος νὰ χαλάῃ ἀπ' τὰ χειροκροτήματα...

Ποῖο τραγουδάκι θὰ τοὺς πῶ πρῶτο; συλλογίστηκε. Τὴν «Κερασίᾳ» ἢ ἐκεῖνο τὸ ἄλλο, πού ἔκανα σήμερα πρῶτὴ γιά τοὺς καμμένους τοὺς γαϊδάρους;

«Μέσ' στὸν ἥλιο, στὴ βροχή, καὶ στὴν πράσινη ἐξοχή τὰ γαϊδούρια τὰ καμμένα πᾶνε πᾶνε φορτωμένα ἄχ, γαϊδούρια μου καμμένα καὶ μοῦ καίγεται ἡ ψυχὴ!».

Ἐάφνου, δυὸ κόκκινες σπιθὲς ἀστράψαν μέσ' στὴ νύχτα. Κι' ἕνα-δυὸ βήματα πρὸς πίσω, δυὸ πράσινες σπιθὲς, ἀκόμα μεγαλύτερες.

Σιγανὰ βήματα ἀκούστηκαν. 'Ο κύρ Μέντιος ἔπαψε τὸ τραγοῦδι του καὶ τέντωσε τ' αὐτὶ του, ἀνήσυχος.

— 'Ω ἀγαπημένε μου μαέστρο, ἀκούστηκε τότε ἡ φωνὴ τῆς θεοῦ 'Αλεπούς, ὦ ἀγαπημένε μου μαέστρο, σταμάτησε τὸ τραγοῦδι σου γιατί λιγώνουμε!...

'Ο κύρ Μέντιος χαμογέλασε μετὰ πολλὴ συγκατάβασι:

— Καλὰ, καλὰ, ἀγαπητὴ μου φίλη, εἶπε, δὲν τραγουδᾷς πιά! Μιὰ δοκιμὴ ἔκαμα μονάχα. Μὰ ποῖος ἔρχεται μαζί σου; ρώτησε ἑαφνισμένος, ὅταν εἶδε τὸ λύκο νὰ ξεπροβάλλῃ μισω ἀπὸ τὴν ἀλεπού.

— 'Επιτρέψέ μου νὰ σοῦ συστήσω,

Ὁ Κήρυξ

Ἐξομολογήματα

'Ο Τοτὸς ἐξηγεῖ στὴ Λιλίκα τί εἶναι ὑγρὸν ἢ ρευστόν. Καὶ τῆς λέγει:

— Νά, ρευστό εἶναι ὅ,τι τρέχει.

Κι' ἡ Λιλίκα:

— 'Ωστε κι' ἐμεῖς, ὅταν τρέχουμε, εἴμαστε ρευστά;

— Τοτό, ψωνίσατε γιά τὴν ἑορτὴν τῆς μαμᾶς σου;

— Ναί, Μιμῆ μου. 'Ο μπαμπᾶς ἔφερε μισὸ γάλο καὶ μισὸ ἄρνι.

— Ζωντανὰ ἢ σφαγμένα;

'Ο Πέτρος καὶ ὁ Κώστας πηδοῦν. 'Ο πρῶτος, πού περνᾷ τὸν δεύτερο στὸ πῆδημα, τοῦ φωνάζει θριαμβευτικὰ:

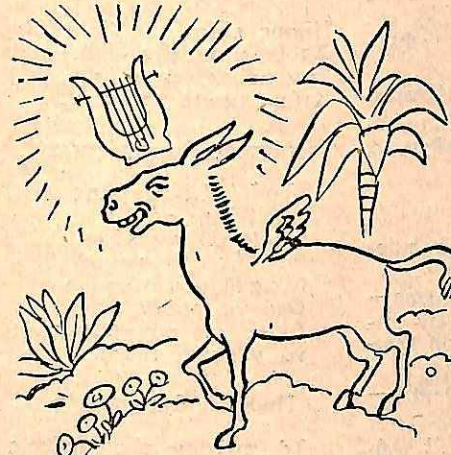
— Κώστα! σὲ περνῶ δυὸ πόδια!

Καὶ ὁ Κώστας:

— Τὸ ξέρω. Εἶσαι τετράποδο!

ἀγαπημένε μου μαέστρο, ἔκαμε ἡ ἀλεπού, ἕνας ἀπὸ τοὺς μεγαλύτερους θαυμαστὲς σου. 'Η εὐγένειά του, ὁ Γέρο Λύκος. Πολὺ φιλόμουςος, Δὲν μποροῦσε πιά νὰ ζήσῃ ἀν δὲν ἔκανε τὴ γνωριμία σου.

— Οὐέα! Οὐέα! ἔγρουξε ὁ λύκος

'Ο κύρ Μέντιος φαντάζονταν ὅτι βρίσκεται στὸν Παράδεισο.

στὴ γλῶσσα του, πού θὰ πῇ: Καλὴ σπέρα, καλὴ σπέρα!

'Ο κύρ Μέντιος ἔφριξε. Τὴ φωνὴ αὐτὴ τὴν ἔφερε. Αὐτὸς λοιπὸν ὁ μεγάλος φιλόμουςος, ὁ μεγάλος θαυμαστής του, ἦταν ὁ λύκος, ὁ Γέρο Λύκος, ὁ διάσημος λήσταρχος! Πῶ

πῶ! τί ἀντιπαθητικὴ φωνὴ πού εἶχε! 'Ηταν ὅμως πολὺ καλανάθρεμμένος ὁ Μέντιος μας καὶ δὲν εἶπε τίποτα.

— Χαίρω πολὺ, εἶπε μονάχα κι' ἀνατρίχιασε σὰ νὰ τοῦ ἔρριχναν ἕναν κουβά κρύο νερὸ στὴν ἀσημένια του ράχι.

— Τί καθόμαστε! Πᾶμε στὸν παράδεισο! φώναξε ὁ λύκος μετὰ φοβερὴ βία! Πεινάω!

— Πῶς εἶπατε; ἔκαμε ὁ κύρ Μέντιος καὶ τινάχτηκε δυὸ βήματα πρὸς πέρα. Τ' αὐτιά του ὠρθώθηκαν ἀπὸ τὴν πολλὴ τρομάρα.

'Η θεοῦ 'Αλεπού χτύπησε μετὰ τὴν οὐρά της τὸ στόμα τοῦ λύκου.

— Ἀνόητε! ψιθύρισε.

Στράφηκε ὕστερα στὸν κύρ Μέντιο:

— Ἀγαπητὴ μου μαέστρο, εἶπε, ὁ κακόμοιρος ὁ Λύκος εἶναι λίγο ἀνόητος. Μὴν τοῦ δίνεις σὲ παρακαλῶ καμμιὰ σημασία. Δὲν μπορεῖ νὰ μιλήσῃ καὶ τὰ λέει ὅλα ἀνάποδα. Θέλει λόγου χάρι νὰ πῇ: «Εἶμαι εὐτυχὴς πού σὰς γνώρισα» καὶ λέει: «Πεινάω!» Μὰ ἐγὼ ξέρω πόσο σὲ θαυμάζω.

Κι' ἔκανε ἡ καμπόνηρη πὼς σκάζει ἀπ' τὰ γέλια.

— Στὸν παράδεισο! Στὸν παράδεισο! φώναξε ὁ Γέρο Λύκος, πού δὲν εἶχε ποτὲ τοῦ ὁπομονή.

— Στὸν παράδεισο! Στὸν παράδεισο! φώναξε ἡ ἀλεπού κι' ἄρπαξε τὸν κύρ Μέντιο ἀπὸ τὸ πόδι.

ΤΟ ΜΕΓΑΛΟ ΨΑΡΙ ΤΡΩΕΙ ΤΟ ΜΙΚΡΟ

«Ἐνα πολὺ μεγάλο ψάρι, ψάρι φοβερό, τὰ δόλια τὰ μικρὰ ἐκυνηγοῦσε. Παρὰ νὰ κοπιᾷ μέσα στὸ νερὸ, τὸ ὅμοιό του νὰ τρώῃ προτιμοῦσε...

Καὶ νὰ ἔνα ψαράκι ξάφνου πέφτει πᾶπ!...

στὸ στόμα του μπροστὰ τὸ πεινασμένο. Δὲν ἄργησε ὁ φίλος, κάνει μιά, χάπ!... καὶ στὴν κοιλία του βρέθηκε θαμμένο!

«Ὅμως κι' αὐτὸ δὲν χάρηκε πολὺν καιρὸ γιά τὸ μεγάλο αὐτὸ κατόρθωμά του, γιὰτ' ἐνοιῶσε νὰ τὸν τραβᾷ σχοινὶ γερὸ... καὶ σίδερο τρυπάει τὰ σωθικά του...

Κυττάξετε πὼς παιδεύεται, πὼς σπαρταρᾷ, φαρδὺ πλατὺ, στὴ βάρκα ξαπλωμένο, γιὰτ' ἦταν τὸ ψαράκι δόλωμα ψαρά καὶ εἶχε ἀγκίστρι μέσα του κρυμμένο...

Δ. Γρ. Καμπούρογλου

'Ο 2ετής Σκαπανεὺς 'Ιωάννης 'Αν. Νταλίης.

8.

(Συνέχεια)

Μοῦ ἔδωσε καὶ μένα ὁ Θεὸς ἕνα χάρισμα. Πρέπει νὰ τὸ χρησιμοποῦν γιὰ νὰ κάνω ὅσο μπορῶ καλὸ στὸν κόσμο.

— Μεγάλῃ τιμῇ μου! ἀποκρίθηκε ἡ θεοῦ 'Αλεπού. Ἀγόρασα μάλιστα δυὸ εἰσιτήρια. 'Η συναυλία θ' ἀρχίσῃ τὰ μεσάνυχτα. Τώρα πρέπει νὰ πᾶω σπῖτι ν' ἀλλάξω τουαλέτα. Μετὰ ἕνα τέταρτο θὰ εἶμαι πάλι ἐδῶ. Καλὴν ἀντάμωσι ἀγαπητέ μου!

— Α-α-γκα! - Α-α-γκα! ἔκαμε ὁ γαϊδάρους, δηλαδὴ γειὰ χαρά! γειὰ χαρά!

— Οὐί! - οὐί! - οὐί! ἔκαμε κι' ἡ κουκουβάγια ἀπὸ τὴν κορφή τῆς μυγαλιάς, δηλαδὴ: 'Αλίμονό σου, Μέντιε! 'Αλίμονό σου, Μέντιε! καὶ πέταξε σὲ ἄλλο δέντρο.

'Η ἀλεπού ἐξαφνίστηκε ἡσυχὴ μέσ' στὸ σκοτάδι. Εἶχε πετύχει τὸ σκοπὸ της. Τοῦλάχιστον ἔτσι νόμιζε.

'Ο κύρ Μέντιος ἦταν τρελλὸς ἀπὸ τὴν χαρὰ του.

«Θὰ πᾶμε στὸν Παράδεισο! Θὰ πᾶμε στὸν Παράδεισο!». φώναζε καὶ χόρευε μέσα στὴ μαύρη νύχτα.

Για να μαθαίνετε

ΤΟ ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟΝ ΜΑΣ

ΛΙΓΗ ΕΥΘΥΜΙΑ

*Ανοιχτομάτης.

Ο κύρ - Κωνσταντής, ο τυφλός, έφύλαγε τα λεφτά που μάζευε σε μια κρυψώνα. Κάποιος γείτονας όμως τον παρακολούθησε μια μέρα, είδε το μυστικό μέρος κι' όταν έφυγε ο τυφλός, έκλεψε όλα τα λεφτά. Ο κύρ - Κωνσταντής όταν άντελήφθη την κλεψιά στενοχωρήθηκε πολύ, αλλά χωρίς να δείξη τίποτα, είπε στον γείτονα του, τον όποιον είχε υποψιασθή:

— "Αχ καλέ μου γείτονα, ο θεός μου πέθανε και μου άφησε μια μεγάλη κληρονομία, αλλά δεν ξέρω πού να τη φυλάξω.

Ο άλλος πίστεψε τα λόγια αυτά και σκέφθηκε να βάλει στο χέρι την κληρονομία.

— Δεν έχεις καμιά κρυψώνα σπίτι σου; τον ρώτησε.

— Έχω βέβαια.

— Εκεί λοιπόν να κρύψης τα λεφτά σου. Όλοι έτσι κάνουν.

— Καλά, είπε ο τυφλός κι' έφυγε.

Ο γείτονας τώρα, για να μη υποψιασθή τίποτα ο κύρ - Κωνσταντής, πήγε κρυφά στο σπίτι του και ξανάβαλε στην κρυψώνα τα λεφτά που είχε κλέψει. «Θά πάω πίσω μαζί με τ' άλλα» σκέφθηκε. «Αλλά ο τυφλός, που δεν είχε κερδίσει καμιά κληρονομία, βρήκε με χαρά τα λεφτά του στη θέση τους, τα πήρε και την άλλη μέρα, όταν αντίκρυσε τον γείτονα του, του είπε:

— Είμαι τυφλός αλλά από πολλούς είμαι πιο άνοιχτομάτης!

Π. Ν. ΠΑΝΑΓΟΠΟΥΛΟΣ

Τους άστέρους.

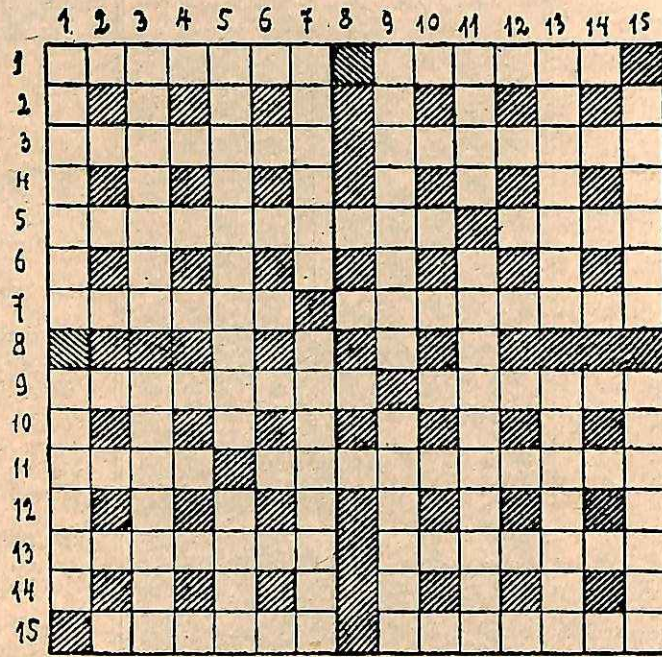
Στο σχολείο, ο καθηγητής της Φυσικής:

— Πέστε μου μερικά φωτεινά σώματα. Ποιά γνωρίζετε;

— Τον ήλιο, την σελήνη...

— Καλά. Και τους άσ...

—Τέραςας!

*Οριζοντίως:

1. Ίσχυροτάτη — Πόλις της Πελοποννήσου.
2. Βασιλεύς της Σικελίας και της Νεαπόλεως, πολέμης κατά των Ελλήνων και αφαιρέσας απ' αυτών την Κέρκυρα — Οί αίσθανόμενοι το ψύχος εύκολως.
5. Αί άπολαύουσαι άπολύτου υγείας — Πολύ προσφάτως (άρχ.).
7. Πλήρης νηστεία — Η παρεχομένη διά του προϋπολογισμού άδεια εις δημοσίαν ύπηρεσίαν προς δαπάνην ώρισμένου ποσού και δι' ώρισμένην αίτίαν.
9. Συγγενής θηλυκού γένους (πληθ.) — Ο άνθρωπος εις μικράν ηλικίαν.
11. Επιγραμματοειδή φράσεις, άποφθέγματα — Φλύαρά, προπετή και άκριτόμυθα.
13. Όσο του κρανίου — Όρησκειυτικών αφιέρωμα.
15. Άρμολή, ένοποιήσις, συγχώνυσις — Ξενική λέξις, έν χρήσει παρ' ήμίν και σημαίνουσα τδ ένέχυρον. (δημοτ.).

Καθ' έτος:

1. Νήσος του Ιονίου Πελάγους — Μέρος του προσώπου.
3. Κάτοικοι Ιστορικής Πελοποννησιακής πόλεως — Λευκόν και έλαφρότατον μέταλλον της ομάδος των αλκαλίων, διαδεδομένον κυρίως έν τη ένώσει μετά του χλωρίου.
5. Άγριον χόρτον, κοινόν έν Έλλάδι (πληθ.) — Αίχμη.
7. Εύνοϊκά, ευόιοι — Ο γνωστότερος των Έλλήνων ίμπρεσιονιστών ζωγράφων.
9. Πολυσύχναστος θερινή διαμονή της Θεσσαλίας — Εύρημα άνέλπιστον ή θύμα και παίγνιον ύπερτέρων δυνάμεων (πληθ.).
11. Πρωτεύουσα Βαλτικού κράτους — Κοσμήματα και άλλα αντικείμενα αξίας, συνθαπτόμενα μετά του νεκρού, παρ' αρχαίους.
13. Ένοχλητικός — Πατριωτική ιδέα, πολιτική γνώμη.
15. Αθηναίος στρατηγός — Μικρόν ξίφος (δημ.).

Μερικά άξιопεριέργυ.

— "Αν μια άμαξοστοιχία, με ταχύτητα 40 μιλίων την ώραν, έξεκινούσε για τον ήλιο, θά έφθανε έπειτα από 2.246 χρόνια.

— Μία σφαίρα κανονίου των 80 λιτρών θά έφθανε στον ήλιο σε 9 χρόνια.

— "Αν θά ήτο δυνατόν να τηλεφωνήση κανείς στον ήλιο, ή όμιλία του θά έφθανε εκεί και θά έπαιρνε άπάντησιν σε μισήν ώρα.

Απ' αυτά βλέπουμε πόση ταχύτητα έχει ή ηλεκτρισμός όταν παραβάλλεται με τον άτμο και την μηχανική κίνησι.

— Ο καταρράκτης του Νιαγάρα έχει ύψος 300 ποδών και απ' αυτό καταλαβαίνει κανείς με πόση δύναμη πέφτουν τα νερά του. Οί πρακτικοί Άμερικανοί την έχρησιμοποίησαν αυτή τη δύναμη για να κάνουν ηλεκτρισμό, με τον όποιον, μεταξύ των άλλων, έξησφάλισαν τη λειτουργία των τηλεφωνικών δικτύων τριακοσίων πόλεων!

*Επιγραφή.

Τ Κ Σ Ι Ο Π Ο
Ω Τ Κ
Ν Τ Κ
Τ Α Ι Α Κ Α Λ

Ζητείται ή άνάγνωσις της επιγραφής ταύτης.

*Στοιχειόγραφος.

Νήσος είμαι της Ελλάδος
Στους αρχαίους Έλληνας
"Αν με άποκεφαλίσης,
Κτύπα με με τδ σφυρί.

Μεταγραμματισμός.

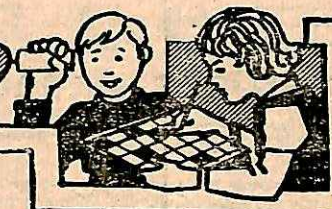
Τδ Τά έάν βγάλης
και βάλης τδ Μι,
χωρίς άλλον κόπο,
θά ίδής στη στιγμή
Γνωστή των αρχαίων
Θεά να προβάλλη
άλλά και συγχρόνως
να χάνεται άλλη.

Ποικίλη άκροστιχίς.

Τδ πρώτον της πρώτης των κάτωθι ζητουμένων λέξεων, τδ δεύτερον της δεύτερας, τδ τρίτον της τρίτης και ούτω καθεξής αποτελούν διάσημον γυνάικα της αρχαιότητας:

1 Έγκλημα, 2 Βασιλεύς της Αττικής, 3 Όμηρικη βασιλόπαις, 4 Λόφος της Ρώμης, 5 Μήτηρ ήρωος.

Δυσκολεύονται

*Ο βασιλιάς και ή μικρή μαθήτρια.

Ένας βασιλιάς έπεσκέφθη κάποτε τδ δημοτικό σχολείο ένδς μικρού χωριού και θέλησε να έξετάση λιγάκι τους μαθητάς. Πήρε λοιπόν από τδ τραπέζι ένα πορτοκάλλι και ρώτησε μια μικρή μαθήτρια:

— Σε ποιό βασίλειο ανήκει αυτό;

— Στο φυτικό βασίλειο, Μεγαλειότατε, απεκρίθη ή μικρή.

— Και αυτό σε ποιό βασίλειο ανήκει; Ξαναρώτησε ή βασιλιάς, δείχνοντας ένα χρυσό νόμισμα.

— Στο βασίλειο των δρυκτών, είπε ή μαθήτρια.

— Κι' έγω σε ποιό βασίλειο ανήκω; ρώτησε πάλι ή βασιλιάς.

Η μικρή μαθήτρια έδίστασε λιγάκι έφοδθήθηκε να πη «Στδ βασίλειο των ζώων, Μεγαλειότατε», μήπως κακοφανή τδ βασιλιά. Έσκέφθηκε λοιπόν λιγάκι, θυμήθηκε πόσο εύσεθής και καλός ήταν ή βασιλιάς και του είπε:

— Στη Βασιλεία των Ουρανών, Μεγαλειότατε.

Ο βασιλιάς συνεκινήθη και είπτε:

— Μακάρι, παιδί μου, να φανώ άξιός της βασιλείας αυτής.

Κρυπτογραφικόν.

- 123456758 = "Ηρως Όμηρικός.
234158 = Μοίρα.
32428 = Πόλις.
4562 = Σαλατικόν.
5158 = Χυμός.
621458 = Ζών.
72458 = Πτηνόν.
812458 = Ίχθύς.

Λογοπαίγνιον.

Ποιό είν' εκείνο, φίλοι λύται, τδ όποιον, άν και χάνει, σε χιλιάδες όδοιπόρους εύεργετικόν έφάνη;

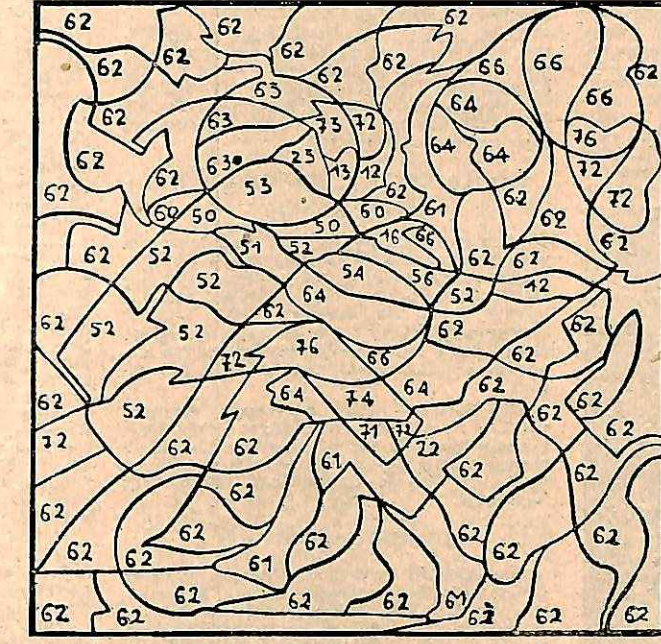
Μεταγραμματισμός.

Άρχαίος μάντις μυθικός
Άλλάζει τδ λαιμό του
Και γίνεται πολύ κακός...
Φονεύει στο θυμό του!

*Άκροστιχίς έξ άντιθέτων.

Τ' αρχικά των άντιθέτων των κάτωθι ζητουμένων λέξεων αποτελούν Μούσαν: Δυστυχής, σηκώνω, δύσις, δειλός, άσχημος.

ΕΥΚΟΛΟΣ ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ

Για να φτιάξετε την εικόνα χωρίς τις γραμμές και τους αριθμούς τοποθετήσατε επάνω στο σχέδιο ένα διαφανές χαρτί. Έπειτα, οδηγούμενοι από τους πρώτους αριθμούς που φαίνονται από κάτω χρωματίσατε με προσοχή τα μέρη της εικόνας ως έξης:

Όπου υπάρχει 0 με λευκό, 1 με καφέ, 2 με κίτρινο, 3 με πορτοκαλί, 4 με κόκκινο, 5 με μπλέ, 6 με πράσινο άνοιχτό και 7 με μαύρο.

Έπειτα χρωματίσατε απ' εύθείας την εικόνα. Αυτή τη φορά όμως πρέπει να λάβετε ύπ όψιν σας τους δευτέρους αριθμούς.

Αϊνίγμα.

"Ανθρωπος δέν είμαι λύται, Ούτε ζω, — στην τιμή μου! — Την καρδιά μου για να θρητέ, Ψάξετε στην κεφαλή μου.

Τονόγραφος.

Ένός κράτους της Ευρώπης

"Αν ή τόνος κατεβή, Στη Μακεδονία πόλις Φθάνει τούτο να φανή.

Κρυπτογραφικόν.

- 1234567890 = Μυθικόν κτίριον.
252362 = Χώρα της Ασίας.
39432190 = Ζών άγριον.
4390 = Έξόγκωμα.
5948 = Γυνή της Π. Γραφής.

6160090 = Ποταμός.
74002 = Πόλις.
825590 = Προτέρημα.
9452790 = Πλανήτης.
0432560 = Αρχαία πόλις.

Λεξιγριφος.

"Αν σύνδεσμον ένωσης Με νήσο, — για φαντάσου! — Δραματικός αρχαίος Θά πεταχτή μπροστά σου.

Μικτόν.

κ - ε α - ν - ι ο - π ρ ο τ - α υ ο

Γρίφος.

λι λι λι λι λι λι λι λι λι λι
ον ον ον ον ον ον ον ον ον ον

Φωνεντόλιπον.

*-β ρ μ ν ε - τ - β ρ χ - δ ν - τ - φ β τ

Μαγικό γράμμα.

Τη άνταλλαγή ένός γράμματος εκάστης των κάτωθι λέξεων δι' ένός άλλου, πάντοτε τού αότου, να σχηματισθούν άνευ αναγραμματισμού άλλα τόσα λέξεις: Δόλος, πόλις, τρέχω, σήμα, δούλη.

ΛΙΓΗ ΕΥΘΥΜΙΑ

*Όχι κύριε!

Ο Δάσκαλος: — Ναι, παιδιά μου, και οι τρίχες άκόμη της κεφαλής μας είναι μετρημένες.

— Τότε τί αριθμό έχει αυτή, κύριε; διακόπτει ή μικρός Γιαννάκης, πού ξεριζώσε μια τρίχα από τα μαλλιά του και την παρουσίασε γελώντας στο δάσκαλο.

— Αυτή έχει τδν αριθμό 1 και ίδου οι αριθμοί 2, 3, 4, 5... λέγει ή δάσκαλος τραβώντας μια τρίχα, κάθε φορά, απ' την κεφαλή του μικρού άτάκτου. Τώρα θέλεις να μάθης και τδ άθροισμα;

— "Αί, άί, όχι κύριε!...

Για ένθύμιο...

Η σκηνή στο Δυτικό Μέτωπο.

"Ενας μαύρος στρατιώτης τού Γαλλικού στρατού, ίθαγενής τού Σουδάν, μαζεύει χιόνι και τδ βάζει σ' ένα μανδηλι.

— Τι θά τδ κάνης τδ χιόνι; τδν έρωτά κάποιος Γάλλος λοχίας.

— Έπειδή είναι όμορφο πράγμα και δέν βρίσκεται στην πατρίδα μου, θά τδ πάρω μαζί μου, για ένθύμιο τού πολέμου.

Με κλειστά τα μάτια.

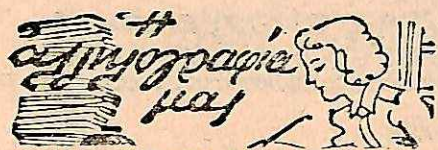
Η Τίτκα έκλεισε τα μάτια της και στάθηκε μπροστά στον καθρέπτη. — Τι κάνεις εκεί; τήν έρωτά ή γιαγιά της. — Θέλω να ίδω πώς είμαι όταν κοιμώμαι.

Πού γεννήθηκε;

Τδν μικρό Παύλο τδν έρωτοϋν πού γεννήθηκε. — Όταν ήμουν μικρός, άπαντά, γεννήθηκα στην Πάρο' άμα μεγάλωσα, έδω.

*Ηταν λυπημένος.

— Γιατί, Γιαννάκη, πηγαίνεις έτσι λυπημένος; — Γιατί μ' έστειλε ή μαμά να μου δώση ή μπαμπάς μια βέργα!

ΕΛΛΗΝΟΓΡΑΦΙΑ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΓΥΜΝΑΣΙΑΡΧΗΝ ΝΑΥΠΛΙΟΥ. Πολύ καλή η έκθεσις της μαθητρίας Φαλαγγίτιδος που μας στείλατε. Έχει υπερβή τα όρια μιας συνηθισμένης έκθεσεως και είναι μία επιτυχής περιγραφή του Ναυπλίου. Θά την δημοσιεύσουμε. — ΝΙΚΗΝ ΠΕΛΕΚΑΝΟΥ. Μπράβο! Τι ωραία, απλά και ζωστή διατυπώνετε τα αίσθηματά σας! Θά τὴ δημοσιεύσουμε. — ΣΤΡΑΤΗΝ ΤΣΙΡΑΤΣΙΔΗΝ. Ώρα! Η έμπνευσις και επιτυχής η έκτελεσις του σημειωμάτος σας για τὴ Σημαία. Θά τὴ δημοσιεύσουμε. — ΓΥΜΝΑΣΙΑΡΧΗΝ Β' ΓΥΜΝΑΣ. ΑΘΗΝΩΝ. Πολύ καλή η έκθεσις της μαθητρίας σας και θά τὴ δημοσιεύσουμε. Είναι πραγματικά εὐχάριστο και εὐόνοιο νὰ διαπιστώνουμε πόσο τὰ ἐθνικὴ ἔχουν νοιώσει κι' ἔχουν ἐνστερνισθῇ τὴν ἐθνικὴν ἀναθυμίασιν πνοῇ τοῦ Ἀρχηγοῦ καὶ τῆς 4ης Αὐγούστου. — ΚΑΙΤΗΝ ΣΓΑΓΙΑ. Ἡ «Μάνα» είναι μία καλή έκθεσις, ἀλλὰ ὅχι ἀκόμη δημοσιεύσιμη τὸ παραμυθῶν υπερτραγικὸ, καὶ τὰ φρικτὰ καὶ τραγικὰ πράγματα δὲν μᾶς ἀρέσουν. — Γ. ΜΑΚ. Καλογραμμένο τὸ εὐογενικὸ παραμύθιον σας, ὅπως τὸ λέτε, ἀλλὰ πολὺ ἐκτενές κι' ἐπειτα, ἀν προσέξετε καλὰ τὸ περιεχόμενον τοῦ περιοδικοῦ μας, θά ἴδῃτε ὅτι τὸ παραμυθῶν σας δὲν περιορίζεται μὲν σὲ τίς γραμμὰς του. — ΜΕΛΕΤΙΟΝ Γ. ΠΑΠΠΑΝ. Τὸ φυσιοκρατικὸ κομμάτι ποὺ μᾶς στείλατε δονεῖται ἀπὸ τὴν ἀγάπῃ τῆς Ἑλληνικῆς ἰκανότητος. Μόνο ποὺ εἶναι λιγυὰ μεγάλο. Θά προσπαθῶμε ὅμως νὰ τὴ δημοσιεύσουμε. — ΑΠΟΣΤ. ΒΛΑΧΟΝΑΤΣΟΝ. Ἀρκετὰ καλὸ τὸ διήγημά σας, ἀλλὰ μᾶς τὸ στείλατε ὅρα κι' ἔχει χάσει τὴν ἐπικαιρότητα του. Θυμηθῆτε νὰ μᾶς τὸ ξαναστείλετε ἐν καιρῷ, ἀφοῦ τοῦ ρίξετε ἀκόμη μίαν ματιὰ καὶ τὸ χτενίσετε λιγάκι. —

ΜΥΚΟΝΟΣ

(Συνέχεια ἀπὸ τὴν σελίδα 1071)

ὅλα τὰ παλληκάρια μὲ τὴν Καπετάνισσα Μαντῶ στὴ Μητρόπολιν τοῦ νησιοῦ, ὅπου ἔγινε εὐχαριστήριος δοξολογία ἀπὸ τὸν κηδεμόνα τῆς Μαντῶς τὸν Πατῆρ Μαῦρο, κι' ὅπου ὅλο τὸ νησί προσκυνούσε σὰν ἅγια τὴ μεγάλη ἡρωίδα ποὺ δόξασε τὴν πατρίδα τους κι' ἔσωσε τ' ὅμορφον νησί ἀπ' τὴν καταστρεπτικὴν ἐπιδρομὴ τῶν βαρβάρων.

Βλέποντας τὴν ὡραία μορφή τῆς Μαντῶς Μαυρογένους στὴν προικυαία τῆς Μυκόνου, ὁ νοῦς μας ξαναγυρίζει σ' ἐκεῖνα τὰ ἡρωικά χρόνια ποὺ καὶ οἱ γυναῖκες εἶχαν ψυχὴ λιονταρίσια προκειμένου νὰ σώσουν τὴν τιμὴ καὶ τὴν ἐλευθερίαν τῆς Πατρίδας. Τὸ ἀέτιο βλέμμα τῆς Μαντῶς Μαυρογένους, ἔτσι καθὼς κοιτάζει πρὸς τ' ἀνοιχτὸ πέλαγος, πόσα δὲ λέει γιὰ τὸ μεγαλεῖο τῆς ψυχῆς της, γιὰ τὴν αὐτοθυσίαν της, γιὰ τὴν μεγάλη πίστιν της στὴν ἐπικράτησιν τῶν ἰδανικῶν τῆς Ἑλληνικῆς φυλῆς, ὅπου κι' ἐκεῖνη πρόσφερε, ὅπως ὅλοι οἱ μεγάλοι μας ἀγωνισταί, τὰ ἅγια τῶν ἁγίων της, γιὰ τὴν πραγματοποιήσιν τους.

Ἡ Μύκονος, στήνοντας τὴν πρωτομὴ τῆς μεγάλης ἡρωίδος της, ἔδειξε πῶς ἡ Ἑλληνικὴ ψυχὴ ξέρει νὰ εὐλαβῆται, νὰ εὐγνωμονῇ καὶ νὰ δοξάζῃ τοὺς μεγάλους της εὐεργέτες καὶ σωτῆρας της. Ὅταν ἐπέθανε στὴν Πάρον τὴν ἔθαψαν στὸν περίβολο τῆς Κατοπυλίας κι' ὁ θάνατός της θεωρήθηκε μεγάλη ἐθνικὴ ἀπώλεια, ἀλλὰ ἡ δόξα της ἔμεινε ἀθάνατη.

Ἀθηνᾶ Ταρσοῦλη

ΑΘΑΝ. Φ. ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΗΝ. Καλὴ ἡ «Ἀκρογυαλιά» σας καὶ θά τὴ δημοσιεύσουμε. Νὰ μὴν ἀδμονήτε ὅμως κι' αὐτὸ τὸ λέμε ὅχι μόνο σὲ σας, ἀλλὰ καὶ σὲ ὅλους τοὺς ἄλλους ποὺ ἐγκρίνεται ἡ συνεργασία τους: ὁ χάρος εἶναι περιορισμένος καὶ ἡ συνεργασία πολλή! Πρέπει λοιπὸν νὰ περιμένετε τὴ σειρά σας, χωρὶς ν' ἀνυπομονήτε. — ΑΝΝΑΝ ΤΣΙΓΚΟΥ. Πολὺ καλὴ ἡ περιγραφή τῆς Τετάρτης, τῆς ἡμέρας ποὺ εἶναι ἀφιερωμένη στὴ Νεολαία, ἀλλὰ μεγάλη. Θά δημοσιεύσουμε ἕνα ἀπόσπασμα. — ΝΙΚΟΝ ΡΟΥΜΕΛΙΩΤΗΝ. Τὸ ἀρθράκι σας καλὸ, ἀλλὰ μᾶς ἤρθε ὀργῶν καὶ ἔχασε τὴν ἐπικαιρότητα του. Καὶ μίαν συμβουλὴ: νὰ ἀποποιήσετε τὴ γλῶσσά σας. — Μ. Γ. ΘΕΟΔΩΡΑΚΗΝ. Γιατὶ τὴν ὑπερκαθαρεύουσα στὸ γράμμα σας; Εὐτυχῶς ποὺ τὰ ποιήματά σας δὲν ἔχουν τὴν ἴδια γλῶσσα. Ἀπ' αὐτὰ ἡ «Ἀνοιξιά» δὲν εἶναι ἀκόμη δημοσιεύσιμη, πρὸ πάντων γιὰ τὰ τεχνικὰ της λάθη. Τὸ δεύτερο. «Στὴ Σημαία», εἶναι πολὺ καλύτερο καὶ δημοσιεύουμε ἐδῶ τοὺς ἐξῆς στίχους:

ΣΤΗ ΣΗΜΑΙΑ

Μέσ' σὲ μίαν σου πτυχὴ
εἶναι πόθοι κρυφοὶ
φυλαγμένοι
κι' ἀπὸ τόσες εὐχάς,
τοῦ λαοῦ προσευχάς,
μυρωμένοι.
Καὶ γι' αὐτὸ ταπεινὰ
μὲ μίαν εὐχὴ στὴν καρδιά
γονατίζω,
δὲν μπρός μου τρανὴ,
δοξαμένη, λαμπρὴ
σ' ἀντικρύζω.

ΣΠΥΡΟΠΟΥΛΟΝ ΑΘΑΝΑΣΙΟΝ. Ἀφοῦ σὰς συγχαρῶμεν διὰ τὰ αἰσθηματικά σας πρὸς τὴν τῆς Π. Διοικητῆς σας, ποὺ φανεροῦν ἕνα λαμπρὸν συναγωνιστὴν, σὰς γνωρίζουμε μετὰ λύπης ὅτι δὲν εἶναι δυνατὴ ἡ δημοσίευσίς τοῦ ἀποσταλέντος καθότι φέρει προσωπικὸν χαρακτήρα, ὁ δὲ περὶ οὗ πρόκειται Διοικητὴς ὡς καὶ πᾶς ἄξιός τοῦ βαθμοῦ του βαθμοφόρος τῆς Ε.Ο.Ν. δὲν ἔχει ἀνάγκην ἐπαμοιβῶν ἄλλων ἀπὸ τὴν ἡσυχίαν τῆς συνειδήσεως ὅτι ἐξεπλή-

Η ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΙΣ ΤΟΥ 1821

(Συνέχεια ἀπὸ τὴν σελίδα 1075)

Μὲ τὰ μαθήματά του ἐνθουσιάζει τοὺς νέους.

Διὰ τὴν σημειωθεῖσαν μετὰ τὸ 1453 ἀνάπτυξιν τῶν ἐπιστημῶν ἐν τῇ Δύσει ἔλεγε τὰ ἐξῆς: «Καθότι τέλος πάντων ἡ τύχη ἐμβλέψασα μὲ ὅμιαν ἱλαρὸν πρὸς τοὺς Δυτικούς, ἠθέλησε νὰ ἐξάξῃ καὶ αὐτοὺς ἐκ τῆς θηριότητος. Καὶ μὴ ἐυροῦσα ἄλλο μέσον, κατέστρεψε τὴν Αὐτοκρατορίαν τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ ἐξαπέλυσεν εἰς Ἱταλίαν κλπ. τοὺς «Ἕλληνας ἐπιστήμονας, οἱ ὅποιοι...».

Ἡ ἐκπαιδευτικὴ αὕτη ἐπανάστασις, διὰ τὴν ὁποῖαν εἰργάσθησαν οἱ Διδάσκαλοι τοῦ Γένους, ἐπρωπαρσάκευσε τὸ ἔδαφος διὰ νὰ γίνῃ ἐκεῖνο ποὺ ἔγινε τῷ 1821.

Οἱ Ἕλληνες σοφοί, κοντὰ στὸ ἐπιστημονικόν τους ἔργον, εἶχαν καὶ τὸ ἄλλο τὸ ἐθνικόν. Καὶ οἱ καρποὶ τῆς ἐπαναστατικῆς ἐργασίας τῶν συνετέλεσαν ὥστε καὶ τὰ γράμματα καὶ αἱ ἐπιστῆμαι νὰ ἀναζωογονοῦνται εἰς τὴν ὑπόδουλον Ἑλλάδα. Ὁ καιρὸς ὅμως τοῦ λυτρωμοῦ εἶχεν ἔλθει.

«Ὡς φαίνεται, ἔγραφε τῷ 1820 ὁ Βενιαμίν, ἡ Θεία Πρόνοια ὑπόδεικνεν εἰς τὸν 19ον αἰῶνα νὰ ἐπιστραφῶσιν αἱ Πιερίδες Μοῦσαι εἰς τὴν ἰδίαν αὐτῶν πατρίδα καὶ νὰ ἔλθωσιν εἰς τὸν Παρνασσόν. Καὶ τὸ φῶς εὐαγγελισθὲν διὰ μεγάλῃς Ἡοῦς, διεχύθη εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ παρόντος αἰῶνος, καὶ διαχυθὲν δέδωκε δυνάμιν καὶ ἐνέργειαν εἰς τὰς κινήσεις τῆς ζωῆς, ἥτις ἦν ἀνυπαρκτος πρότερον».

Ἦσαν οἱ τελευταῖοι μῆνες τῆς μακρᾶς δουλείας!

Δ. Κς

ρῶσε τὸ καθῆκόν του ὅπως ὁ ἄγιος τέως Διοικητὴς σας. — Δ. ΚΑΤΡΙΤΣΗΝ. Γιατὶ αὐτὴ ἡ ἀπαισιοδοξία; Τέτοια πεισιθάνατα τραγούδια δὲν ταιριάζουν σὲ Νέους, καὶ μάλιστα σὲ Νέους τῆς Ὁργανώσεώς μας, ποὺ πρέπει νὰ τοὺς διαπνέῃ πάντα ἡ αἰσιοδοξία, ἡ χαρά, ἡ θέλησις καὶ ἡ ζωτικότητα. — Κ. ΚΟΛΛΙΑΝ καὶ Α. ΜΑΝΟΥΣΟΠΟΥΛΟΝ. Ὁραία τὰ αἰσθηματικά σας γιὰ τὸν Ἀρχηγὸ καὶ τὴν 4ην Αὐγούστου, μὰ δὲν τὰ καταφέρατε νὰ τὰ κάμειτε ποιήματα. Δὲν εἶναι ὅμως καὶ τόσο εὐκόλο πρᾶγμα, ὅπως φαντάζονται πολλοί, νὰ γίνῃ ἕνα ποίημα γι' αὐτὸς τις περισσότερες φορές εἶναι προτιμότερο νὰ ἐκφράξῃ κανεὶς ἁπλᾶ, αὐθόρμητα κι' ἀνεπιτήδευτα τὸ αἶσθημά του ἢ τὴ σκέψιν του, χωρὶς νὰ καταφεύγῃ σὲ στίχους ἢ γενικὰ στὴ λογοτεχνία, ὅποτε τὰ χαλάει καὶ τὰ παραμορφώνει. — ΕΛΛΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ. Καλὸ τὸ παραμυθάκι, καθὼς καὶ τὰ ποιήματα, ἀπὸ τὰ ὁποῖα προτιμοῦμε τὸν «Κλεομένην». Πῆραν οἱ ῥα γιὰ δημοσίευσιν. — ΓΙΑΝΝΑΚΗΝ ΣΑΜΑΡΑΝ. Τὶ ὡραία τὰ λόγια σου, μικρὸ μας Σκαπανάκι! Μπράβο! — ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ Ν. ΤΣΑΚΑΛΟΝ. Πολὺ μᾶς ἀρεσε τὸ ποιηματάκι σου, ποῦ, ὅπως μᾶς γράφεις, «τὸ ἔκαμες μὲ τὸ νοῦ σου, ἐντελῶς μόνος σου», ἀν καὶ εἶσαι μικρὸς Σκαπανεύς. Μὰ γι' αὐτὸ ἀκριβῶς ἔχει τὴν χάριν, γιατί δείχνει τὸ ἀγνὸ καὶ θερμὸ πατριωτικὸ αἶσθημά σου. Νὰ ἔνα τετραστίχο:

Μὰ κι' ἐγὼ θά μεγαλώσω,
δὲν θά μείνω ὅλο μικρός,
τὸ σπαθάκι μου θά ζῶσω
καὶ θά γίνω τῆς Πατρίδος ὁ φρουρός.

Ι. Κ. ΒΑΡΥΜΠΟΠΙΩΤΗΝ. Ἐπιτυχημένον καὶ ζωηρὰν ἡθογραφίαν τὸ ποίημά σας «Ἡ Βρῦση τοῦ χωριοῦ», ποὺ θά τὸ δημοσιεύσουμε.

ΑΙ ΕΙΚΟΝΕΣ ΤΟΥ ΕΞΟΦΥΛΟΥ ΜΑΣ

Ἡ πρώτη: Ἡ Α. Β. Υ. ὁ Διάδοχος Παύλος μετὰ τῆς Α. Β. Υ. τῆς Πριγκίπισσας Φρειδερίκης καὶ τῆς μικρᾶς Πριγκίπισσας θυγατρὸς τῶν Σοφίας.

Ἡ δευτέρα: Ἐνας χαρακτηριστικὸς τύπος Τηνιακοῦ ψαρά.

Η ΠΟΙΗΣΙΣ ΤΟΥ ΑΡΓΑΛΕΙΟΥ

(Συνέχεια ἀπὸ τὴν σελίδα 1077)

καὶ δὲν βάλη τὰ πόδια του εἰς τίς πατῆρες.

Τὶ ὡραία εἶναι, ὅταν, καθὼς πατήσῃ κανεὶς τὸ πόδι, χωρίζονται αἱ χίλιναι κλωσταὶ τοῦ στήμονος εἰς δύο, καὶ ρίπτῃ τὴν σαίταν ἀνάμεσά των, τί ἀπόλαυσις καὶ τί θρίαμβος, ὅταν ἡ σαίτα γλιστρήσῃ κανονικὰ καὶ φθάσῃ μὲ τὸ ὑφάδι αἰσίως εἰς τὴν ἄλλην ἄκραν. Εἶναι τὸσον θαυμασίον πρᾶγμα, ὥστε δύσκολα ξεκολλᾷ κανεὶς ἀπ' ἐκεῖ. Δυστυχῶς, ἐκεῖ ποὺ πηγαίνουν ὅλα καλὰ, ἡ σαίτα πηγαίνει ὅλα καλὰ, ὡς γρήγορη βαρκοῦλα καὶ τὸ κτένιν κτυπᾷ ρυθμικά καὶ τακτοποιεῖ τὰς κλωστάς, ἐνῶ σὰς ἔρχεται εἰς τὸν νοῦν κάποιο ὡραῖο δίστιχον, σὰν π. χ. τό:

«Τιμὴ μεγάλη καὶ τρανὴ ποδὶν' ὁ ἐργαλειὸς στὸ σπίτι

Τὸ κάθε δόντι τοῦ χτενιοῦ ἀξίζει μαρ[γάρη]».

ἐνῶ βλέπετε τὸ ὑφασμά σας ν' αὐξάνῃ καὶ νὰ πλάττεται τόσα ὄνειρα εἰς τί θά τὸ χρησιμοποῦντε, κράκ! σπάζει μία κλωστή! Αὐτὸ εἶναι τὸ βάσανο τοῦ ἐργαλείου. Ἀλλὰ καὶ ποῖον ῥόδον δὲν ἔχει τὸ ἀγκάθι του καὶ ποῖα ἐργασία δὲν ἔχει τὰς δυσκολίας της; Ἀλλ' ἡ σπασμένη κλωστή ἐδέθη, τὰ μιτάρια ἐτακτοποιήθησαν καὶ ἡ σαίτα ἀρχίζει πάλιν τὸ πέταγμα της.

Τώρα ὁ νοῦς γυρίζει πάλιν στὰ ὡραία δημοτικὰ τραγουδάκια, διότι ἡ δημοτικὴ μας ποίησις ἔχει πολὺ τραγουδήσει τὸν ἐργαλεῖο.

«Μία λυγρὴ στὸν ἀργαλεῖο φαίνει καὶ τραγουδάει.

Μ' ἐξήντα δυὸ πατήματα, μὲ δεκοχτὼ [σαίτες].

Μαρία Μομφερράτου

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΙΔΡΥΘΕΙΣΑ ΤΩ 1841

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΜΕΤΟΧΙΚΟΝ & ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟΝ ΔΡΑΧ. 1.205.000.000
ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ (τῇ 31 Δεκεμβρίου 1939) 10.541.000.000

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ Γ. ΚΟΡΙΖΗΣ

Η ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

Δέχεται καταθέσεις πάσης φύσεως εἰς δραχμάς. Ἀγοράζει καὶ πῶλει μετοχὰς καὶ ὁμολογίας εἰς τὸ ἔν Ἀθήναις Χρηματιστήριον διὰ λογαριασμὸν τρίτων. Παρέχει δάνεια ἐπὶ ἐνεχύρῳ δημοσίων χρεωνγράφων, μετοχῶν καὶ ὁμολογιῶν ἐταιρειῶν. Δέχεται πρὸς φύλαξιν χρηματογράφα παντὸς εἶδους. Ἐκμισθοὶ χρηματοκιβώτια πρὸς φύλαξιν τίτλων καὶ τιμαλφῶν ἀντικειμένων.

ΓΙΑ ΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΩΝ

Πολλοὶ ἀπὸ τοὺς ἀναγνώστες τοῦ περιοδικοῦ μὲ ἐπιστολάς των ἀπὸ καιρὸ μᾶς ζητοῦσαν πληροφορίες πῶς θά μπορούσαν νὰ σχηματίσουν βιβλιοθήκην ἀπὸ κατάλληλα βιβλία, ὥστε νὰ μποροῦν νὰ παρακολουθοῦν τὴν Νεοελληνικὴν πνευματικὴν παραγωγὴν.

Κάθε νέος ποὺ αἰσθάνεται αὐτὴ τὴν ἀνάγκη πρωτίστως βέβαια πρέπει νὰ ἔχῃ στὴ βιβλιοθήκῃ του τὰς ἐκδόσεις τῆς Ε. Ο. Ν. Γιά τὴν ἀπόκτησιν ὅμως καὶ τῶν νέων Ἑλληνικῶν ἐκδόσεων, ὁ Ἐκδοτικὸς Οἶκος «Πυρσὸς» προσφέρει εὐχαρίστως νὰ ἀποστέλλῃ μὲ σημαντικὴν ἔκπτωσης τὰς ἐκδόσεις του εἰς τοὺς ἐπιθυμοῦντας.

Περιοδικῶς θά δημοσιεύωνται πίνακες ὀρισμένου ἀριθμοῦ τοιοῦτων ἐκδόσεων, ἐπὶ τῆς συνολικῆς ἀξίας τῶν ὁποίων θά γίνεται ἡ ἀνάλογος ἔκπτωσις.

ΠΙΝΑΞ Α'.

Βενέζη: Γαλήνη	Δρχ. 60. —
Κύρου: Ὀνειρα	> 50. —
Τερζάκη: Μενεξεδένια Πολιτεία	> 50. —
Καζαντζάκη: Ἰαπωνία — Κίνα	> 50. —
Κουσίδη: Θρησκεία, Ἐπιστήμη	> 20. —
Καραγάτση: Συντ/ρχης Λιάπκιν	> 40. —
Ἰωνος Δραγούμη: Ὁ Ἑλληνισμός μου	> 30. —

Ἀξία ἐν ὄλῳ Δρχ. 300. —

Ἐκπτώσις > 30. —

Υπόλοιπον Δρχ. 270. —

Τὸ ἀνωτέρω ποσὸν τῶν δραχ. 270 δέον νὰ ἀποστέλληται διὰ ταχ. ἐπιταγῆς πρὸς τὴν διεύθυνσιν τοῦ βιβλιοπωλείου «Πυρσὸς» ὁδὸς Βουκουρεστίου 6β. Ἀθήνας.

ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΔΕΧΕΤΑΙ ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ:

ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟΥ πρὸς 3 % μέχρι δραχμῶν 125.000. —

ΟΥΔΩΣ πρὸς 3 % ΠΡΟΘΕΣΜΙΑΣ πρὸς 3 ½ % — 4 ½ %

Ὁ τόκος τοῦ Ταμειυτηρίου ὑπολογίζεται ἀπὸ τῆς ἐπομένης τῆς καταθέσεως. Ἀπασα αἱ καταθέσεις εἶναι ἐξ ὁλοκλήρου ἡγγυημέναι ὑπὸ τοῦ Κράτους καὶ ἀπηλλαγμέναι τελῶν χαρτοσήμου.

Μία ἀπὸ τὰς ἀρετὰς τῆς Νεολαίας πρέπει νὰ εἶναι καὶ ἡ ἀποταμιεύσις.

ΦΑΛΑΓΓΙΤΑΙ καὶ ΦΑΛΑΓΓΙΤΙΣΣΑΙ! Ἀποταμιεύετε καὶ καταθέτετε τὰς οἰκονομίας σας εἰς τὸ: ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟΝ ΤΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ

Οὕτω προετοιμάζετε μίαν καλλιτέραν αὐρίον διὰ τὸν ἑαυτὸν σας, καὶ συμβάλλετε συγχρόνως εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς Γεωργίας τῆς Χώρας.

ΚΕΝΤΡΙΚΟΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ: ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ, ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ 31
35 ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΚΑΙ 72 ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΑ ΚΑΘ' ΟΛΗΝ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

